

3/07/17

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 10-వ తేది సోమవారము } No. 136
నంబరుము ౧౦ } ఈ ధి రో ద్ధా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, శ్రావణమాస బహుళ అమావాస్య ౧౫. } సంచిక ౧౩౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియంటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకృత్తమామిడిగల మాయమందుగాదు. పకలుమందులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచేసి చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమంతటను విలసిల్లింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

8512

వెల్లింగుటన్ సినిమా

8-9-23 కేవలము మొదలు 14-9-23 వరకు మరల ఒక వారము పాటు లోక ప్రేమి బాలకృష్ణ ప్రకృష్ట భావము. శనివారము, ఆదివారము 8 ప్రదర్శనములు రేపండును.

6-15 సాయంత్రము 9-20 గాత్ర కోకిలములకు అమృతమైన భూమిని కథలతో చూడకముందే.

శ్రీ బాలకృష్ణ

కోకిలముల ఫిల్మ్ కంపెనీవారు శ్రీకృష్ణ భావము అమృతకలీలను చూడవలెను ముందు చూపు మరల రేపండు.

పుట్టువెంట్రుకల ఏలము అమృతము

విజయనగరము పంథానమునకు చేరిన సింహా చలమునందు మౌనమునందు 1338 వస లీలో సేకరించబడిన పుట్టువెంట్రుకలు సింహాచల మునందు 1-1-23 తేదిన బహిరంగ ఏలము చేసి విక్రయించును. సింహాచలము సెదరు కైల్వే ప్రేమనుండి మృత్యుదూరములో, బి. ఎన్. ఆర్. రోడ్డు వద్దనున్న వాణిజ్య కైల్వే ప్రేమనుండి 7 మైళ్లదూరములో ఉంది.

కేళిములు చూచినవ తెలుపబడిన ప్రకారము 3 భాగములుగా భాగించబడియున్నది.

శానలపత్త

ఒక అడుగు నిడివి మొదలు	1762
1 1/2 అడుగువరకు నిడివిగలది.	
9 అంగుళముల నిడివి	874
మొదలు 12 నిడివిగలది.	
9 అంగుళములకు తక్కువ నిడివి గలది.	4514

7150.

యితర వివరములకు దేవస్థానము అధికారి సింహాచలము అని వ్రాసిన బహులు వ్రాయబడును.

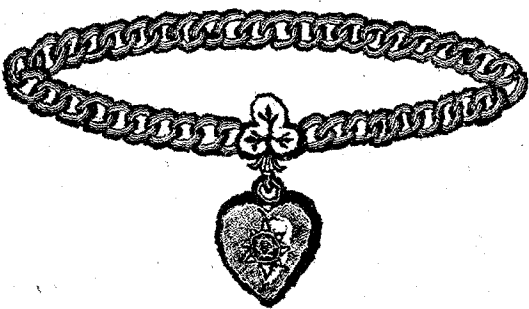
(1) హతకచక్రము (చందరి) యొక్క చక్రముగాని (2) పుట్టివెడి, జననకాల భుజియుగాని (3) హతకచక్రము, జన్మ నామము, ప్రస్తుతపుణ్యము, మాకు ఉత్తరము వ్రాయబడు యుగాని, ఈ మాటిలో నేటియు యొకటి మాకు బంధించు డెట్ల, హతకచక్రము, నూతన స్వభావము, కిరీటాశ్వాసము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంకాపము, కళిత సాధ్యము, ఉద్యోగము చేసవము మొదలగు 25 ఘంటలు చా ఖలా కొరకు వ్రాసియుండుగా రు 1-4-0 లకు 2, పి గా తం నెదము. ఈ వ్రాసిన ఘంటలు సరిగా నున్నయెడల, హతకచక్ర ఆశ్చర్య వేంకటేశా శ్రీ 'దైవజ్ఞుడు' గో సాలపురం కొత్తసేటపాపపు, గోదావరికిల్లా.

యొక్క ఆయుర్దాయము అభిరవరకు, జరుగబోవు బ్రతికెడల ఘంటలు, అవగా, మహావక్, సుందరకాఫలములు గల పూరా హతకచక్ర శాస్త్ర సమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా హతకచక్రము రు 5 లు, అగును. ఈ 2 లు, అధ్యాత్మ ముందుగా పంపెదము. తక్కిన 3 రూపాయలకు వి. పి. గా తం నెదము.

సంవత్సరఫలము:—

మొదటి జరుగబోవు ఒక సంవత్సరపు ఫలము వెలువారిగా వ్రాయబడు చార్టు రు. 1-4-0, జన్మనామ, త్రయము గాని లేక జన్మనామము గాని తెలిపిన చాలును.

మీరు నిర్భయముగా ఏ వస్తువునైనను మావద్ద కొనవచ్చును.

ఏలనగా తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు లీసుకొనుట లేక మరె యొకవస్తువును అందుకు బదులిచ్చుట. యీ విధగృహములు చాలవా? రమణోముండేటి వడియూ ఘంటల చూచి యంగారు గొలుసులు, లేక వి నోదమునకై భరించు గొలుసులు పెం డెంటులు మొదలగునవి మావద్ద వున్నవిగావున్నవి. మా యన లేనివి అమ్మినవ కొలెనున రేయకచేసి యిచ్చెదము. 2 1/2-4 1/2 సుదరములలో రేయకచేసి కంపు, చేతా

రమణ, నహా చార్టు మాత్రము రు. 8-0-0. ఉమ్మడి రామయ్య శైలి, గురుస్వామి శైలి, కంపెనీ నగలవ రహిత, 25, చె నాబజారులో, మదను.

వ రీ డ కు ని ల చి ఖ్యా తి గా ం చి న

శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూతని

వైశ్యకోగములకు దివ్యావధము - రసాయనము సీసా 1-కి రు 1-0-0

ఈ వైశ్యకోగము

టవర్ అందుకో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

జాతీయ విద్యా విధానము

కాశీయందు జరిగిన జాతీయవిద్యా మహాసభవారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘము వారి నివేదికము.

విద్య యొక్క ఉద్దేశము

మానవాళి ఆధ్యాత్మిక ఖాతక సౌఖ్యముల నేవిధమున పొందగలదో తెలుపుటయే విద్యయొక్క ఉద్దేశము.

ఉపాధ్యాయుని అర్హతలు

ఒక ఉత్తేజవంతు సంశోధనము ప్రపంచమునకు సాటవల యునకు ఉత్సాహముగల వక ఉపాధ్యాయులుండ నర్హులు. వారు స్వాస్థ్యమును భూతదయగలిగిన విద్యాకంఠులుగ నుండ వలెను. ఇతరులబాలల ఎడ తండ్రివలె ప్రేమచూపగలిగిన దయా ద్ధివృద్ధులయలుగ నుండవలెను. చిన్న పాఠశాలయొనను పెద్ద పాఠశాలయొనను పాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులు విద్యా వంతులై యుండుటయే గాక బాలల హృదయ భావములను గ్రహింపగల అనుభవశాలురగు వయోవృద్ధులుగ నుండవలెను.

ప్రాచీన గురుకులవాసములయందు బాలురు ఉపాధ్యాయులు ఏవిధముననుండిరో ఆవిధముననే జాతీయపాఠశాలల యందలి బాలురు ఉపాధ్యాయులు మెలగుచుండవలెను.

విద్యాప్రతిష్ఠాపనయందలి అధికారులయొక్కయు ఉపాధ్యాయులయొక్కయు గౌరవప్రతిష్ఠలు వారి నెలజేతములనై ఆధారపడి యుండకూడదు.

విద్యార్థుల అర్హతలు

విద్య కేంద్రకొనవలయు నను ఉత్సాహముగలవారు పాఠ శాలనిబంధనల ననుసరించి ప్రవర్తించుట కంగీకరించువారు ఎటి వర్ణవివక్షతలేక జాతీయపాఠశాలలయందు విద్యార్థులుగ నుండ నర్హులు. క్రమముగ పాఠశాలలకు పోజాలనివారి ఉపయోగా ర్థమై ప్రత్యేకోపన్యాసముల జరుపుట భావ్యము. ఖాతక, నైతిక అంగలలోపములు గలవారికి విద్యగరువుటకు ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటులు చేయవలెను.

విద్యార్థుల క్షణము

జ్ఞానము నభివృద్ధిపరచుట, హృదయభావములను విక సింపజేయుట, దేహదారుఢ్యమును కలిగించుట విద్యయగుచున్నది. తమ్యుతాము కాపాడుకొనుట తమనై ఆధారపడియుండు కుటుంబ సేవకులను పోషించుచు సంఘమును ఉన్నతదశకు తెచ్చుటకు అర్హులగు విద్యావంతులను తయారుచేయుట విద్యాఫలము.

పఠనీయ విషయములను రెండువిధముల విభజింపవచ్చును.

1. జ్ఞానాభివృద్ధి

(అ) మత విషయములు నైతికవిషయములకు సంబంధించిన విద్య (ఆ) శాస్త్రములు కళలు (ఇ) దేహదారుఢ్యమును వృద్ధిచేయు సాధన.

2. సాంకేతిక విద్య

మతము - ధర్మము

మత విషయములు నైతిక విషయములకు సంబంధించిన విద్యకరపుట ప్రత్యేక పఠనీయగ్రంథములు తయారుచేయవలెను. హిందు, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, సిక్కు, జైన, పార్శి, బౌద్ధ మతములకు సంబంధించిన ప్రత్యేక పఠనీయ గ్రంథము లుండుట అవసరము.

అన్ని మతములయందలి ముఖ్యముల గ్రంథములు, నైతిక సూత్రములు తెలుపు పఠనీయగ్రంథము నొకటిని తయారు చేయవలెను. వివిధమతముల ప్రత్యేక సాంప్రదాయములు సామాన్య సాంప్రదాయములు ఉన్నత తరగతులవారికి పఠనీయములు.

మతమునకు సంబంధించిన పఠనీయ గ్రంథమునందు, ఆ మతముయొక్క ముఖ్యమగు సాంప్రదాయములు, ఆమతము వృద్ధి చెందిన విధము, క్రమముగ ఆ మతమునందు గలిగిన మార్పులు విన రించబడవలెను. మతమునకు సంబంధించిన విద్య గరవునపుడు ఇతరమతములకును ఆ మతమునకునుగల సామాన్య విషయములను తెలియజెప్పట అవసరము.

(ఉదాహరణము. పరమాత్మును గురించి చెప్పనపుడు ఇతరమతములయందు పర్యాయపదములుగ నుపయోగించు అల్లా, జెహాన మున్నగు పదములు, దైవప్రార్థన గురించి చెప్పనపుడు ఇతరమతములయందు పర్యాయపదములుగ నుపయోగింపబడు సంధ్యావందనము, నమాజు అను పదములును తెలియ చెప్పి వీటి భావార్థ మంతయు నొకటి యని విద్యార్థులు గుర్రెరుగు నట్లునర్పకలెను.)

విద్యార్థుల అర్హత

ఏ మతమునకు చేరినవారు ఆ మతమునకు సంబంధించిన ధర్మ శిక్ష పొందుటకు అర్హులు. కాని బాలుని తల్లితండ్రులు వేరవిధమున కొరిగినట్లైన ఆబాలునకు పాఠశాల వారు మతవిషయక విద్యచెప్ప నక్కరలేదు. పాఠశాలయందు అధికసంఖ్యాకులు ఏమతమునకు చేరినవారుగ నుందురో, ఆ మతవిద్యను పాఠశాలయందు బోధించుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయుట అవసరము. ఆర్థికసౌకర్యములున్నను, ప్రత్యేక విరావి ములు ఇవ్వబడినను ఇతర మతములకు సంబంధించిన విద్యకూడ గరవుటకు తగు ఏర్పాటులను పాఠశాలాధికారులు చేయవలెను.

తమ మానసిక స్వాతంత్ర్యమునకు భంగముకలుగు నని కళాశాలలయందలివిద్యార్థులు మతవిషయకబోధ తమకు అక్కర లేదని ఆక్షేపణచెప్పవచ్చును. మతవిద్యను చక్కగ ఉపదేశించుటచే, ఆశుపన్యాసములను వినుటకు విద్యార్థులయందు దొక విధమగు ఉత్సాహము కలుగజేయుట విద్యాప్రతిష్ఠాపనముల ధ్యము. ఇతరమతములపట్ల సానుభూతి సహనభావము గౌరవ మును వృద్ధిచేయువిధమున మతవిద్య గరపబడవలెను.

నైతిక విద్య

ఉపాధ్యాయుల సహాయముతో తమవిద్యభ్యాసమునకు భంగము కలుగనివిధమున, జాతీయోద్ధారణ ప్రయత్నములందు విద్యార్థులు తమ అర్హతను నాక్రమించుకొనుట నైతికవిద్యా యందు దొకభాగము. ఇంతేకాక అనకాశముకొరకైనపుడెల్ల విద్యార్థులు సత్సృజనరసము సౌశీల్యముగల వారినిగ చేయుటకై ఉపాధ్యాయులు పాటుపడవలెను.

శ్రీ పురుష సంబంధము

శ్రీ పురుష సంబంధములందు సంపూర్ణ ముగ శుభ్రమగు సౌశీల్యముతో మెలగుట దేశభివృద్ధికిని జ్ఞానాభివృద్ధికిని అత్యవ సరమను విషయము పాఠశాల జీవితవిధానమునందే విద్యార్థులు చక్కగగ్రహించుటకు అనుసూలమగువాతావరణమేర్పడవలెను. ఎట్టి ఆడంబరములేక బాలురు ప్రారంభమునుండి ఈవిషయమును క్రమముగ గుర్తెరుగునట్లు చేయవలెను. ఉపాధ్యాయులకును తల్లితండ్రులకు ఈసందర్భమున ఉపయోగించు గ్రంథముకంటి తయారుచేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించవలెను. (బొంబాయి జాతీయ వైద్యకశాలకుచేరిన డాక్టరు సతేగారు, బృందావన మహావిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయు లగు ఆనంద భిక్షుగారు, కాశీవిద్యాపీఠమునకు చేరిన భగవానుదాసుగారు సంఘసభ్యులుగ నుండుటకు అంగీకరింపబడినది. డాక్టరు అస్సారి గారు బ్రహ్మచారి సతమంజీగారు ఉపసభ్యులుగ నుండెదరు.

విద్య

విద్యను రెండువిధముల విభజింప వచ్చును, (1) అపర విద్య (2) పరవిద్య లేక ఆధ్యాత్మ విద్య.

అపర విద్య

సంఘరక్షణాభివృద్ధికి అనుకూల మగు శాస్త్రవిద్య పరవిద్య.

(1) భాషలు, భాషాశాస్త్రము వ్యాకరణము (2) వ్యవ హారధర్మము (3) పురాణములు సమాజ శాస్త్రములు (4) ఇతి హాసములు. రాజధర్మము దండనీతి.

సంఘరక్షణము

(1) వైద్యశాస్త్రము శాచిభి ఆరోగ్యశాస్త్రము (2) శాస్త్రవిద్య.

సంఘాభివృద్ధి

(1) రసాయన, ఖాతక జీవశాస్త్రములు (2) గణిత శాస్త్రము (3) అర్థశాస్త్రము, వ్యవసాయ, వాణిజ్యశాస్త్రము లు జీవితమునకు కావలసివస్తువులు భాగములను ఆభివృద్ధిపరచు శాస్త్రములు, సంఘసంపద నభివృద్ధి జేయుటకు అనుకూల మగు శాస్త్రములు.

సాంఘిక జీవితమును సౌఖ్యవంతముగచేయు మరెన్ని శాస్త్రము లున్నవి. పురుషులను, సంఘమును, జాతని ఉచ్చద శకు తీసికొనిరాగల కామశాస్త్రము కళాశాస్త్రము, బాలర ఆభివృద్ధికి సంబంధించిన శాస్త్రములు, శ్రీ పురుషు లన్యోన్య మనోభావానురాగములకు సంబంధించిన శాస్త్రములు, ఈ విభా గమునందు చేరినవి.

కళలు

లలితకళలు, కావ్యములు, నాటకములు, సారస్వతము, సంగీతము, చిత్రలేఖనము, చిత్రవస్తునిర్మాణము మున్నగునవి. ఇ దంతయు అపరవిద్య.

పరవిద్య - పరమార్థశాస్త్రము

పరమార్థ తత్వవిచారణము, జీవితోద్దేశమును తెలుపు వేదాంతవిచారణ పరవిద్య. అత్యున్నత శగు ఆధ్యాత్మికసౌఖ్య మును కలుగజేయు శాస్త్రము లిది.

(1) దర్శన శాస్త్రము మోక్షశాస్త్రము (2) ఆధ్యాత్మ విద్యచిత్ర శాస్త్రము (3) తర్కశాస్త్రము, ప్రమాణశాస్త్రము, (4) ఆచారశాస్త్రము నీతిశాస్త్రము, (5) ధర్మతత్వ విచారణము.

ప్రాచీనశాస్త్రము లైనను ఆధునికశాస్త్రము లైనను వైన వివరింపబడినవిభాగములందు చేరును. భారతసాంప్రదాయము నందు మానవసౌఖ్యమే విద్యఉద్దేశము. ఈసౌఖ్యము రెండువిధ ములు ప్రథమమున కర్మమార్గము ననుసరించి ఖాతకసౌఖ్యమును పొందుట. వృద్ధాప్యమున వైరాగ్యమార్గము ననుసరించి మోక్ష సుఖమును పొందుట. సంపూర్ణ ఖాతకసౌఖ్యమునకు ధ్యము కావ లెను. ఇందులకు సంఘము క్రమ మగువిధమున బాధ్యతలు ధర్మ ములు గుర్రెరిగి ప్రవర్తించుట అవసరము. కావున ప్రథమావస్థ యగు ఖాతకసౌఖ్యమును కొరువారికి ధర్మము అర్థము కామము అవసరము. ధర్మప్రవర్తనమునలన అర్థలాభము అర్థలాభమునలన కామము అన సుఖానుభవము కలుగుటచే ఈమామ పురుషార్థ ములు పరస్పరసంబంధము కలిగిన విగుచున్నవి. నాల్గవపురుషార్థ మగు మోక్షము జీవితమునందు రెండవ అవస్థ.

ఈ పురుషార్థములకు సాధనముగ విద్యావిధానము వైన విభజింపబడిన తెరగన నాలుగువిధములు విభజించవచ్చును. కేవలము సౌకర్యముకొరకు డెల్లు విభజింపబడినదే గాని వేరులేదు. పరమార్థ అధ్యితీయమై ప్రపంచము వికృతమైయుండుటచే శాస్త్ర విభజనము జ్ఞానగ్రహణమున కొకసౌకర్య మని గ్రహింప వలెను.)

వివరములు

(విద్యభ్యాసమునకు సంబంధించిన కొన్ని వివరములు ఈ క్రింద తెలుపబడినవి.)

ప్రాథమికవిద్య, మాధ్యమిక విద్యయని బాలుర ప్రథమ దశకు సంబంధించిన విద్యాభ్యాసమును విభజింపవచ్చును.

ప్రాథమికవిద్య

ప్రాథమికవిద్యకు సంబంధించిన తరగతులయందు బాలుర జ్ఞానగ్రహణకైని వృద్ధిచేయుట ఉద్దేశముగ నుండవలయును గాని అనవసరము లగు వివరముల నన్నిటికి తలకెక్కించుట పాడి కాదు. పఠనీయపుస్తకముల సంఖ్య మిగుల స్వల్పముగ నుండ వలెను. క్రమముగ వారికి మంచిపుస్తకములను చదువవలయు నను ఉత్సాహము పుట్టవలెను. ఇట్టి ఉత్సాహము పుట్టు నపుడు ఉపాధ్యాయులువారికి తగుప్రాోత్సాహ మివ్వవలెను. పుస్తక ముల మూలమునగాక సృష్టివైచిత్ర్యములను చూపుటవల్లన, పర స్పరసంభాషణలవలనన, కథలుచెప్పటవల్లన బాలురజ్ఞానమును వృద్ధిచేయవలెను. చరిత్రాత్మకకథలు చెప్పదు, జాతీయగీతము లను పాడించుచు బాలురకు శిష్టాచరము సదాచారము కరుప వలెను. దేశచరిత్ర, భూగోళశాస్త్రము, మహాపురుషుల జీవిత ము ల, పురాణ భాగములు, ప్రపంచవార్తలు, సృష్టివైచిత్ర్యములు, ఆరోగ్యరక్షణము మున్నగునవి తెలుప దగును. (ఇందులకు తగిన పఠనీయగ్రంథములను ప్రత్యేకముగ తయారుచేయుట అవసరము. ఇట్టి గ్రంథములను తయారుచేయు నపుడు ఒక మహాపురుషుని పర్యటనము తెలుపుచు భూగోళ శాస్త్రము, పురాణకథను వివరించుచు శిష్టాచారము, బాలురకు మనస్సునందు నాటు విధమున వివరింపబడవలెను. అచ్చటచ్చట హృద్యవంతులగు పద్యములు గీతములు వ్రాయుచు వీటిని బాలుర కంతోపాఠముచేయు నట్లునర్పవలెను.) స్వానుభవమునలనను స్వప్రయత్నములవల్లన సృష్టివైచిత్ర్యములు ప్రకృతిసౌందర్య ములు బాలురు గ్రహించువిధమున ఉపాధ్యాయులు తోడ్పడ వలెను.

వ్రాయుట చదువుట సామాన్యగణితము నేర్పనగును. దేశసామాన్యభాషయగు హిందుస్థానిని వ్రాయుటకును చదువుటకును నేర్పవలెను. ప్రాథమికదశయందు డిల్లు చేర్చుట విలులే తున్న మాధ్యమికదశయందు ఈ భాష కఠినపడినది. ప్రాథమికవిద్యాదశ 5 లేక 6 సంవత్సరము లుండవలెను.

మాధ్యమిక విద్య

మాధ్యమికవిద్య 5 సంవత్సరములు. అందు ప్రథమద

తిరుపతియాత్ర-ఒక హాస్యరిక

(జనాభిమాని)

ఈ సెప్టెంబరునెల 18 వ తేది తిరుపతి వెళ్ళటాచలము మీద శ్రీ వెంకటేశ్వరులకు భక్తభావోపాసము ప్రారంభము కాగలదు. బ్రహ్మాత్మవలన జేతదేవుని నుండి జనులు వచ్చుటకు మొదలిడినారు. బ్రహ్మాత్మవలన మూలముగాక వేంకటాచలపతి సేవకై నానాపాతములనుండి జనులు విచ్చేయుట యెల్లరకును దెలిసిన విషయమే. అట్లు వచ్చువారిలో మన యాంధ్రుల సంఖ్యయు సామాన్యముకాదు. ఇష్టానీధిగడనీ మల్లెలు మల్లెలుగా ద్రవ్యము గట్టిపెట్టి తమ మొట్టకల్లను దీర్చుకోగలందుల కొంతయు భక్తిశ్రద్ధలతో యాత్రకు వచ్చుచుందురు. ఇట్టిజనులు తిరుపతికి వచ్చిన పిదప బస సేయుట కన్నోకనకులు కలవుగాని పాపము! చాలమంది తిరుపతి వృత్తాంతములు గుర్తెలుంగు గనుక కొన్ని కష్టములకు పాలుగుదుటకు యెంతయు శోచనీయము.

తిరుపతిలో వెళ్ళుచున్న జీవనోపాయము యాత్రకుల కల్గిన, యాత్రకుల యాత్రము లేనియెడ తిరుపతి పొరుగులకు వేరు జీవనసౌకర్యము లేదనట నిశ్చయము. పూర్వ మియ్యూరం తిరిగిని నాలుగయి రెండవారు యాత్రకులకు సేవ జరగలలో దివి వారికి వలసిన యుపచారములు కల్పించు స్వామిదర్శనాది సేవలు చేయించి వారలొనంగు ద్రవ్యముతో తృప్తిపడి కాలము గడపుచుండిరి. రాను రాను కాలముమరి తీర్థవాసి జీవనమే గర్వముగా గన్నడ నార.భించినది. దీనికి కారణము, న్యాయా న్యాయములు, పాపపుణ్యములు, ఏ నికి వెంటక చదివిగాని, శ్రమపడిగాని గౌరవముగాను స్వతంత్రముగాను జీవించుటకు యోగ్యతలేని ప్రతిసోమరియు యాత్రకుల యాత్ర యమే జీవనాధారముగా గొని పిన్న పెద్దలకు గుణావగణములు పాటింపక రాత్రింపగల్గు యాత్రకులను కన్న పెట్టియో లేక గుఱు పెట్టియో తమ పొట్టపోసికొన ప్రయత్నించుటకల్గి మతో క్కటికాదు. ఇప్పటికి న్యాయపథంబున జరించుచున్న తే.పోలేదు గాని కైజెప్పిన గుణావగణముల సంఖ్యయే హెచ్చు!

మోసములు-బాగ్రత!

యాత్రకులకు కమకడయి:డ్లకు గొంపోవుటకై వెళ్ళిం ద్ర గుమాస్తాలను గూడూరు బెజవాడ-రేణిగుంట అక్కొణం పాకాల కాటాపాడి మున్నగు జంక్షన్లవరకును పంపుచుండును. వారు పెద్దపెద్ద నోటాబుక్కుల చేతబట్టుకొని రయి జు రయిజున బండిబండికి తిరిగి ప్రయాణికులను మిరయ్యూరికి వెళ్లే దుకీ తిరుపతికి వచ్చెదరా? మాయి.టికి దక్ష చేయండి. అక్కర మైన బసలేర్పాటు చేయిస్తాము. మా యజమానులు నిండానుంచి వారు, మికు యాత్ర కరిత్రూర్తిగా చేయిస్తాము. మిలో: బాటు కొండకు ప్రావృణుడు వస్తాడు. సుకల్పాలు చెపుతాడు. స్వామిదర్శనము చక్కగా చేయిస్తాము. మికుతోచిన ద్రవ్యము మిరియ్యండి నిర్బంధములేదు. మాకు డబ్బుమీద ఆశలేదు. మి బోంట్ల పరిచయమే చాలును. వస్తారా? అని ప్రతిగుమాస్తాయు తమ పుస్తకములోని పుటలదివ్వచు ఆప్రయాణికుల తాతముత్రా తల పేరు చదువుచు వెళ్ళుచిధాల ప్రాధేయపడుచు:దురు.

అట్లువచ్చి పీడించువారిలో కొందలు న్యాయానుజను కొందలు త్రాగుబోతులును కొందలు 'దళాల్' వారును నుం దురు. కనుక యాత్రకులు కన్న వారిమాటలకు చెవియొగ్గి కన్న బసలలో దిగుకల్గి యాత్ర చక్కగా జరుగజోవుట అటుండ తమసామ్రాజ్య మున్నగువానిని కోల్పోవనలసి యుండును. చాల కాలమునుండి పేరువడిన యొకానొకరి యంటు నిదివఱకు కొన్ని విలువగల సగలపోయి యాత్రకులను ఆకృష్టాను ను అనేకకష్టములకు పాలుయిరి. ఏది యెట్లున్నా, తమసామ్రాజ్యము బాగ్రతగా జూచుకొని నిశ్చింతతో యాత్ర వెలువేళ్ళునుట ముఖ్యకర్తవ్యమని తెలియవలెను. కనుక యాత్రకులు తమ గ్రామములనుండి బయలుదేరునపుడే తిరుపతిలో ఫలాని సరి ములోగాని ఫలాని వారి బసలోగాని దిగుటకు నిశ్చయించుకొని తిరుపతిలోని ఆ పెద్ద మనిషికి జూబుమాలకముగా ముందుగా తెలిపి దారిలో రయిజు రయిజున దిరుగు 'దురతల' మాటలకు మోసపోక యాత్ర జరపుకో గల్గుదును.

బసలు - వసతులు

తిరుపతిలో సరము లనేకములు గలవు. గాంధీ వీధిలో మైసూరు మసారాజు సరము, రామాచార్యులసరము క్రొత్త వీధిలో అయ్యన్న కెట్టి శ్రమ, కృష్ణాకంపెనీ సరము, రామల

వారి గుడి వీధిలో పట్టునూలువారి సరము అన్నటికంటె పెద్ద: యగు పుష్పతోట అని పిల్చబడు దేవస్థానమువారి సరము ఇవి ముఖ్యములు. ఎచ్చట దిగి:ప్పటికి సామ్రాజ్యమే బాగ్రతగా నుం దుట అవసరము;

సాధారణముగా నాంధ్రుల తెల్లరు స శ్రీ ముల లో దిగుటకన్న వారివారికి:పరిచితులైన సరి/బసల కైకొంటు మేలు: కట్టు చేయుటచేత యాత్రావిధానమంతయు ముఖ్యముగా బోధ పడుటగాక సకల సౌకర్యములు పొ దవచ్చును. వ రికిదేవుఖ్య జీవనోపాయము గనుక సర్వప్రకారముల యాత్రకుల ననుస రించియుండురు. గుంపులుగుంపులుగా వచ్చు తెలుగుజ్జులవారల యాత్రమును గడించిన తీర్థవాసులలో మెండ్రాలవారు చే విశిష్టంవారు తుమలూరువారు- పనుపర్తివారు మున్నగు వారు ప్రముఖులు. మున్నందు వారిలో నెరిగేని జూబువాసిన మో అన్నవసతులును ఏర్పాటు చేయదరు. ఎరియి:టిలో దిగి:ప్పటికిని బాగ్రతగా నుండియెవల పెట్టి సౌకర్యములు గూర్చి విశేషచింతయు:డదు.

ముఖ్యముగా గమనింపవలసినది-రైలులో వచ్చి తమ తమ యిండ్లకు రావలసినదిగా పీడించువారిలో నుంచివారిని, చెడ్డ వారి కనుగొనుట దుష్టరహస్యముకను అట్టివారిలో వెళ్ళుచు ట పాకభీతియుండదుగనుకను, ముఖ్యముగాముఖ్యమే వారి స్వభా వ మొకింత బోధపడును గనుకను అట్టివారిమాట యెంతమాత్ర ము పాటింపక తిరుపతిస్నేహకలో దిగివసినవ, తా మెవరియింటికి బోవ నిశ్చయించుకొని, వారియింటికి నేరుగా వెళ్లి ఆకృశాక్షుని కన్నులారగని,మాటాడి, తర్వాత, వారియింట బసచేయవలయును. తమ పేరునకు బదులు మరెయ్యక పేరు చెప్పుటలో లాభమున్న యె:డల నందుల కొంతమాత్రము చాలనుంది వెనడి జరుగ గనుక యాత్రకులు కడుబాగ్రతమై మెలగవలయును.

బొంబయి 7:- బొంబయి ప్రభుత్వము వారు బొంబయి ప్రాధమిక పాఠశాలా చట్టము ననుసరించి దేశభాషాప్రాథమిక పాఠశాలల నన్నిటిని స్థానిక సంఘములకు మాన్యుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈవిధముగ మార్పుబడిన పాఠశాలలకు గ్రామాలకొస గు సందర్భమున సెకండరీపాఠశాలలకగరిగింపబడును. అ||రె||

అద్భుతమగు పరిశోధక (Detective) నవలలు
కన్నపుదొంగ 0 12 0
పగటిచుక్క 0 12 0
" రెండవభాగము 0 12 0
కన్నపుదొంగ:- చేయు సాహసకృత్యము లత్యద్భుతములు ఒకదానిని మించిన దుండగము మరి యొకటి ఇట్లే కథయంతయు అనేకవిధములైన చిత్రవిచిత్రములతో నిండి యుండును.
పగటిచుక్క:- వీని సాహసము వర్ణింప నలవికాదు. ప్రతివిషయమును ముందు తెలిపియే చేయు చుండును. అన్నియు నద్భుతములే. ఒకదానిని మించిన సాహసము మరొకటి. అన్నియు నిట్లే-ఈ మూటి:ధము ఒకదానికొకటి ప్రబంధించిన (Detective Office) పాట్లు దేవునికెరుక, కథ అత్యద్భుతము చదువరులకే విశేషము. (Plot: most thrilling)!!
అగ్గిరాముడు:- 0-10-0. ఇదియును (Detective) నవలయే. ఇందలి కథ విశేషము. రాను చంద్రపురం తాలూకాలో సుమారు పదిసంవత్సరముల క్రితము అద్భుతపు దొంగ తనములు విపరీతపు చర్యలు-యెప్పుడు కనివిని యెరుగనివి-చేసిన అగ్గిరాముని కథయే!!
క్రొత్త నాటకములు
అనూజు 0 12 0 చింతాపడి 1 0 0 కనకసేక అను కనకతార 1 0 0
నందూర్ల భారతము 1 4 0 సంగీత జగన్నోహిని 1 0 0 భక్తకవీరు 1 0 0
శివకథ 0 10 0
పీన్యా నారాయణరావు 0 12 0 శ్రీరామనిర్యాణము 0 8 0 బుద్ధనాటకము 0 12 0
బొబ్బిలి 1 0 0 సతీకులసి 1 4 0 పాదుకాపట్టాభిషేకము 1 0 0
సానిలి 1 0 0
చరిత్రలు
గాంధీమహాత్ముని } 0 12 0 గోఖలే 0 8 0 సింహాశ్రమపు 0 12 0
చెరసాలఅనుభవము } 0 8 0 ఆశోక్య దిగ్గర్భి 0 10 0 నారాయణకీర్తనలు 0 2 0
చిత్తరంజనదాసు 0 2 0 బొబ్బిలిశివనము 0 2 0
నవలలు
పద్మిని 1 4 0 యాగంధరవిజయము 2 4 0 తేజసింగు 0 14 0
భక్తికావ్య 0 14 0 కర్ణ సామాజ్యము 1 0 0 అశ్వసామాజ్యము 1 0 0
కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,
గోదావరీచుక్కు డిపో రాజమండ్రి.
N. B. మావద్ద శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి గ్రంథరాజములు, నసురాయకవి గారి గ్రంథములు, యింక ననేక నాటకములు, నవలలు, వీరేశలింగము పంతులు గారి వాల్మీకములు, సరస్వతీ వాచకపుస్తకములు మొదలైనవన్నియు దొరకును.
శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి గ్రంథములన్నియు నెకేసారి కొను వారికి నాల్గవంతు తగ్గించి ఇయ్యబడును. (కొలదికాలమే.)

బందరు తాలూకా బోర్డు

ప్రజాప్రతినిధుల విలేజర్యలు

మాతాలూకా బోర్డు మొదట శ్రీమంతుల వేయిలపల్లి వెంకటగోపాల రావు చౌదరిగారు బంటుమిల్లి గ్రామములో జరిగిన బోర్డు మీటింగులో నీక్రింది తీర్మానమును పదకొండు మంది సభ్యులయినను సంతకములతో ప్రవేశపెట్టిరి. అన్నట్లు కొంత సర్దుబాటుగను. 18-8-23 తేదీ మొదల మీటింగులో నది పరిష్కరింపబడెను

తీర్మానము

తీర్మానము నె 216 య.

"(1) ఏకాంతిగృహములు గాని వనతిగృహములు గాని యెన్నవోట్ల మాసమునకు రు 100.0-0 లు మైబడి జీతములయ్యు కొను సర్కారు ఉద్యోగిగల తనకును లోకలభ్యుడు సురక్షములలో దిగకూడదు.

(2) అట్టివి లేనివోట్ల సర్కారు ఉద్యోగిగల తనకును లోకలభ్యుడు సురక్షములలో ఒకగదికన్న పెక్కువ అక్రమము కొనకూడదు."

ది 18-8-23 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు నిడుమొల లోకలభ్యుడు సభలో జరిగిన మీటింగుకు హాజరయిన సభ్యులు.

ఎన్నుకోబడినవారు

మ. రా. రా. శ్రీ (1) రావు సామెలు నడ్లపల్లి వెంకట సరసింహము పంతులుగారు (ప్రసిద్ధులు) ప్రాజెక్టు కీ. జ. బందరు.

" (2) తురగా సరసింహము పంతులుగారు. (ప్రీక్షకు) బందరు.

" (3) చిట్టా మంజరరామయ్య పంతులుగారు (ప్రీక్షకు) బందరు.

" (4) రామపాటి, వాసుదేవరావు పంతులుగారు (ప్రీక్షకు) బందరు.

" (5) రావుబాదూర్ వెండిలి హనుమంతరావు పంతులుగారు (ప్రజాప్రతినిధులు) బందరు.

" (6) వేమూరి వారాహరావు పంతులుగారు బందరు.

" (7) తన్నవై బ్రహ్మయ్యగారు వెడన.

" (8) దత్తాత్రేయారావుగారు వెడన.

" (9) కోపూరి కోదండ రామయ్య చౌదరి గారు బిల్లా బోర్డు వెను (ప్రసిద్ధులు) బాపిడేని.

" (10) వేమూరి వెంకయ్య చౌదరిగారు (ప్రసిద్ధులు) యూనియన్ బోర్డు) ఘంటకాల

" (11) వేమూరి, వెంకట గోపాలరావు చౌదరిగారు, వాగూరుతిన్న.

" (12) కాటగడ్డ బాదయ్య చౌదరిగారు (కడికలపూడి)

" (13) ఘట్టా వెంకటసుబ్బారావుగారు, హరిపురం.

" (14) వట్లపు వెంకయ్యగారు, కాజ

" (15) మండేని రామస్వామిగారు, (గ్రామమున్నట్) కట్టదివర.

నియోజిత సభ్యులు.

మ.రా.రా.శ్రీ (1) కొండపల్లి బుచ్చయ్యచౌదరిగారు (మంత్రి పాలకు)

" (2) వాసిరెడ్డి, సీతారామయ్య చౌదరిగారు. (వల్లపల్లి)

" (3) కొర్నలియన్ గారు. (కడికలపూడి) ప్రజాప్రతినిధులు) బందరు.

" (4) చిలకూటి వెంకటస్వామిగారు (పంచమప్రతినిధి) గూడూరు.

" (5) ఒకమహమ్మదీయసభ్యుడు (వెన్నెన రహమాన్) బందరు.

" (6) ఒక కేవాగసభ్యుడు. వెడన, (గ్రామమున్నట్) అని చెప్పినారు]

వైన విడిచిన ఎన్నిక సభ్యులలో 2,3,6,7,8,9,11,18 పేర్లవారును, నియోజకులలో 1,5,5, పేర్లవారు ఈ తీర్మానము ప్రవేశపెట్టినవారుగా గాని, ఆమోదించినవారుగా గాని, బలపరిచినవారుగా గాని, యుండిరి. వీరి తీర్మానమును సంతకములు సేసి బంటుమిల్లి గ్రామములో ప్రవేశపెట్టినారు.

సాయంకాలము 4 గంటలకు తీర్మానము చర్చకువచ్చెను. తీర్మానము లోకలభ్యుడు సురక్షములలో ప్రజాసామాన్యము అను యొక కట్టమును నివారించునది గాన యోగ్యముగ బోర్డువారు

అంగీకరింపవలసిన దని కోరుతు (ప్రసిద్ధులు గారిచేత) బోర్డు వారికి ఘంటకాల, కొదాలి తాడేపల్లి, శ్రీకావళిము పుట్టిపడ్డ వలె రా గ్రామములనుండి ఒకరు పంపుకొన్న అయ్య అట్టిలు (ప్రసిద్ధులు) గారు సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి. (ప్రసిద్ధులు) గారి అనుమతిపై తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిన వేయిలపల్లి వెంకటగోపాల రావుగారిట్లు మాట్లాడిరి. "సభ్యులులో సర్కారువెదయ్యువోగిలు లు మహమ్మదీయ సభ్యులు అచటికేగకుండు సామాన్యములు భయపడెదరు. భయపడక వెళ్ళవారిని వారేమియు అనున్నను వారి వత్తులలోనికి గాని, చివరకు మా క్రిందికి గాని చేరినయక జబరదస్తీ చేయకుండు. తగిన వసతులు లేనివోట్ల సర్కారు ఉద్యోగిగల కొకగది రెండవక్లాసులో ప్రత్యేకింపవలసినది. మనకు వారి యందు ద్వేషభావము గాని, యితరులనుంచి భయభావము గాని లేదు. మనకు ప్రజాప్రతినిధులుగా సామాన్యజనములను నివారించుట మనవిధానము. ప్రజలకు గల కష్టములు (ప్రసిద్ధులు) గారు చదివిన అయ్య అట్టిలవలన అందరకు తెలిసినది. ఈ రెండు ల్యూవన్ స్కూలుసమృద్ధిగాన సభ్యులేకగ్రీకులుగా సంగీకరింప గోరుచున్నాను."

వీర్ముట వెండిలి హనుమంతరావు పంతులుగారు లేచి యిట్లు మాట్లాడిరి. "ఈ తీర్మానములోని రెండవక్లాసులో కొద్ది మాత్రమేనైన బాసండును, అది సర్వసమృద్ధిగా నుండును. ఒక టురక్లాసు నివసించు చాల చర్చచేయవలెను. కాన ముందు విశేష చర్చ అనవరములేని రెండవక్లాసుకు వాసండును వెలిచెదను" అని యిక్రింది విధముగా ఆక్షాణము సభలో జేతగొనిరి "లోకలభ్యుడు సురక్షములలో సర్కారు ఉద్యోగిగలవారికి తదితరులు గాని యొక గదికంటె పెక్కువ అక్రమముకొనకూడదు" విశేష ఆక్షేపణలులేక యీ తీర్మానము నేకగ్రీకులు తుతులుగారి సవరణతో సంగీకరించిరి.

వీరవ మొదటి భాగముపై హనుమంతరావు పంతులుగారు రిట్లు మాట్లాడిరి. సర్కారులో మాత్రం యాపాతులు మాన వేత నవల తీసికొనువారిలో చాలమంది మన హిందువులే. వారిపైనిట్టి తీర్మానము చేయుట అక్రమము. ఈక్షాణంలో నివసింపియు తదితర సౌకర్యము లన్నవోట్ల ఏయూనియన్ ఉద్యోగియైనను నన్నవోట్ల ఆవారమున గోరములువాకి సరికడవండునవారు వీరిని అట్టివోట్ల చేరనియ్యక ఆగొనవలెనెదరు. అట్లే వీరును సభ్యులలో ప్రవర్తింపదరు కాన అరమానియవారు అరమానియవారు ఎవ్వరను లోకలభ్యులలో ఉండును అది వారికాని ప్రాజెక్టు ముల కను గించి సంధించును. దానిని బాదు అనుభవించవలెను. అది నివారించ సాధ్యముకాదు. ప్రపంచములో దౌర్జన్యములేయు ధనపంతులవలనను నుద్యోగిలవలనను గలవి నున్నది. కనుక మన మిట్టితీర్మానము చేయుటచే సర్కారు ఉద్యోగిగల వనమానించుట యగును. కాన నిట్టి తీర్మాన మనవసరము. నే నంగీకరింపను. అట్లు తీర్మానించుట అక్రమము. విధిలేక అట్టి తీర్మానము చేయవలసి రచ్చినవో ఈ క్రింది విధముగా నేను తీర్మానమును సవరించెదను మీరు దాని సంగీకరించుట మంచిది." అని ఒక అరగంటనే పునర్యసించి యీ సవరణను ప్రతిపాదించిరి.

"ఏకాంతి గృహములుగాని వనతిగృహములు గాని ఉన్నవోట్ల సర్కారు ఉద్యోగిగలవారి మాసమునకు రు 100.0-0 మైబడి జీతము పుచ్చుకొనువారుగాని, మాసమునకు రు 100 లకు మైబడి ఆదాయము వచ్చుతదితరులుగాని లోకలభ్యుడు సురక్షములలో దిగకూడదు."

అంతట గోపాలరావుగారు రిట్లు చెప్పిరి. "అసలు తీర్మానము 11 మంది సభ్యుల అంగీకారము పొందినది కాన పంతులుగారి సవరణ అవసరము. అసలు తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడినది" అనిచెప్పిరి. అంతట కొండపల్లి బుచ్చయ్యగారు లేచి "మేమిదివరకు తీర్మానము అంగీకరించి సంతకములుచేసినను ఇప్పుడు వాల్లి ప్రాయము మార్పుకొన్నాను. కాన పంతులుగారి సవరణ అంగీకరింపవలసినదే" అని చెప్పిరి. కొర్నలియన్ గారు సవరణ తీర్మానమును ఆమోదించిరి. కావున కొండపల్లి రామయ్యగారు "అసలు తీర్మానము అంగీకరించినవచ్చు" యేమని హనుమంతరావుగారిని ప్రశ్నించిరి. అది ఉద్యోగిగల కారణము ఆసాకర్యమునని వారు సమాధాన మొసరిరి. గోపాలరావుగారు "పంతులుగారి వాదన సవరణము కాదు. సభ్యులకు వచ్చు ప్రతిబాధ సారము నెలకు యెంత ఆదా వచ్చువాడో కనుగొనుట సాధ్యము కాదు. ప్రజల సౌకర్యమునకు భంగము కలిగినప్పుడు మాత్రము ఇట్టికు సభ్యులు చేసినకు కలిగినము కాదా? అని ప్రశ్నించిరి. పంతులుగారు "దానికేను ఎవరిపారబ్రహ్మ వారసభవించవలసినదే" అని సమాధాన మిచ్చిరి. కాటగడ్డబాదయ్యగారు ధనపంతులవలనయెందులలో అట్లు తీర్మానించుట సరికాదని ముయేమో చెప్పబోయి దానిని పూర్తిచేయకనే

కుర్చుండిరి. (ప్రసిద్ధులు) గారు సవరణను వోటుకు పెట్టవలనదే అని చెప్పవలసి పంతులుగారి సవరణను వోటుకు పెట్టి సవరణకు అనుకూలము 10 మంది; (ప్రజాప్రతినిధులు) 8 మంది; తిమ్మల రిగ్గుడు. (ప్రసిద్ధులు) గారు అసలు తీర్మానమునే వోటుకు పెట్టవలసి. "పంతులుగారి సవరణ గెలిచినదిగా! అందుచే అసలు తీర్మానము ఒడినట్లేగా! అట్టివోటుల పోటుతీసికొన న సవరణలేదు. పంతులుగారి సవరణకారం తీర్మానము గెలిచినట్లు (వాయు)డని ఒకరు చెప్పిరి. (ప్రసిద్ధులు) గారు దీనికి సమాధాన మొసకయే అసలు తీర్మానమును వోటుకు పెట్టిరి. అనుకూలము 6 మంది, ప్రతి హుజురు 9 మంది, తిమ్మల రి మంది తేలిరి వీర్ముట హనుమంతరావుపంతులుగారు అసలు తీర్మానము చేయవచ్చున లేద నేవారు ఎంతమంది లోకో యిచ్చి విధముల పోటు తీసికొన గో న గో 8 8. (ప్రసిద్ధులు) గారు దాని సంగీకరించిరి. ఒక విషయమును గురించి పోటు తీసికొనుట అక్రమమని తురగా సరసింహం పంతులుగారును కాపుర కోదండ రామయ్య చౌదరి గారును ఆక్షేపించిరి. (ప్రసిద్ధులు) గారు దానికి సమాధానము చెప్పకయే హనుమంతరావుగారిలో నేకభవించి వైవిధ్యమును వోటుకు పెట్టిరి. యే తీర్మానము అక్రమలేద నేవారు 10 మంది దీనికి వ్యతిరేకము 8 మంది తిమ్మల రిగ్గుడు, దీనినిట్టి అసలు తీర్మానము వోడిపోయినదని (ప్రసిద్ధులు) గారు నెలవిచ్చిరి. గోపాలరావుగారు లేచి "అసలు హాజరు అయిన సభ్యులు 21 మందిగా? పంతులుగారి సవరణ కనుకూలము 10 మంది. తీర్మానమును కనుకూలము 6 మంది. అక్రమలేద నేవారు 10 మంది. మొత్తం 26 మంది సభ్యులు తేలివారే! ఇంతలా మాస్త్రే మీరు చేసేగదగినవారే! ఏమియు అక్రమము నెలవిచ్చుటం దా కొందరు సభ్యులు చేతులెత్తియు ప్రత్యక్షముగా కనుగొన్నాం దిగనుక వరల సభ్యులందరికి తెలిసేట్లు తీర్మానము చర్చించి తిరిగి పోటుతీసికొంటే బాగుండు. లే! పోతే మనబోర్డువారి చర్చ ప్రపంచానికి హాస్యాస్పదంగా ఉండుంది." అని యింకా యేమో చెప్పబోవు యుండగానే యీ విషయము వినిపించు కొరుండ కొందరు సభ్యులు లేచి అంతట వెళ్ళిపోయిరి. "మీ తీర్మానము పోయిందే! ముంకా యేదుకు చర్చ" అని (ప్రసిద్ధులు) గారు అనిరి. ఈ తీర్మానమునైన చర్చ జరుగునప్పడే చర్చ మాకు సరిగా తెలియలేదని కొర్నలియన్ గారిని పంతులుగారి సవరణకు అనుకూలముగా చెయ్యియెత్తని చిలకూటి వెంకట స్వామిగారినిక మాచి (ప్రసిద్ధులు) గారు పంతులుగారి కనుకూలముగా తాను చేయి యెత్తును "మీ! వెంకటస్వామిగారు! చెయ్యి యెత్తవో" అని రెండుసార్లు హెచ్చరించిరి. అసలు తీర్మానమును కనుకూలము ఎన్నిక సభ్యులలో 2,3,10,11,18 పేర్లవారు నియోజకులలో 2 పేరిగలవారు చివరకు తేలిరి. అసలు తీర్మానము సంగీకరించి మొదట సంతకములు చేసిన 2,3,6,7,8 పేర్లవల యొక సభ్యులైన నేల అనకూలముగా వోటు చేయలేనా?

ఒక ఓటరు

బాలభారతి నినిమా,

శ్రీమయిలవరంహాలు, బెజవాడ.

మహాభాగవత ప్రదర్శనం.

1. శ్రీకృష్ణజననం

9వ తేది మొ|| 16వ సెప్టెంబరు వరకు.

లీలలు

2. కాళింగమర్దనం

17వ తేది మొదలు 24వ తేది వరకు

3. శ్రీకృష్ణలీల

25వ సెప్టెంబరు మొ|| 2వ అక్టోబరు వరకు.

4. గోవర్ధనగిరి

3వ అక్టోబరు మొదలు 10వ తేది వరకు

5. కంసవధ

11వ తేది మొదలు 18వ తేది వరకు.

941 ఎ. జి. మొదలియూరు. మేనేజరు,

అనగా మొదటి మూడు సంవత్సరములందు ఈ క్రింది విషయములు పరిమితములు.

(1) మాతృభాష (భాషాభాష) అర్థశాస్త్రము, సాంఘికశాస్త్రము, మానసికశాస్త్రము, జీవశాస్త్రము, ఆచారశాస్త్రము వీటికి సంబంధించిన పరిమితగ్రంథములను దేశభాషలందు తయారుచేయవలెను.

(2) హిందూస్థానిపుస్తకములను చదువుట అర్థముగపాించుకొనుట.

(3) గణితశాస్త్రము
(4) భూగోళశాస్త్రము. భరతఖండభూగోళశాస్త్రము సంపూర్ణముగ.

(5) ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన వానిలో రెండు
(అ) సంస్కృతము లేక ఏదైనను మరియొక ప్రాచీన భాష.

(ఆ) ఒక విదేశభాష
(ఇ) ప్రకృతిశాస్త్రము రసాయనశాస్త్రము.
(ఇవిగాక పీఠికయందు నూచింపబడిన విధమున మత విషయవిద్య కలుపబడవలెను. సాంకేతికవిద్య నొక దానిని చెప్పవలెను.)

మాధ్యమికవిద్యయందు రెండవదశ రెండు సంవత్సరములు. ఈ దశయందు మాతృభాషను అభివృద్ధిపరచుట ముఖ్యము. ఇంతేగాక ఈ క్రింద నూచించిన నాలిగింటిలో, ఒక దానియందు ప్రత్యేక ప్రావీణ్యమును పొందవలెను.

- (1) సాంస్కృతికము.
- (2) ప్రకృతిశాస్త్రములు ఇత్యాదులు.
- (3) వాణిజ్యము.
- (4) లలితకళలు.

సాంస్కృతికము

సాంస్కృతికమునందు ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము కొరవారు ఒక ప్రాచీనభాషనుగాని లేక విరోధాభిరుచియందు వ్యవహారమునందున్న భాషనుగాని చదువవలెను.

మరియు ఈ క్రింద వివరించిన వానిలో మూటిని చదువవలెను.

- (1) మాతృభాష కాక భారతదేశమునందు వ్యవహారమునందున్న వేరొక భాష.
- (2) చరిత్ర. అందు భారత స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నములకు సంబంధించిన వివరములు ముఖ్యములు. భారతదేశ పరిపాలనా విధానము.

- (3) భూగోళశాస్త్రము.
- (4) అర్థశాస్త్రము రాజనీతి.
- (5) గణితము.
- (6) తర్కశాస్త్రము.
- (7) మానసికశాస్త్రము.

ప్రకృతిశాస్త్రములు

ఈ శాస్త్రములందు ప్రావీణ్యము గోరువారు ఒక విదేశ భాష గణితశాస్త్రము ముఖ్యముగ చదువవలెను. ఈ క్రింది వానిలో ఒక భాగమునుకూడ చదువవలెను.

- (1) గణితము, రసాయనశాస్త్రము, ప్రకృతిశాస్త్రము.
- (2) జీవశాస్త్రము (పశువులు, వృక్షములు) రసాయన శాస్త్రము.

(3) రసాయనశాస్త్రము, జీవశాస్త్రము.

వాణిజ్యము

దీనియందు ప్రావీణ్యము కొరవారు విదేశభాష, వాణిజ్యపు లెక్కలు వ్రాయుట, వాణిజ్యమునకు సంబంధించిన భూగోళశాస్త్రము, వ్యవహారవిధానము ముఖ్యముగ నేర్చుకొనవలెను; ఈ క్రింది వానిలో ఒక దానినికూడ నేర్చుకొనవలెను.

- (1) వాణిజ్యధర్మము
- (2) పరిశ్రమలచరిత్ర
- (3) బ్యాంకింగు.

లలితకళలు

ఇందు ప్రావీణ్యము పొందగోరువారు ఒకవిదేశభాష, ఒక స్వదేశభాష భారతదేశచరిత్ర భూగోళము, ఒక ప్రాచీన భాష చదువవలెను. ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవానిలో మరియొకదానిని అభ్యసించవలెను.

- (1) చిత్రలేఖనము
- (2) సంగీతము
- (3) శిల్పవిద్య.

(విదేశభాషలసహాయము లేకుండగనే విద్యాభ్యాసము సంపూర్ణముగునగుటచేయుట జాతీయవిద్య ఉద్దేశము. అయినను శాస్త్రసంబంధముగు పర్యాయపదములు ఈ దేశమునందలి మా

తృభాషలలో సంపూర్ణముగ లేనందున ఒకవిదేశభాషకూడ ముఖ్యముగ పఠించుట అవసరమని నిర్ణయింపబడినది. పాఠశాల యందు మాతృభాషములనునే శాస్త్రవిద్య కలుపబడవలెను.)

కళాశాలలు

కళాశాలదశ మూడు సంవత్సరములు. ఏదో ఒక శాస్త్రమునందు సంపూర్ణప్రావీణ్యమును విద్యార్థి ఈ దశయందు పొందవలెను.

సాంస్కృతికము

ఇందు ప్రావీణ్యము పొందగోరువారు వ్యాకరణము, భాషాశాస్త్రము, ఆలంకారశాస్త్రము మున్నగునవి చదువవలెను. దీనితోడ మరయొక భాషయందు ప్రావీణ్యము పొందవలెను.

వేదాంతము

ఇందు ప్రావీణ్యము పొందగోరువారు తర్కశాస్త్రము, మానసిక శాస్త్రము, ఆచారశాస్త్రము, తత్వవిచారణ, వివిధమతములకు గలగిన పరస్పర సంబంధము, వేదాంతచరిత్ర చదువవలెను. ఇంతేగాక ఈ క్రిందివాటిలో రెండిని ప్రత్యేకముగ పఠించవలెను. ప్రాకృతిక దేశముల వేదాంత సాంప్రదాయములు, న్యాయ, వైశేషిక, సాంఖ్య, యోగ, మిమాంస, వేదాంత, జైన, బుద్ధ మున్నగు వివిధసాంప్రదాయములు, దర్శనములు, ప్రాచీన ఆరేఖిక గ్రీకు వేదాంత సాంప్రదాయములు.

సంఘశాస్త్రములు

ఇందు ప్రావీణ్యముకొర, సంఘశాస్త్రములు చరిత్ర, రాజధర్మము, దండనీతి, అర్థశాస్త్రము చదువవలెను.

గణితము

గణితశాస్త్రము సంపూర్ణముగ. ఇవిగాక రసాయన ప్రకృతిశాస్త్రములందైనను, భారతీయ ప్రాచీననాగరికతను తెలుపుకొనవలెనైనను, న్యాయ శాస్త్రమునందు దైనను, వైన నూచించిన లలితకళలయందు దొక దానియందు దైనను సంపూర్ణ ప్రావీణ్యము పొంద ప్రయత్నింపవచ్చును.

దేశభాషలు

ఇందులకు సంబంధించిన శిక్షను మూడువిధముల భాగింపవచ్చును. (1) దేశ ఆకాశగ్యములను అంగసాంస్థమునకు అనుకూలమైన సాధన ప్రాజ్ఞాయామము, పునర్గ్రహణ, దండములు, బస్కెట్లు, జాతీయవ్యాయామవినిోదములు మున్నగునవి. ఇవిగాక సాధనములతో అనగా లాగీలతో, ఉద్యోగములతో సాధన చేయవచ్చును. క్రికెటు, హాకీ, ఫుట్ బాలు, టెన్నిసు మున్నగు వ్యాయామవినిోదములు.

(2) ప్రత్యేకసాధన. ఈదుట, వుస్తీ, కత్తిసాము, శస్త్రవిద్య, అశ్వారోహణము, పడవల నడుపుట, వైసికలు మోటారుబండ్లు నడుపుట మున్నగునవి.

(3) హరిజన పలుబారు, పాఠశాలబారు మున్నగువాటిపై ప్రత్యేకముగ గొప్పసాధన చేయవచ్చును.

మొదటిభాగమునందు నూచింపబడిన దేశాకాశగ్య అంగ సాంస్థములకు సాధనములగు వ్యాయామమును బాల్యరంగము చేయవలెను. ప్రాజ్ఞాయామమును ప్రోత్సహించవలెను.

బాల్యరంగ ఉత్సాహము ననుసరించియు పాఠశాల సౌకర్యముల ననుసరించియు మిగిలినవ్యాయామములను వృద్ధిచేయవలెను

సాంకేతికవిద్య

పాఠశాలలయందు బాల్యరంగాభివృద్ధికి అనుగుణముగు విద్యతోపాటు మతవిషయవిద్య సాంకేతికవిద్య బాలురకు కలుపబడవలెననియు నూచించితిమి. మాధ్యమికదశ ముగియునప్పటికి స్వతంత్రముగ జీవించుటకు వీలగు వృత్తివిద్యయందు బాల్యరంగ శిక్షపొందినవారుగ నుండవలెను. ఇట్టి విద్యలయందు ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము కలుగ జేయుటకు కళాశాలలకై ప్రత్యేక ప్రయోజనపల నేర్పవలెను.

ప్రథమదశయందు అనగా 12 సంవత్సరములలో ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన చేతనలలో కొన్నిటిని కొంతవరకు బాల్యరంగ నేర్పవలెను.

- (1) విడుదల, ఏమిటచేయుట, విత్తనములు తీయుట, నవారువేయుట. (2) కుండలుచేయుటకు మున్నగు సరిచేయుట. (3) తడికెలు కుర్చీలు మున్నగునవి అట్టుట, (4) కప్పు అట్టుట చేయుట, (5) సిరాలు తయారుచేయుట, (6) తగరపువలు, (7) వడంగిపవలు, (8) తాళ్లు పేసుట, (9) కుట్రపువని, (10) బొమ్మలువ్రాయుట, (11) ఉద్యానవనము శుభ్రముగ నుంచుట, వ్యవసాయశాస్త్ర ప్రధమసూత్రములు, (12) మున్నగునవి.

పరిశీలనము

పూర్వార్థమున మూడు గంటలకాలము శాస్త్ర, మత, నైతిక కళలకు సంబంధించిన విద్యలకును సాయంకాలము రెండుగంటల కాలము వృత్తివిద్యలకును ప్రాథమికదశయందు వినియోగింపబడవలెను.

మాధ్యమికదశయందు అనగా 16, 17 సంవత్సరముల నరకు బాలురకు వృత్తివిద్యయందు ప్రావీణ్యము కలుగునట్లు శిక్ష కలుపబడవలెను.

సాధారణముగ బాలురకు వృత్తివిద్య నేర్పవలెను బాల్యరంగ ప్రవేశముల పరిశీలనకు అనుగుణముగ వృత్తివిద్యలందు శిక్ష కలుపవలెను.

కర్మాగారములు

పాఠశాలలయందు కర్మాగారముల స్థాపించి ప్రాథమిక మాధ్యమిక దశలయందలి విద్యార్థులకు శిక్ష కలుపవలెను. పాఠశాలయందు కర్మాగారమును స్థాపించుటకు వీలులేకున్న ఆ నగరములందుండు వర్తకుల కర్మాగారములకు బాలురు పని నేర్చుకొనుటకు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

భాష కళలు శాస్త్రములు మున్నగువాటిని బోధించుట ముఖ్యముగను వృత్తివిద్య రెండవదశను బోధించు మాధ్యమిక పాఠశాలలతోపాటు వృత్తివిద్య ప్రధానముగ బోధించుచు పరవిద్యను రెండవదశ బోధించు ప్రత్యేకమాధ్యమిక పాఠశాలలను స్థాపించుటకు కూడ ఏర్పాటులు చేయవలెను.

మొదటితరగతి పాఠశాలలయందు విషమునకు నాలుగు గంటల కాలము పరవిద్యలకు రెండు గంటలకాలము వృత్తివిద్య లేక సాంకేతిక విద్యలకు ప్రత్యేకింపవలెను. ప్రత్యేకవృత్తి విద్య పాఠశాలలయందు నాలుగు గంటలును వృత్తివిద్యకొరకు రెండు గంటలు సామాన్యవిద్యకొరకు ప్రత్యేకింపబడవలెను. ఇట్టి ప్రత్యేక పాఠశాలలందు చదువువారు కళాశాల తరగతుల యందుచేరి చదువుటకు సామాన్యముగ అర్హులుగ నుండవలెను.

ఉన్నతవృత్తివిద్య

వృత్తివిద్య చదివినవారికి ప్రత్యేకముగను శాస్త్రవిద్య చదివినవారికి ప్రత్యేకముగను కళాశాలలుండవలెను. ఒకవిద్య ముఖ్యముగను మరియొకవిద్య రెండవదశను చదువలచు వారికి తగు ఏర్పాటులుచేయవలెను. స్థానికపరిస్థితుల ననుసరించి ఈ క్రింద నూచింపబడిన వాటియందు శిక్షకరపుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

- (1) వైద్యము, (2) ఇంజనీయరింగు (సివిలు, మెకానికలు, ఎలెక్ట్రికలు, కెమికలు, మైనింగు), (3) లోహశాస్త్రము (4) వ్యవసాయము, (5) పరిశ్రమలు, (6) నేత, (7) కుండలు చేయుట, (8) గాజులు గ్లాసుచేయుట, (9) పింగాణిగ్నెలు తయారుచేయుట, (10) కాకితములు తయారుచేయుట.

పరిశీలనసమయము

పుట్టినదిమొదలు గృహజీవనమునందు బాలురు జ్ఞానమును పొందుచుండవలెను. 5 మొదలి 12 సంవత్సరములలోపుగ బాలురు క్రమశిక్ష పొందుటకు పాఠశాల ప్రవేశించవలెను

21 మొదలు 25 సంవత్సరములలోగ విద్యాభ్యాసము ముగియవలెను.

భారతదేశమునందు ఉదయము సాయంకాలము పాఠశాలలయందు శిక్షపొందుటకు అర్హులగుకాలము.

సెలవుదినములు

కాలమానము ననుసరించియు, పండుగలకును, విరాళముకొరకును పాఠశాల విద్యార్థులకు సెలవు ఇవ్వవలెను. వీలైనపుడు పర్యటనములకును ప్రకృతిపరీక్షకును సెలవుదినముల వినియోగించుటకు ఏర్పాటులు చేయవలెను. ప్రధమదశయందు సెలవుదినములు అధికముగ నుండవలెను కళాశాల విద్యార్థులకు సెలవు తక్కువగ నుండవచ్చును. సంవత్సరమునందు సెలవుదినములు 120 కన్న సాధారణముగ మించకూడదు.

పరిశీలనము 12 సంవత్సరములవరకు పాఠశాలవిద్య కొరకు ప్రత్యేకింపబడవలెను. ఈ దశయందు సామాన్యవిద్యతోపాటు కొన్ని శాస్త్రములందు బాల్యరంగ ప్రత్యేకశిక్ష పొందవలెను. కళాశాలలయందు శాస్త్రములందైనను వృత్తిలయందైనను ప్రత్యేకముగ సంపూర్ణశిక్షను విద్యార్థులు పొందవలెను. కళాశాలదశ కనీసము మూడు సంవత్సరము లుండవలెను. ఇది ముగిసిన పిమ్మట పరిశోధన మొనర్చు విద్యార్థులు ఇంకను ఉన్నతముగు జ్ఞానము పొందుటకు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

ప్రధమదశయందు బాలురు తలితండ్రిల గృహములందుండి పాఠశాలకు వచ్చి విద్యనేర్చుకొనవలెను. కళాశాలదశ యందు వీలైనచో విద్యార్థులు కళాశాలభవనములందుండవలెను.

పొలం పాతకాలం పొలం గృహములకు సమీపముగ నుండవలెను. కర్షకాలు సగరము వెలుపల జనసమృద్ధి లేని ప్రాంతములందుండవలెను. అయినను సగరమునకు ఆధికమగు దూరమునందుండరాదు.

విధానము

రాష్ట్రపు మాతృభాషయందు విద్య కలపబడవలెను. ఆ ప్రాంతమునందు హిందుస్థాని రాష్ట్రభాష తుండిన హిందుస్థాని విధిగా పాఠము నేర్పవలెను.

పరీక్షలు

విద్యార్థుల అర్హతలను బట్టి ప్రమాణపత్రములను పన్నులను విద్యార్థిని నిర్ణయించవలెను. సాంస్కరికపరీక్షలనన్ని గాక ఉపాధ్యాయుల నిర్ణయములపై విద్యార్థుల అర్హతలు ఆధారపడియుండవలెను. దీనిని విద్యార్థి ఏవిధమున కృత్రిమము చేయవలెనని, విద్యార్థి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములు, విద్యార్థి ని నిర్ణయములను ఉపాధ్యాయులు గమనించుచు, వాని అర్హతను నిర్ణయించవలెను. అనంతరము కొన్ని సమయములందు ప్రత్యేకపరీక్షలను జరపుటకు ఏర్పాటుచేయవచ్చును. ఉపాధ్యాయుల అర్హతపత్రములను పరిశీలించి విద్యార్థులను విద్యార్థులను ప్రమాణపత్రములను స్వయం ఇచ్చుచుండవలెను. విద్యార్థి ప్రమాణపత్రములపొందుటకు ఆపాతకాల ఆవిద్యార్థులనుంచేరి నదిగుండవలెను. విద్యార్థులకేకాక, జాతీయపాఠశాలయందలి ఉపాధ్యాయులకు, ప్రత్యేకముగ ప్రశంసార్హులగు భాషాప్రావీణ్యమునకు, వృత్తివిద్యలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకును, విద్యార్థులను ప్రత్యేక ప్రమాణపత్రముల నిచ్చుచుండవలెను.

ఒకవిద్యార్థి ప్రమాణపత్రమును ఇతర విద్యార్థులను అంగీకరించవలెను.

పరిపాలనము

జాతీయవిద్యప్రతిష్ఠాపనము స్వాతంత్ర్యముగలిగి ఇతరులపై ఆధారపడక యుండవలెను. పరిపాలనసంఘమునందు పుస్తకములు, విరాళము లొసగినవారు సభ్యులుగ నుండవలెను. పరిపాలన సంఘసభ్యుల కాలపరిమితి సంవత్సరము లుండవలెను. పరిపాలన సంఘమువారు పాఠశాల పరిపాలనము గావించు చుండవలెను.

విద్యపీఠమును పరిపాలించుటకు నియామకసభ ఒకటి యుండవలెను. ప్రభుత్వమితిలేక కలెజరు ఈనియామకసభ కార్యనిర్వాహకసభయగు నుండును. విద్యపీఠమునకు చేరిన విద్యార్థుల ప్రతిభను ప్రతినిధి నియామక సభయందు సభ్యులుగ నుండవలెను.

అన్ని జాతీయపాఠశాలలు ఒకవిద్యార్థి పీఠమునకు చేరి యుండవలెను.

ఖర్చులు

పాఠశాల భవన నిర్మాణమునకు సంబంధించిన ఖర్చులు కష్టముగ నుండవలెను. విద్యార్థుల వసతిగృహములు విశాలముగ నుండవలెను. పుస్తక భాండాగారము కరిగింధకాలము గమగ్రహణై యుండ వలెను. భవనము వెలుపల కట్టినవి విద్యార్థులకు కట్టిన ప్రాంతానామకమైనవి. పాఠశాలయందలి ఆసనములు ముగ్గురుని ఎట్టి ఆదంబరము లేనివి జాతీయత నూచించుచున్నవి నుండవలెను. విద్యార్థుల క్రింద కూర్చుండినను కప్పుతేరు. కాని చదువు నపుడు కుదుము క్రిందికి కంచునట్లుండవలెను. ప్రతిపాఠశాల యందను చక్కని పుస్తకభాండాగారముండవలెను. ఒకపాఠశాలలోపాఠ్యాయులు మరియొక పాఠశాలకుపోవుటకు పాఠశాలాధికారులు తగు ఏర్పాటులు చేయవలెను.

ఉపాధ్యాయులు

జాతీయపాఠశాలల పాఠశాల విద్య గరవుటకు అర్హులగు ఉపాధ్యాయులు దొరకుట అవసరము. ప్రత్యేకశిక్షణ పొందినవారిని ప్రజాగౌరవమును పొందినవారిని ఉపాధ్యాయులుగ నియమించి ఆర్థికసంబంధ మగు ఇబ్బందులు వారి కుండట్లు పాఠశాలాధికారు లొనర్చవలెను. ప్రతివిద్యార్థిని నుండిన ఉపాధ్యాయులకు శిక్షకరులపై యొకటి యుండవలెను. మాన్యమిక విద్యను, కర్షకాల కష్టసగరపుటకు రెండు విధములు ఉపాధ్యాయుల శిక్ష విధిజంప బడవలెను. (1) ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు వయోజనములను గృహములను యుండవలయు నని నూనింపబడవలెను. ఇట్టివారు దొరకునంతవరకు యువకులను బ్రహ్మచారులు నుండ ఉపాధ్యాయులుగ నియమింపవచ్చును).

జాతీయ పాఠశాలయందలి ఉపాధ్యాయులు తేలిక భాషానేర చేయవలయును ఉద్దేశములవారై భవనసంపాదించవలయును ఉద్దేశము లేనివారై యుండుటవలన ప్రజలు ఇట్టి ఉపాధ్యాయులు అన్ని విధముల గౌరవించి కృతజ్ఞత చూపుట భర్మము. ఉపాధ్యాయులకు భాయి, లేపండిక, లేవపుట్టి అను వీరుదము లివ్వబడవలెను.

ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల తలితండ్రులు పరస్పరస్నేహభావముతో మెలగుచుండవలెను. బాలుర తలితండ్రులకును వాతకాలమున అన్యోన్యమును సంబంధమేర్పడు విధమున ఉపాధ్యాయులు ప్రయత్నించవలెను.

పతనీయగ్రంథములు

జాతీయపాఠశాలల యందు పతనీయగ్రంథములను తయారుచేయుటకు పతనీయగ్రంథములు నొకదానిని నియమించుట అవసరము.

ఒక్కొక్క విద్యార్థి పీఠమువారును ఒక ప్రతినిధి ఈసంఘమునకు పంపవలెను. విద్యార్థులను లేని రాష్ట్రములందు భాషాకోక ప్రతినిధి చొప్పున సంఘసభ్యులుగ నియమింప బడవలెను. ఈ సంఘము వారు ఈ క్రింది పేర్లొక పనులు చేయవలెను.

- (1) ప్రస్తుతము భారతదేశమునందలి చాఖ్య మగు భాషలయందున్న సద్గ్రంథముల పట్టికను తయారుచేయుట,
  - (2) ఈగ్రంథములలో పాఠశాలయందును కర్షకాలయందును అవశ్యపతనీయముగ పేర్కొనుటకు వీలగు గ్రంథముల పట్టికను తయారుచేయుట.
  - (3) పుస్తక భాండాగారములందుంచుట వానిని ఆధారముగ గ్రహించి సామాన్య పతనీయగ్రంథముల వ్రాయుటకు నీలగు గ్రంథముల పట్టికను తయారుచేయుట
- ఈపట్టికలను ఈసంఘము వారు అన్నివిద్య పీఠములకు పంపవలెను. ఇంతేకాక ఇతరవిదేశీభాషలయందలి బ్రహ్మజాతికిని పయోగించు కొనుటకు వీలగు గ్రంథముల పట్టికను ఈసంఘము వారుతయారు చేయవలెను. ఈసంఘమువారు గ్రంథకర్తలతో సంబంధించి పతనీయగ్రంథములను వ్రాయించు విషయమై ప్రయత్నించు సలహావలెను.

విద్యార్థులకును చేరిన ఉపాధ్యాయులు పతనీయ గ్రంథములను వ్రాయుటకు ప్రోత్సహింపవలెను.

సాంకేతిక పదములు

వృత్తివిద్యార్థులను సంవర్ధమున సాంకేతిక పదములను పయోగించ వలెనపుడు సాధారణముగ హిందుస్థానిభాషయందలి పర్యావరణముల క్యూనాలించుట యుక్తము. ఇట్టిసాంకేతికపర్యావరణ పదములు జేత భాషయందు లేకున్న ప్రత్యేకపదములను సృష్టి చేయుట యుక్తము.

పాఠ విద్యార్థులు

జాతీయ పాఠశాలయందు పాఠ్యాయులను నియమించునపుడు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనములందు శిక్షపొందిన వారివాక్కులను ప్రత్యేకముగ గమనింపవలెను.

సంఘమువారి తీర్మానములు

(1) విద్యార్థిని నొక దానిని స్థాపిత కలయు నని ఈ సంఘమువారు అఖిల భారతకాలము సంఘమువారికి సలహా ఇచ్చుచున్నది. తిలకి గృహస్థ నిధి కమిటీలో జాల్లక మంతు ఈనిధికి ఇవ్వవలెను. ప్రత్యేకముగ ఈ నిధికి ఇవ్వవలెను విరాళములు సంపూర్ణముగ ఈనిధికి చేరవలెను. ఈనిధిలో మూడుభాగములు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనములు విద్యార్థి మూలపోషణకు క్యూనాలపబడవలెను. ఒకజాతీయ ప్రత్యేకశిక్ష పొందుటలను విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేదము లిచ్చుటకు క్యూన పకపబడవలెను.

(2) ఈసంఘసభ్యులు ఒక సంవత్సరమువరకు జాతీయ విద్యార్థులను స్థాయిసంఘసభ్యులుగ నుండవలెను. బాలుభావానదాను గరు కన్నీనగును బాలు కిక్కినదగు ప పండితనరేంద్రదేవ కార్యదర్శులుగ నుండవలెను.

యవరాజు కార్యనిర్వాహ సంఘసమావేశసందర్భమున సిమ్లాకు వచ్చిన విశ్వనీరు మహారాజాగారును భోల్పూరు మహారాజాగారును కచ్చిమహారాజాగారును స్వస్థానముల కిరిరి.

పాంటన్ కలములు గడియారములు
బాక్ బుక్ 8-12-0 జర్మన్ వెర్షన్లలో టైప్ రైటు
వాటర్ మెక్ 8-0-0 8-8-0
నెప్ట్యూన్ 4-0-0 డిటా చిన్నది రు. 5-0-0
వె.డి.క్లీవ్ 0-12-0 జర్మన్ "బి" టైప్ రైటు 8-8-0
సాదాక్లీవ్ 0-2-0 విల్ సన్ గాగుల్స్ 8-0-0
గిరిబ్రదర్స్, ట్రిప్లి కేను, మ ద్రా ను.

నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘసభ

బుచ్చిరెడ్డిపాలెం ఫిర్యాసంఘమువారి తీర్మానము
ఈనెల 8 వ తేది సాంకేతికము గం 4 లకు బుచ్చిరెడ్డి పాలెం ఫిర్యాసంఘ సామాన్యసభ జరిగినది. "వెంకటగిరిలో జరుగు నెల్లూరుమండల మహాసభకు శ్రీయత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది" అను తీర్మాన మహాసభలో ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. అనిఫిర్యాసంఘ మహాసభకార్యదర్శి శ్రీయత టంగుటూరు నుబ్బారెడ్డి గారు మాట్లాడిరి.

గ్రంథనిషేధము

సిమ్లా సెప్టెం 7:- ఇండియా గజెటునందట్లు ప్రకటించబడెను. ఇండియాన్ ఇండిమెండ్మెన్టు (భారత స్వాతంత్ర్యము) అను పేరున, బెర్లినునందు ప్రకటించబడిన పుస్తకము యొక్క ప్రతులన్నియు నిషేధించబడెను. ఆ (పె)

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 10-వ తేది సోమవారము

- (1) ధాన్యములు
దసరాయి బా 1-కి రు 45-0-0 మొదలు 55-0-0 వరకు
వియ్యము బస్తాలు మొదలు. వరకు.
కునుమ తెనాలిబి ,, ప 45 గలది రు 12-0-0 12-8-0
నెల్లూరిబి ,, డిటా ,, 15-0-0 15-4-0
డిల్లిబి ,, డిటా ,, 15-0-0 15-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
నువ్వులు ,, ,, 24-0-0 26-0-0
- (2) పప్పు ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి 205 రు. 12-0-0 రు 14-0-0
నెనలు ,, డిటా ,, 10-14-0 11-2-0
నెనలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 15-8-0
ఉలవలు ,, డిటా 164 ,, 7-4-0 7-8-0
- (3) నూనె వస్తువులు
నువ్వులనూనె బా 1-కి రు 155-0-0 170-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం వరుసెనగపప్పు బా 1-కి ,, 55-0-0 60-0-0
యితర ప్రదేశీయము ,, 56-0-0 58-0-0
వరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 125 మిమన్ నూనె 120
అనుదము నూనె బా 1-కి రు 128-0-0
- (4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపముపు బా 1-కి రు 215-0-0 220-0-0
మారపముపు ,, రు 195-0-0 200-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి రు 90-0-0 105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలివంద మునుగు 1-కి రు 40, 45
కాశీనాథి పాయకట్టు ,, రు 60, 65
తెల్లము బా 1-కి రు 40-0-0 50-0-0
చింతపండు బా 1-కి రు 85-0-0 45-0-0
- (5) ఇనుము
పట్టులు రథం బా 1-కి రు 84-0-0 85-0-0
చవరం ,, 85-0-0 88-0-0
రవుండు ,, 89 0-0 50-0-0
- (6) లోహములు
వండి 100 తులంబు రు 78-0-0 80-0-0
బంగారము, తులము 1-కి రు 24-8-0 25-0-0
సవరను 1-కి రు 16-6-0
ఇల్లడి బా 1-కి రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా రు 860-0-0 865-0-0
అస్కా చెక్కర బ 1-కి రు 42-12-0 43-8-0
- (7) రంగులు అలిజరై ను
అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 220
డిటా 16 డిగ్రీ-200

శాసనసభా వ్యామోహము

పంతులుగారిని వీడకుండుట

శాసనసభా ప్రవేశమే స్వరాజ్యసాధనము!

న్యాయతి నుబ్బరావుగారు 'ఇండియా రివ్యూ'కు వ్రాసిన వ్యాసము మాకు ప్రకటనార్థముగా దానిని కింద ప్రకటించుచున్నాము:-

కెన్యా నిర్ణయము - వివిధపక్షములు

కెన్యా నిర్ణయముతో అన్ని పక్షములవారును యేదైన శాస్త్రసభాపరమైన పరిణామమును గుర్తించుకొంటుంది. అందులకు సమర్థత దెలుపుటకు నేరమాత్రమును నూచింపబడినది. సామ్రాజ్యవర్తన ప్రదర్శనమును, సామ్రాజ్యవర్తనను బహిష్కరింపవలెననియు, మిలిటరీ, సివిల్, పబ్లిక్ సర్వీసులందు కలసడేశమును నిషేధించవలెననియు, కర్ణాటక చట్టము కింద కలసడేశముల కొరతను హక్కులను తొలగివలెననియు, కలసడేశములనుండి దిగుతున్న సేవలను, చట్టములను సమర్థత, దిగుతున్న యెక్కడ జేయవలెననియు యెన్నెన్నియో నూచింపబడినవి. వీరియన్నింటివలన, మనము బ్రిటిషువంశీకర్తల గావించిన నిర్ణయమున కాగమమును దెలుపుటకు మరేమియును జేయుటలేదు. స్వరాజ్యమో, అధికారమో, స్వాతంత్ర్యమో కానిదే మనము విడదీయవలెనని యాదేశమునందు తక్కువ వాళ్లముగ జూడబడుచున్నామని మనకందరకును దెలిసినది. కాని స్వరాజ్యసంపాదనమార్గమును బట్టి మనము ఎంతయోపముబడితిమి, ధనములనుండి, ఒక్కమాటమీద పరిణామమైయు, విభజించి పాలించు రెండవవంతు కులకర్త గల్గిపోయి, సహజగతగలగియు, అధికార కర్తలను మనమెదుర్కొనవలయును. సర్ విల్లియం హంట్లను దెలిసినటుల భారత ప్రభుత్వము "ప్రపంచములో నిల్ల గొప్ప భూస్వామి ఎన్నెన్నియో వస్తువుల తయారుజేయును. పెద్దనీటి కంపెనీ పెద్దరెయిల్వేయూ కంపెనీ" మనమో ఒకరిమాట యొకరి గాక భిన్న భిన్నముగ నున్నాము. అందరమును గలసి యేకమభిమతమున కున్నాము. మనలో అన్యోన్యతైరుధ్యములు గలపక్షములైన యెవరైనా, త్రివిధసామ్య కార్యక్రమముల అసహాయోద్యమములను, ఆరంభ ప్రభుత్వముతోన్న విషయములందును అత్యధికావధునగాక భయములను కృత్యము కొరకును సహకారము జేయుటయు లదు. మరదాసులో జన్మించుట ఒకటిగలదు. దానియొక్క యందేశము, ప్రభుత్వస్థితి, పరిపాలనయొద్ద వాక్కుగలవాడై యెప్పుడు బాధితులవారముతో ఉద్యోగభిక్షములను అత్యధము జేసికొనుటయే. ఈరెంటివధ్యను నిర్వాహితు సహకారమును అని ఒకటిగలదు. ఇందులందు భాగములగుట. ఒకటిసాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమును బలమున చేయుచు ఆవసరమైనపుడు తిరుగుచును. మరియొకటి సాధ్యమైనంతవరకు తిరుగుచును, అవసరమని తలచినపుడు సహకారము జేయును. ఇంకను, 'సామ్య'నివు అసహాయమును, అని ఒకటిగలదు. దాని కేవలము సాధ్యమైన శాసనసభను కృత్యము చేయుటయే. ఈపక్షములన్నియు నిలుచు, రాజీయములందెట్టి అభిరుచితో పోలినువారమును, మేజన్టీలును భయపడు మందబుద్ధిగల అత్యుత్తములగు జన సామాన్యములను, ఇట్టివిధముల మనలోనుండి యొక్కము లేనపుడు జేయయొక్క అభిప్రాయమును ప్రకటించు మనమెన్నకొనిన కృత్యము అందుకు ఒక్కమాటమీద నిలచి కనిజేయ లేదన్నను, యిది యవకాశముగ గైకొని అధికారవర్తన తమవిధానమును విజయవంతముగ కొనసాగించుకొని నన్ను అత్యధమమి?

సంస్కరణశాసనము స్వరాజ్యమార్గము!

మనము సంస్కరణ శాసనముయొక్క సారము నంకము పూర్తిగ గ్రహించుకొనుట కొరతము. అందు కొన్ని అంశములున్నను, త్వరలో రాజకీయభివృద్ధికి అధికారము ప్రభుత్వము చేతులలోనుండి ప్రజల చేతులలోకి కచ్చుకుట అయ్యుండయే బలవత్తర సాధనము. రెండవ శాసనసభలందును, భారత శాసన సభలోను మనమే అధిక సంఖ్యావర్తనముగ నున్నాము. మనము మనకున్న అధికారమును ఉపయోగించుకొని దాని కాస్తావధులలో బెట్టుకొనకున్న ఎవరికప్పుడు? మనము దుర్బలమై వికృతము లేకుండ నున్నాము ప్రభుత్వము కర్మికిమను అధికార ముపయోగించుచునే యుండును. ఆ అధికారము ప్రభుత్వము కుండుట దానికే ఉపద్రవకరము. దాని నుక

యోగించుకొన్న ప్రతిసారియు, ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతివృత్తి పోయి ప్రభుత్వ బలముల నై యుజేయును. మనలో ఇన్ని భేదములున్నను ఉత్పత్తు కర్మికిమను ఫలితముల జూడుదు. శాసనసభల అధికారబలములకు మూలస్థానములని మనము గ్రహించవలయును. ప్రభుత్వస్థితిబలమును రక్షించుకొని నిలుపుకొనుటకై వానిద్వారా శాస్త్రములను, చట్టములను జేసికొని దుర్గముగా విమర్శించుకొని, స్వతంత్రమున ప్రభుత్వవర్తనలను నిర్వహించుచుకొని, మన జేయవలెనవి భంగకరములను చట్టముల గావించుటకై అధికారసభ్యులబలమును ప్రోత్సహించునో గోరుచుండెను. సుభాగవర్తనలనుబట్టి చట్టముల గావించుటకు శాసనసభ లేకుండ మనకు జరుగ నీడు. కలసడేశములపై టారిఫులను నిర్మించుకొనియు, వారలకుగల హక్కులను నూడలాగియు, మన ఆగమమును దెలుపుకొనెను, మనము శాసనసభల ద్వారానే జేయవలయును. శాసనసభలలో అధికారసభ్యుల నెదుర్కొని వారికులకలముల నిన్నిటిని తెలియజేయవలెము. లోనపుడు, వానిని బహిష్కరించుటకులన నేమి తాధము లునో నాకు దోచుటలేదు. మనయొక్క జేయవలెనవి స్వాతంత్ర్యమునకును 'అవసరమగు చట్టముల గావించుకొనుటకు జేయునం ఓర్వోకొంటియే సంధ్యలదు. శాసనసభలను యెప్పుటికైన నిర్ణయము జేయగోరుట కలలోని వార్తయే, అట్టి ప్రయత్నము యిదివరలోలేనే విఫలమైతినను. ఇతిహాసా ఆంధ్రులను నియోజకులకు తీరరానినష్టము గల్గుట, కీ. శే. గొట్టెగారు దెలిసినటులు, జేకపరిపాలనమైన కన్నుంచి విచారింపుచు దినదినము వాడజేయ తప్పుల తెలియబుట్టయే పాదుముఖ్యభర్తమై యున్నది. స్వరాజ్యము సంపత్కరములో వచ్చుననియు, అంతయును దానితో స్థిరమగుననియు, ఒక దురాగతిని మన మీపని జేయవలసినది. స్వరాజ్యమువచ్చును మనము పరిపాలనమైన కన్నుంచి విచారింపుచుండవలసియే యుండును. ఇట్లు వాగకరజేతము ఎన్నింటిలోను జరుగుచున్నది. శాసనసభలను బహిష్కరించి, వానిచే గావించబడిన శాసనములకు విధేయముగ నుండుటలన కేమిలాభము లునో నాకు దోచుటలేదు. శాసనసభల గావించిన కృత్యముల పరిపాలించు వ్యాయసాసముల విషయములలో, ప్రయత్నము రక్షించుచు వేరములు జరుగకుండ, తిగాదాలు తీర్చుచు నుండు అధికారము ప్రతి జరుగోటి లేనంతకాలము, వానిని బహిష్కరించుట తెలివైనపనిగాదు. అసహాయోద్యమములో నొకగొప్ప విషయము గలదు. వారు వ్యాపకస్థానముల అధికారమును లక్ష్యముజేయక, అందు వాదించుకొనక, కారాగారముల నిండికెళ్లి, పోలీసు వారు వేరమును కూడిజేయటమును, మేజన్టీలును నిరంకరముగ నుండటమును తోడ్పడుచున్నాను. ఇట్లే నుమాశాస్త్రము సాసముల యెప్పుటికైన విరాజిల్లుచు లా. యెప్పుడై, వ్యాజ్యము లేకున్నై శోభాయమానముగ నున్నది. నివివరగాకా లను తీర్చుటకు పంచాయితీశాస్త్రము స్థాపించు ప్రయత్నము. అనుకొనినట్లే వాని కధికారము లేకపోవుటకులన విఫలము గాంచెను. మనశాస్త్రసాసములు బుండలనిన రీతిక లేకున్నయెడల, మనము శాసనసభలద్వారా వానిని సంస్కరించి శాస్త్రావధి పాలనమునకు వాడుజేయరాదు? మనము శాసనసభలలో సకల సంఖ్యావర్తనము గల నుండియు, విద్యావిషయమున కారలనిన ఆ శాస్త్రవిద్యా విధానమున అయాదర్శములనే యేల నెలకొల్పరాదు? విద్యాభాగ ప్రభావతీతాభియోమనను (కులములలోలది అందుకు తెచ్చించునపుడు, మనము శాస్త్రవిద్యాపాలనము, కారాలను స్థాపించి, జేతమున కేరమైనంత వివిధ నమకలాలక యేల కృత్యవలయును? గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్యసంపాదనము భయపడకుండు జేయవలెనని, ఉన్నతవిధినికొను జావినను శాసనసభల, శాస్త్రసాసములు, కారాలనుబహిష్కరము వృధాప్రయోగమై, యావయత్నములు నివ్రయోజనములనియు, జేకపరిపాలన కేవలము తగదనియు తెల్లడియాయెను. కావున యీమాదు సంస్కరణ

లలో గల్గిన యీనభవమును బట్టిమాద స్వరాజ్యసంపాదనమునకు త్రివిధసామ్యకరసాధన తనికీ రాదని గుర్తించి అభిప్రాయముల మార్పుకొని అధికారబల ప్రతినిధులకు దుర్బలములకు శాసనసభలను నూటడించుటకై బలమునకును వినియోగించుట భర్తము. ఇప్పుడు మనము అందరమును యేకమై అధికారవర్తనము నెరుకొని, మన విధానమును దెల్పి, అధికారి నిగ్రహానుగమములకు లొంగక నిజముగ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుచట్టముల గావించుకొనుట భర్తమైయున్నది. శాసనసభలలో అధికారవర్తనము నెరుకొనుటకు నిర్దిష్టకార్యక్రమము గల్గిన పక్షములకొంటియే యుండుననియును, వారల యేకైకోదేశము, అధికారవర్తననుండి అధికారమును లాగుకొని, సాధ్యమైనంత త్వరలో స్వరాజ్యము స్థాపించుట యెయుండవలెను. శాసనసభలనున్న ప్రతిర్యాయమును అమానులోనే కరిక్షించవలయును. కావున నియోజకులకు నిరంకరమైయున్న యెన్నెన్నియో ప్రభుత్వవర్తనలవారిని కమ్ముతులనీయుటకై, నిజాయతీమనస్సులను శాసనసభలకొని నిర్వరాజ్యముగూర్చి ఉత్తమలసంకులముల జేయవలయును. "ప్రస్తుతపర్యాయమున మహాధైర్యమును, విజ్ఞానమును, విశ్వాసముగలవాడను, యెన్నెన్నియో 'ప్రజేయవలెనవి' గావలయును. ఉద్యోగముల మెరుపుతో మోసపోనివారును ఉద్యోగములనుగ భృతితో లొంగిపోవువారును, పనికిరాదు. నిశ్చితాభిప్రాయమును, బుద్ధివిశేషమును గల్గిన, గౌరవవంతులను, సత్యవంతులను గావలయును."

వారు కమపక్షము కొరికగాని యెట్టిఉద్యోగము నంగీకరింపరాదు. అనంతమైనపుడు ఒక్కటిగ రాజీనామా పెట్టి నియోజకులకు జ్ఞప్తిజేయునటుల నుండవలయును. ఇవిధముగ ప్రభుత్వము నెదుర్కొనవలసి పరిస్థితుల గలగ జేయవలయును. మన శాసనసభ్యులు, ఉత్పత్తు కర్మికిమను సమయమున ఒక్కటిగ రాజీనామా పెట్టుటకు నిశ్చయము బడయవలసినది. దురదృష్టవశాత్త మనకలయును. ఇందులకు ప్రతిభిప్రాయమును ప్రదర్శించుటకు మంచి యవకాశముపోయెను.

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము

నూతనపక్షము అవసరమగు మార్గములలో ప్రధమమున ముఖ్యమగు దానిని నేను నూచించెదను. వామలన వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమునకు భంగములేకుండ, వారివారి అభిప్రాయముల ప్రకారము భయములేకుండ వాచరించుటల నుండవలయును. మాద్రదా శాసనమును రద్దుజేయుటయు, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగలందు మరొకన్ని చట్టముల రద్దుజేయుటయు యీ మార్గమునే స్పృశించెను. ముఖ్యమగు విషయమేమనగా, ప్రజలకు అధికారమున్న భయములేకుండ జేయవలయును. వారే అధికారవర్తనలకు యజమానులని భావించుటల జేయవలయును. మనము యెంతకాలమునుండియో శాస్త్రము కార్యనిర్వహణ కాభిలను చేరు జేయుటకు ఆంధ్రో శాసనము జేయుచుంటిమి. సంస్కరణ శాసనము యిప్పటికి మూడు సంవత్సరములనుండియు పనిజేయుచున్నను, మనము అప్పుడెంతో యిప్పటికిని అదృశ్యమునుండి మారముగ నేయున్నాము. కొన్నిరాష్ట్రములలో తీర్మానములు మూత్రము గావించబడినవి. జు.దాసులో నీతిభ్య విషయము, యుక్తముఖ్య విషయములందులేనే కాతిభావము కలన ప్రస్పన్నమై పోయినది. ఈ రెండు కాభిలను చేరు జేసిన సంతి మూత్రమున ఆంధ్రో కమ్మల యేమియు జేయకున్నయెడల ఆ పాపము మాత్రము కొంత తగ్గును. మన ప్రాణములు ఒక్క కృత్రిమపాత్రములకు లొంగియుండవలసిన యెడల మనమింను అధికారవర్తనలను లొంగియుండవలయును. సర్వములను భరితములవరము జేయుటకులన తెల్లకాశ నిరంకరత్యమునకు మూడు, కలవారి నిరంకరత్యమునకు మూడు, పాదు స్వతంత్రముగ నుండి, క్రిమిలు కేసులలో తన జేతముల చేతనే దండింపబడుచు, ఒక్కవ్యక్తిచేతులలోగల మైత్రకాధికారముచే నష్టపడినటులయే మనకు గావలసింది. ఈమధ్య జరిగిన అసహాయోద్యమపు కేసులలో మేజన్టీలుల అశాస్త్రము మంతయును బాగుగ తెలుపడెను. జ్యూరికెందెన్ని విచారణ అన్ని కేసులలోను శాస్త్రమునుకొన్నామని తెల్పుచున్నది. అట్టి అనిగిరించెను అజ్ఞానములకు జేతమునకు గల్గిన లాభము ఒక్కరంద జేయు అశాస్త్రమునకున్న యెక్కడ కనబడవలయును. క్రిమిలు కేసులన్నింటిలోను, మేజన్టీలు విచారింపెను, నెమ్మొట్టి విచారింపెను, ఒక విజ్ఞానము భయము నెరుకు విచారింపెను. స్థాపించుటలన వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకై స్వరాజ్యమునకు ప్రధమంతరణని నా యాభిప్రాయము. మేజన్టీలును విచారింపవలెను నెమ్మొట్టి విచారింపవలెను కేసులలోని కేసులలో మేజన్టీలును చాటును, ఈ సంస్కరణముతో నిరంకర

భారతదేశమునందు ఉక్కు పరిశ్రమము

భారతవర్ష సంఘ కార్యదర్శి టారిపుబోర్డుకు
(వాసి న లేఖ)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8:—టారిపు బోర్డుకు భారత వర్ష సంఘ కార్యదర్శి, భారతదేశమునందు ఉక్కు పరిశ్రమ గూర్చి యొక లేఖ వాయించుచు, కొన్ని ముందిరములు చెల్పి, యావత్తు ఉక్కు క్రేమయొక్క నిర్మాణము వ్యాపారములందు జట్టిచూచిన యేమాత్రమును కృత్రిమముగ లేదని తెల్పిరి. విశేషములందలి నాణెముల విజయవంతముగా భరణము చేయుటకు, ఎగుమతి చేయబడునని చెల్లిన కర్తవ్యము యేకాగ్రముచేరినో ఆవస్థయు జేయుటయు జరుగుచున్నది. విశేషములు భరణముగింది ఆముచిన్న చిన్నలాట్లను యిచ్చట ఉక్కుకొనువారు తీసికొనగోరం. అట్టివి యిచ్చట నీచేతములో ఉక్కు రియారకుటకు ఆయ్యె ఖర్చుకన్న తక్కువ ఖరీదుకు పొందును. 1921 కల్తెయల చట్టము ప్రకారము యేదేశము దైనను ఒకవస్తువు చొక్క రియారము జేయబడునదియ, అచ్చటి కడియెగుమతి జేయరాదని, అమెరికా జపానుదేశములలోనే గాకుండు బ్రిటిషువీవులలో గూడ గుర్తింపబడినది. ఆకార్యదర్శి యొకను (వాసును, వస్తువులను కియూనుజేయుటకై ఉక్కు నువయోగించు పరిశ్రమలవారు జేయు ఆదేశముల నెదుర్కొనుటకు యాదేశపు టారిపు పద్ధతిలో కొన్ని మార్పులు గలుగజేయవలయును. ఈ ఆదేశములు వారియుక్తమునబట్టి నిర్ణయించుటకు, లేక కొన్ని విషయములలో (తల్తేతముగ ఎగుమతి విగుమతి వసతులుజేసియు, సుంకములపద్ధతి సేర్పరచియు, సుంకముల జేయవచ్చునని కమిటీవారి రిఫర్ ప్రాయశఙ్కములు అతని చెప్పెను. కాళ్తేతముగా రియారముగిందియును కమిటీ అంగీకరింపదు. కాని కొంచె కొంచెము కిగ్గు కట్టిన పన్నులు విధించుటకు ప్రారంభించి నెమ్మది నెమ్మదిగ కియోద్దేశకాపారి కిగ్గుచుచు 20 సంవత్సరములలో నేమియును లేకుండ జేయవచ్చును. ఈ కన్నులవలన దెబ్బకు బొంబాయి నుండి ఆయాకరికముల కియవలయును. (ఆ. పి)

కెల్తము తెలిపావును. పొంబాయి చిన్నపొలిను యాద్యోగి యొక్కను, కబోమేజు క్లేట్టన్ను భయించుచు వక్కరలేదు. ఏలకగా, ఆతనును విచారించుచు యెవరో ఒకవ్యక్తి యిట్లును కచ్చిసలులననిగాక, పొలిను కట్టను దెలసిన విజ్ఞానము ఆతను దెలియును.

నేనుదెల్పినయొకవిషయ మేమనగా ఇంకంటాక్కుచట్టము కమిటీయొక్క ఇంకంటాక్కుచట్టమును విధించుటకు ఆయా చొట్టయొకటి ప్రకాశపరిపుల కధికార మియవలయును. అట్లు కేసీ యొక్క ఇంకంటాక్కు చట్టమును ఇంగ్లీషు ఇంకంటాక్కు చట్టములలో గుర్తు జేయవలయును. ఇప్పటి చట్టము చాల భారము కనుండి పొయి, అధికారిక లొంగుములు జేయుచున్నది.

మరియు విషయ మేమనగా స్థానిక స్వపరిపాలనము విషయగ స్వతంత్రమైనది కేసీ, నుంక్రల కంఠముకట్టికేవలములే వస్తుకడకుండజేయవలయును. డి.టాకాలో చెప్పినట్లు ఒకదేశము స్వతంత్రపరిపాలనాధికారమును స్థాపించినపుడు పరిపాలక సంస్థలభావములేకున్న యెడల స్వాతంత్ర్యభావముండనేరదు. ఇకరెరాష్ట్రములముఖముగా కుదలియుచు చెన్నరాజధానిలో స్థానిక స్వపరిపాలనా ప్రభుత్వము కట్టి చూడు క మాయను ఈవిషయము. హిందూ స్వరాజ్యము కన్న భూమి ప్రతికలందు వికడము జేయబడినది. మున్సిసిపలు కార్మిలు లందును, స్థానిక సంఘములందును పక్షపద్ధతులపై ప్రాచుర్యము కల్పించినది. ఎంతకాలము నుండియో అంతటికే జేయవచ్చును కల్పాబోర్డు అధ్యక్షులకవియు, అందులకు నియమకములును, స్వపక్ష ప్రయోజనములకు గాదింపించి వస్తుకొందును వాక్కులేకుండు జేయటము యోచనీయము. కట్టి నున్న గావల విషయములు యా నూతనపక్షముయొక్క కార్యక్రమము గావలయును. స్వరాజ్యమార్గము నుభయమైంది గాదనియు, సంవత్సరములలో స్వరాజ్యముకలవచ్చునదిగాదనియు కనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. టాల్టాయి (కథముము) కడకుంపిన త్రివిధ నిహిన్కానుమక్రములను గూడ రాసేందు. ధికారకర్మము చాల బలమైనది. జాగ్రత్తగలది. దైనయెడల ఒక అంగుళమైన లొంగుదు. కనము కనదినమును జేయవలసినది యెంతయోగలదు పరిపాలనము క్రేడతో వివర్ణించు చుండవలయును. (కడకుంప) ల నివారించవలయును. విద్యావ్యాప్తియు జేయవలయును. కనదుగిరి మాపవలయును. ఇన్నిటికన్న నెక్కువైనది స్వరాజ్య కియోద్దేశమును బోధజేయుచు ప్రతిభువారల స్వక్రియలు, భర్తములను దెలియజేయవలయును.

అఖిల భారత అవసర దేశయంత్రోజన సభ

కాంగ్రెసు నాయకుల సమావేశము.

నాయకుల రాక - ప్రతినిధుల ఏర్పాటులు

ప్రేక్షకుల స్థానములకు పురుషులకు రేట్లు 5-10 రూపాయలురెడు తరగతులు. ప్రేక్షకు గుస్త్రీలకు 5 రూపాయలు మాత్రమె 3-4 వేల మంది ప్రేక్షకులకు తావు కలదు. టిక్కెట్లు సకాల వద్ద నేడు (10 వ తేది) మొదలు విక్రయించబడును.

ప్రతినిధుల ప్రయాణము

9 వ తేదీన వ్యవస్థాపిత పత్రికా సంపాదకుడు పి. రంగస్వామయ్యగారు చెన్నపురినుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరి.

అధ్యక్షుని రాక

అవసరమహాసభాధ్యక్షుడు మాలానా అబ్దుల్ లా అజదుగారు ఆలిఘననుండి 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఢిల్లీకి వచ్చెదరు. జేకబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, జేకర్తకాంధా జేంకుప్పయ్య పంతులు, శ్రీమతి సోజినీదేవి, పండితజనవార లాల్ నెహ్రూగారు 10 వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీకి వచ్చెదరు. నాయకులందరు 11 వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీకి చేరెదరు. ఆనాడు మధ్యాహ్నము నాయకులసభ జరుగును.

ఏర్పాటులు

ఎందరు ప్రతినిధులు కచ్చునదియు అంచనానా కన్యాక సంఘమువారికి తెలిపినది. భోజనమునకు బసటను కేసిన ఏర్పాటులు జరిగెను. ఆయా ఉపసంఘములు నిర్ణయించిన రేట్ల ప్రకారము భోజనము నేర్పాటుజేయుటకు కంట్రాక్టుల లగిక కిందిరి. (పత్రికలబసలోనే భోజనముల ఏర్పాటుజేయుటకు కాకావరమునుభుజించువారికి రోజుకు ఒక ప్రతినిధికి ఒకరూపాయకంటె మించదు. ఇతరులకింక అలా అధికమగును. ఉదయము జేయవలసినవారుగూడ నియ్యవలెను. కానికీ ఉదయము ఛార్జియ్యకర్తలేదు. ప్రత్యేక పార్కములను కొరవారును (శ్రేష్ఠులు) భారతీయకాన్ఫరెన్స్ భావాలలో బసజేయగోరువారు అందులకు వ్యయమును భరించి ఏర్పాటుజేసికొనవలెను. ఆభోజనాలలో బసలకొరకు ఒకరూపాయమొదలు ఆరరూపాయలవరకు ఛార్జి చేయవలదు కాకావరమునకు రోజుకు 14 అనాం, యిక్కెళ్ళును దినమునకు ఒకరూపాయ మొదలు రెండురూపాయలవరకు. ఈరీతిగా శ్రేష్ఠులైన భారతీయభోజనపానులతో సన్మానసంఘమువారు ఏర్పాటు చేసిరి. బొంబాయి, ఆ ప్ర, చెన్నపుర రాష్ట్రముల ప్రతినిధులకి ఏర్పాటుపని రాజుని వారికి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటుజేయబడెను.

ప్రేక్షకులు

మూడునాలుగువేలమంది ప్రేక్షకులకు సభాశాలలో సలమందును. పురుషులకు ఒకరంగికి 5 రూపాయలు యింకొకరంగికి 10 రూపాయలు రెటువ్వరు పురుషులు. అప్పటికప్పుడు రొక్కమిచ్చి యింకరంగికి టిక్కెట్లను కొనవచ్చును. ముందుగా తెలియజేసిన యా స్థానములకు నియంత్రణ నక్కరలేదు. ప్రేక్షకులుగావచ్చు స్త్రీలకు 5 రూపాయలు ఒక్కరేటుమాత్రమే ఏర్పరపబడినది. 10 వ తేదీ మొదలు సభాశాల టిక్కెట్లకికేరెడ్డ ప్రేక్షకుల టిక్కెట్లు విక్రయించబడును. సన్మానసంఘముగా చేరగోరువారు 10 వ తేదీ వాటిసమీపమునాడ కచ్చుపేర్లను నమోదు చేయుచుకొనవచ్చును. కొన్ని రాష్ట్రములవారు (ప్రతినిధులకట్టి కల నిదివరకు పండితమిలాపట్టికలను మరల కుంపువచ్చును. ఈపట్టికల కాడేతరవచ్చునగాన నిందులకు సన్మానసంఘమువారు ప్రావీణతలాల. 11 వ తేదీ వాటిసమీపము కచ్చు పట్టికలలోని పేర్లను సన్మానసంఘమువారు నమోదు చేయవలరని సన్మానసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

కార్యారంభము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడును కార్యదర్శి యను, మాలానా మహమ్మదాలీ, డాక్టరు కెచలూ, పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు ముగ్గురు నాయకులు 10 వ తేదీకి వచ్చెదరు గాన ఆనాడే కార్యారంభము జరుగును.

11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నాయకులయిష్టానోష్టిపాత్ర సమావేశము జరుగును. ప్రస్తుతిగిరి మరలపానునుగూర్చి ఆసభలో చర్చించెదరు.

12 వ తేదీన ప్రారంభ అలయ్యుక్త్యాంకి భజనమున ఆధికారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ రహస్యముగా జరుగును.

13 వ తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు త్యాగక్షమా (మాల్టి యు హాల్) కాంగ్రెసు నాయకులకి ఢిల్లీపాకులపక్షమున సన్మానభరణు సమర్పింపబడును. సన్మానభరణును సమర్పించిపిమ్మట అవసరమహాసభాధ్యక్షుని కిక్కినాయకులకు ఊరేగింపుతో సన్మానసంఘమువారి కార్యాలయమునకు కొనిపోయెను.

13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మొదట అఖిలభారతసంఘ సభయందు పిమ్మట విషయార్థ సాంఘసభయును జరుగును ఈ సభలు 14 వ తేదీ సాయంత్రమువరకును జరుగును నేయందును.

అవసరమహాసభ 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒకగంటకు ప్రారంభమగును. 16, 17 తేదీలకు పగలు 11 గంటలకే అవసరసభ ప్రారంభమగుచుండును.

నాయకుల రాక

మాలానా మహమ్మదాలీ, డాక్టరు కెచలూ గారు 9 వ తేదీన ఢిల్లీ చేరిరి.

అధ్యక్షుని రాక

అధ్యక్షుడు అబ్దుల్ లా అజదుగారు 10 వ తేదీన ఢిల్లీ చేరెదరు.

ఢిల్లీ మున్సిసిపలు సంఘము

నాయకులకు స్వాగతము

ఢిల్లీకికచ్చు కాంగ్రెసు నాయకులకు పురపాలక సంఘమువారు సన్మానభరణును సమర్పింపవలెనని తీర్మానము నువ పొందించెదనని కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిన మున్సిసిపలు సంఘసభ్యుడు అధ్యక్షునకు తెలుపగా 7 వ తేదీన సభ ఏర్పరపబడెను గాని దానిని గూర్చి తినిసరిచూడుగా ప్రకటించియుండలేదు. ఆసభసంగతి పొలకు తెలియనేలేదు. ఆనాడు ప్రతిపాదురు కొద్దికుండుతామె కచ్చురి స్త్రీకసంఖ్య పూర్తికానందున సభను జనప విజయదిన అధ్యక్షుడు సభను నిలిపివేసెను. ఆరయమునకు తీర్మానమును ఉపపాదింకరక సభ్యుడును మున్సిపల్ కార్యగ్రామ సభ్యులును వాకిటుకు వచ్చి యాచి తిరిగిపోయిరి. వారుగూడె కచ్చురి స్త్రీకసంఖ్య పూర్తియగును. సభ జరుపవలసినప్పుడు గాని తీర్మానము నెక్కుగాననే వారు తానికి వెళ్లేదు. మున్సిసిపలు సంఘమున కాంగ్రెసు పక్షము వారు 19 మంది యుండియు సంఘసభకు వెళ్లకపోవుట అనచి తముగాన వారందరును రాజీనామాల నియ్యవలెనని రాష్ట్రీయ సంఘమువారు కోరుచున్నార. అందులకు వారొక బహిరంగ సభను జరుపవలసింది.

ఆగాలో హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటలు

మహమ్మదీయు లొక హిందువును చంపిరి

ఆగాలో మహమ్మదీయులు బ్యాబాప్రసాదు అనుహిందువును ముఠికాటువలొని కిడ్నీ కర్రనెట్టుకొట్టి చంపినది రాధా భాయిలాల్, ఆక వైద్యుడును ఒకపోలీసు కనిజేయును సాక్ష్యమిచ్చిరి.

లాహోరు కేసరికత్రిక కేసు

హిందూమహమ్మదీయులకు విరోధములను వృద్ధి పొంది యుట్టి వ్యాసమును మేనెల 28 వ తేదీన లాహోరు కేసరికత్రికలో ప్రకటించె నని ప్రకాశనంపాదకుడు లాలా క్యామలాలు గారివైని తేడినకేసులో ముద్దాయి భరాకతును పూచీపును చెల్లింపవలెనని 8 వ తేదీన లాహోరు జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవు చేసెను.

నాభా సత్యగ్రహము

(శ్రీ)మూన్ రాజగోపాలాచారిగారి లేఖ

గాంధీమహాత్ముని 4,5 రోజులలో కడతెడగను కడంతె
 పూవాలో ప్రబలముగా నున్నది పూవానండి పికరు వ్రాసినది
 బొంబాయి నాకమాన్యవతిలో ప్రకటించబడినది. ఈ పత్రికకు
 వెనుక సంపాదకుడుగా నుండిన శ్రీమంతు ఖడిల్కర్ గారు బహి
 న్నగ్గణ కరుణుబారుగాని యిపుడాపత్రిక స్వరాజ్యక్షేత్ర పత్రి
 కగా మార్చిపోయిరి. పూవానండి వ్రాసిన విలేఖికి ప్రభుత్వ
 రహస్యములు ప్రత్యేకముగా తెలియదగిన అసకాత ముండుటకట్టి
 తారణమును కనపడదు. దేశమునందు
 ప్రబలలో ప్రతిఘటన కై ఆదుమాత్రము
 నిలబియున్ననుండ దొంతమువారు గాంధీమహాత్ముని కడ
 లరు. ఏల ననిన గాంధీమహాత్ము దానిప్పుడనే ప్రజ్వలితాగ్నిగా
 జేయగలదని వారికి భయము. అసహాయాద్యభయ పూర్తిగా
 అంకరించి వికరవాదబలధానము చేయున పూర్తిగా ప్రబలినదా
 దొరకనమునకు నమ్మకము కలిగింపును వారు మహాత్ముని కడతె
 డరు. గానవీరవరం 99 పార్లు అసత్యమనియే మనము నమ్మకచ్చు
 ను. మన పుణ్యమమునకు సంపూర్ణమగు విషయమో నిమగ్నమగు
 పరాజయమో కలిగిన పిమ్మటనే గాని యీలోగా గాంధీమహా
 త్ముని కడల రహట నిశ్చయమని మనము నమ్మి యుండవచ్చును.
 అని శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి గారు నేలములో తెలిపినది
 ఒక విలేఖరి డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుకు రిండివార్త నవరి.

***

లాంకపైరువారి వ తిడి కారణము కావచ్చును

అనహాయాద్యనుష్ఠాంతము ననుసరించి అనహాయ వాదులకు పునరుత్పత్తికారము చేసినను గూడ అనహాయవాదులు కష్టముల ననుభవింపవలసివడ గాని కర్మపులకు ప్రకార మొసరిన గూడదు. అగ్లదేశపు సుకతులను బహిష్కరింపట కతిశయమనిపించకొనిన గానవానిని బహిష్కరింపగూడదని గాంధీయహాత్ముడు బోధించెను. గాని అట్టివహాత్ముల నీతిభర్తయును బోధించిన వహాత్ములను దొరతనమువారు కారాగృహమునకు పంపి. ఈ సాధుజనులను రాజకీయములందు బాల్సానలని వస్తువుగ గూడ దొరతనమువారి దేశాధికారకార్యముకే కారణము. గాంధీయహాత్ముని ఉపదేశము బుత్తమోత్తమములే గాని సామాన్య ప్రజలు వాని ననుష్ఠింపజాలరు. అట్టి నీతిబోధనని కారాగృహమునకు పంపుటను అనహాయవాదులపరిభ్రమము. ఈ పరిభ్రమించి ప్రకారమునకు నమ్మతియచున్నారు. అందుకు ప్రభుత్వమువారి న్యయంకృతాపరాధమే కారణముగాన వారిపుడు చింతించిన లాభములేదు. కెన్యాజిమిస్కరణమునకు తగిన క్రతి కాము చేయవలెనని మితవాదులు ఘోష చేసినను వహాత్ముని వహాత్మకతకేములను మరచి అనహాయవాదులు గూడ నందుల కహాయస్థియనిరి. దానింగని లాంకమైనవారు తత్తరపడి గాంధీయహాత్ముని కదలవలెనని కత్తిరింపవచ్చును. గాంధీయహాత్మునిపుడు కదలినచో నడిచి నితేశ్వరు బహిష్కరణము కూడదని చాల దానిని మాగించటకు పట్టుదలతో పని చేయుమాడు. వహాత్ముని ఆదేశములనునే కల్గెనువారు బ్రతికువచ్చు బహిష్కరణతీర్థము నిదియే కామోచింపరై. ఇప్పుడు కెన్యాజిమిస్కరణములను ప్రజలతో నాగనము చాల ప్రబలియెడి. గాన వహాత్ముడు బోధించిన గూడ ప్రజలు బహిష్కరణమును వదిలెద రని భైర్యముగా లెకపజాలము గాని ఎటు లైనవరని పడుకుంటిమన తనకు కొంతకు కొంత అనుమతము కలుగునని లాంకమైన వారొకపడి దొరతనమువారికి బిత్తి కల్గించుటలో నిరతలేదు.

బ్రిటిషు జేతవు గరుకును బహిష్కరించు అనుకు నందో
 కనుము జేతమానందు కమకనుమగు చాల పెరుగులు దుబుజ్జీ
 గాంధీమహాత్ముని వదలిఁచో యీ వస్తు బహిష్కారా దొక
 నము తప్పక తగ్గునని తలచి లాంఛనగవారు చాల బిడ్డిఁగ
 గించుచున్నార గాన నందు చే దొరతనము
 వారు గాంధీమహాత్ముని వదలవలసివచ్చి
 వలె నందుల కచ్చెగవు నొంద నవసరములేదు. నిజముగా
 గాంధీమహాత్ముని వదలఁజే దొరతనమువారు విశ్వయించిచో
 ఁల్లెటో అవసరమవసర బరుగుటకు ముందే కదలవగును. ఏల
 ననినానవసరము వెళ్ళువాడే దనతియైన మానభలో నామో
 దించుటకలఁచో కన్నుకు గాంధీమహాత్ముని వదలినను వానిని రద్ద
 చేయించుట కులభిపాద్యములేదు. అని బొంబాయి సోషలి
 థిపార్కరు శతకతో ప్రధానవాగ్దానములందు బ్రాయబడెను.

కే. నటరాజనుగారి రాజీనామా

జాంబూయిలో యిండియను సోమలు రి ఫార్మర్లు
పత్రికను సంపాదకుడగు శ్రీ. నటరాజనుగా రావగరమునకు గౌర
వశాన్వితముగా (జన్మిను ఆఫ్ డి పీఠ) గానున్నారు. కెన్యాకరి
హార్మోనునకు అనుక్రమిని తెలుపుటకు నటరాజనుగా రావదనిని
కడలిచేసి బొంబాయి ప్రభుత్వము జ్యుడిషియల్ డిపార్టుమెంటు
వారికి రాజీనామాను కంపును తీర్చిగాదికారపత్రమును
గూడఁ దిరిగి పంపిచేసిరి." కెన్యాలోను భౌతికముల నవటి
విశేషముతో నయనముగా చూడక యింగ్లాండు దొరకనము
వారగౌరవించి యిండియా ప్రభుత్వమును ప్రజలను చేసిన ఆక్షే
పణలను పెడచెలిసి పెట్టినందున ఆ అభిమానము శక్తియుల కంద
రికిని గూడఁ దుష్టపాదని శక్తియులందరును ఏకాభిప్రాయములై
తమ అనుక్రమిని యింగ్లాండు ప్రజలను దొంతనమునకును క్రి
యాపూర్వమున తెలియజేయుటకు ప్రతిక్రియను పీలనునంత
వరకు ప్రయత్నింపఁగలెనని తీర్మానించిరిగాన నేనయి పదవిని
వదలుచున్నాను. బొంబాయి నగరమునకు దివిని గౌరవ
శాన్వితముగా (జన్మిను ఆఫ్ డి పీఠ) చూడఁ డ్లక్షితము
బొంబాయి దొరకనమునకు దక్షతో నన్ను నియమించిరి. దా
నిని నేనిపుడు వదలిచేయుచున్నాను." అని నటరాజనుగా రా
జేఖిలో ప్రాసీరని యిండియను సోమలు రి ఫార్మర్లు పత్రికలో
ప్రకటింపబడినది.

ఎరవాడ చెరసాలలో కొట్టాట

బి శ థై దీ మ ర నా ము

ఈ మధ్య ఎరవాడ చెఱసాలలో అల్లనలను కొట్టటము జరుగుచున్నది. కొన్నిరోజులుగ్గతము గన్నడ, సింధు రాష్ట్రముల వైదీలు కొట్టుకొనిరి. వారికి విరోధములు దివదీయమైన చాల కొట్టటము జరిగెను. చెఱసాల ఉద్యోగులు తగినరీతి ప్రయత్నమునందున వారునుడ నామోదించిన భావించి సింధి ఖయదీలు చెలకరిరి. ఆ ముఠల 31 క తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సకారభాను అను సింధి ఖయదీ జయలరను తెనగ వీక్ష్యమకుట గయలరను కొట్టెను. అంత పెద్దగొంగులుపుట్టిరి. అగ్గరివిని మాపర్చుంటాను తక్కినవార్దయు నచటికి పరుగిడి సకారభాను చేతిలో చిక్కిరూన్న జయలరను విడిపించి సకార భానును మరల కొట్టో పెట్టి తాళము వేసి ఎరిచారిని వారుపోయిరి.

పీచుట్టు జయలరును కొందరు వాడ్లగులును మగల నా
కొట్టుందొ 11 రాగములీసి సకాశానచేరుట చేడియ తని
లి.దిలి. ఆకనిది చాచుట్టేరి. ఆరెను స్వృతికప్పి పడిపోయెను.
అకనినెల్లివె ఆనగాయమును వదెను ఆరెని కలపెనుగూడ
వనియుండును. మురిలెందుమూడుగంటల కరిదు చనిపోయెను.

స్వైంబరునెల మొదటి తేదీని లాల్లీ పెండ్యేగారిని ఎర
 వాడ చెర సాల నుండి వదలిరి. నకారుఖాను
 కొట్లాట వారిదు స్వకముగా మానెను గాన ఆతనిని వదల
 గాన నకారుఖాను మరణమును సూర్పి పెండ్యేగారు భిలాఫకు
 కార్యదర్శి. తెలిపెన. స్వైంబరునెల మొదటి తేదీనే భిలా
 ఫకు సభాధ్యక్షుడును కార్యదర్శియును కంక్రెగారును
 ముఖొందము ఎరవాడ చెరపాల కేగి నకారుఖాను కేసు
 నిర్వాహకలెని కొరిరి. ఆనంత ప్రభుత్వసభ్యుడగు మాంటి
 గొమరీగారి నూశర్మొంటు తెలిపెన. కేసు నిర్వివరాంతర
 పున వట్టినను జరుగును గాన కేరము నిర్వాహకలెదని
 తెలుపగలెనని ప్రభుత్వసభ్యుడు నూశర్మొంటుకు తెలిపెను
 మే వట్టిననును చేతును బాగ్దాముచేసిన కేరము నిర్వివరా
 ంతర వెల్లెవారు మాపర్మొంటుకు ముల నడిగిరి. మిర ప్రభుత్వ
 ధ్యుని అనుకులి పొవదెను దీనిసూర్పి ప్రతి కలకు
 ప్రాయశ కలదు అని మాపర్మొంటువారి లోచెప్పగా,
 వారు ప్రభుత్వసభ్యునియింటి కేగి, అతడు కనపడలేదు. నిర్రత
 ప వెలులు జగనువోటి! వెల్లెనని తెలిసినని పెండ్యేగారు
 వానిని బొంబాయి లోకమాన్యవ్రతియందు ప్రకటించబడెను.

వంగ రాష్ట్రమున చొమ్మి

రచనాధ్యక్షుడు ఈ ప్రస్థానంపైనువారును అనుమతించేయింతుడు
సోలీయకారు బాలసాతలూ మీర్జా నాటక వర్ధి ప్రభుడు దొమ్మి
చేసిందిను 20 నుండి నైవే కళాచేయబడెను. అతనుగా
నా స్థాని వశచేసి బిక్కినవారికి మూడు మొదలూ తొమ్మిది శిల్ప
చరకును కిక్కిచేసిరి.

గురుద్వారా ప్రబంధక సంఘము

సాధారణ జయబాహుళ్య సభలను ఏర్పరుపబడిన నిత్య
భయమున గుర్తుపరచిరి. అకాలి నాయకులను ఆరెట్టుచేసిరి. ఆరె
ట్టుచేయబడినవారిలో నాయకులను లాలోచించుటకు అనుమతి
నియ్యకలెనని సాధారణ ప్రభుత్వవ్యవస్థ కంటి నాగ్ర పంప
బడెను.

(పతికూలపు) ఊరేగింపులు

సాధా సహారాజుకు తొలగించటం అక్రమమని ఆశ్రేషి
చుటకు గురుద్వారా సంఘమువారి ఆజ్ఞానసాక్షులు లాహోరు
ఆశ్రమికుల తాత్కాలికము ఢిల్లీ మున్ను కంటిట ఆకాలిలు నల్లజెం
దాలకు ధరించి ఊరేగింపు జరిగిరి. తాంరికములో అమావాస్య
ఉన్నకముకొరకు ఆకాలిలు హెచ్చుమంది జల్లిరి. లాహోరులో
2000 మంది ఆకాలిలు 9 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సాధా క్రతి
కాలపు ఊరేంపు జరిగిరి. చు వెక్కువేటమిది క్రజలగుడ
వారికంట జల్లిరి 9 వ తేదీ సాయంకాలము ఢిల్లీ కగరిమున
గుడ గొప్ప ఊరేగింపు జరిగి ది. శ్రీకృష్ణుడు పురుషులునుగుడ
సా ఊరేగింపు వందరుండిరి. వార్ధం దరును క్రంధ
సా హెబు ను నల్ల జెం దాల ను ముందుం
చుకొని పాకరతులను వదలివేసి రితుకను కలుగురుహొప్పున చా
రులు కీరి నడుచుసాగిరి. “సర్వమునకే జయము” అని ప్రాశ్న
బడిన చుకరతోరణములు నూనెంచుటయే. ఊరేగింపు అక్కర
కర్యాకా కడమిడి బతులుదరి ఛాండిచాతులో పెద్ద పోలీసు
స్త్రీనుద్ధుడున్న గురుద్వారముకడకు వచ్చెను. చాలమంది హిం
దూమహాత్ముడియ వంటివలు గుడ సా ఊరేగింపుతో వచ్చి
క్రజల రాకపోకలను కరుకాటలు చేయసాగిరి. ఛాండిచాతులో
కంటిపంధముగడ్డ ఊరేగింపు సాగిపోవుటకు అంగంటనెపు రాక
పోకలు నిలువబడవలసిగ వచ్చెను. గురుద్వారముగడ్డ సాధాసహా
రాజును మేలు కలుగవలెని ప్రార్థనలు చేసిరి కొందరుపాస్తా
సమల నొకరిరి.

బాబరు అకాలీల కేసు

సాక్షుల విచారణ

రాదేవ ఆ ప్రావరు సాక్ష్యము ముగియగానే మద్దాయిల వ్యాయాది ఆసాక్షిని బ్రాహ్మరీక్ష చేసిన నేను గరువ్వారా ప్రబంధక సంఘము కార్యదర్శి వద్దకు వెళ్లి వత్తుకు బాబుల ఆకాలిం యిద్దరే స్వరూపకొనిన పద్ధతి నే వాడు సాగింకువలె వనియు ప్రబంధక సంఘము వారు దౌర్జన్య విరహితమగు విశ్లేషావమును సాగింతురాయు పఠకు చెప్పెను. నన్ను ఆర్జునుచేసి జలందరు తీసికొని పోయి పిమ్మట వజ్రబల యియ్యంగారియెడల వందగా మూడుకో జూట ప్లేటుమెట్టు యిచ్చితిగాని నేను రామివ సంకకములు చెప్పలేదు. నీవు నిజము చెప్పవచ్చు నిన్నుకాటెవడు. నిజము చెప్పినచో నిన్ను తీయించెదన అని గావ్యులు అరంభ్రావ పోలీసుప్రేదనులలో నన్ను దెవరించిరి. నన్ను జలందరు తీసికొని వచ్చిమారు సాచేయి గారి ఎడల నుంచిరి. ఆకాలింకు వ్యయము ఆసాక్షిరమని ఆశయము. ఆపలచో వారు వచ్చివది గాన నేను నిజము తెలుపుటకు నిక్కయించితిని ఈసాక్షి చెప్పెను.

మౌలానా మహమ్మదాలీగారు

పూనా మ్యునిసిపల్ కలెక్షనరీ సన్మార్గము

మూలానా మహమ్మదాలీగారు యీనెల 22 తేదీని
 పూజాకు వచ్చినపుడు వారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించవలెను.
 అందులకు ముద్రనిపితమునిధినుండి 500 రూపాయలు వ్యయపడుట
 కలదు. అంతర్వాసము 7 వ తేదీని పూజా ముద్రనిపితమునందు
 సర్దుదా నామోదించబడెను.

అఖిల భారత

స్వదేశ సంస్థానవాసుల సభ

కె.ఆర్.గారిల ధ్యక్షత్వక్రింద జరుగును
అఖిలభారత స్వతంత్ర్యోద్యమములకు ధిష్టికర్తగా
యూనైటెడ్ 16వ డివిజన్ జరుగును. అధ్యక్షుడు ఎన్. పి. కె.ఆర్.గారి
రధ్యక్షత్వ వహించెదరు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1923 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 10 వ తేదీ

సోమవారము

ఐకమత్యము

చేపటిదినము డిల్లీలో నాయకుల సమావేశము జరుగును. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును, స్వరాజ్యపక్షమునకును కాంగ్రెసుపక్షమునకును, సమాధానము గుర్రులు తెలులను విషయ మాలోచించుటను, నేటిసాయంకాలమునకు నాయకులు చలువురు డిల్లీకి జేరెదరు. రేపటినుండి కాంగ్రెసు సభ ముగియు వరకు, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ఆందోళనపూరితములై యుండు రీతులకు సంజయము లేదు. ఐకమత్యము, ఐకమత్యమును కేక అన్ని మూలలనుండియు వినబడుచున్నది. కాని, ఐకమత్యమున నేమియో, అది ఎటుల గుడుగునో విశదీకరించెడి వారు గనుపించరు. స్వరాజ్యపక్షమువారును వారి యభిమానులును, ఐకమత్యమును గూర్చి పలుమారు ముచ్చటించుట వింతయగుచున్నది. కాంగ్రెసు తీర్మానములను స్వరాజ్యపక్షమువారు ఖిక్కరించెదరు. వానిప్రామాణ్యము సంగీకరింపరు. ఐకమత్యముకొర కయినను తమకట్టుదలలను వదలుకొనరు. కాంగ్రెసుప్రతిపక్షుల కన్నను నెక్కుడు తీవ్రముగ వీరు అసహాయకార్యక్రమమును నిరసిం చెదరు. సత్కారమును నిషేధించెదరు. త్యాగ మార్గమును చులకన జేసెదరు. ఐకమత్యమును గూర్చి మాత్రము వీరు తరుచుగ ప్రస్తావించుచుండురు. వీరి దృష్టిలో ఐకమత్యమునకు ఫలిత మేమి? ఏ రెటులయినను కాన్సిల్లకు బోయెదరు. కాంగ్రెసుసభవా రెటుల తీర్మానించినను వీరికి తెక్కలేదు. కాని అసహాయము నొకధర్మముగ పరిగణించి, శాసనసభాబహిష్కారము అందుకు ముఖ్యమని భావించెడి అ స హ య వా దు లు మాత్రము, తమ ధర్మమును విడనాడి స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు తోడ్పడవలయును. లేనియెడల, కాంగ్రెసుపక్షము వారు ఐకమత్యమును చెడగొట్టింప వలెగుడురు. ఈ సిద్ధాంతము కడువిచిత్రముగ గనపించును.

స్వరాజ్యపక్షమువారు కాన్సిలు ప్రజేతమును వదలుకొనుచో, ఐకమత్యము గుడుగు ననుటకు సందియములేదు. స్వరాజ్యపక్షనాయకు లయినను, సంస్కరణముల జూచి భ్రమసి యుండు లేదు. శాసనసభలో జేరి సహకారము సలుపుట వారి యుద్దేశముగదు. శాసనసభలో చేరిగూడ సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించవచ్చునని, వీరు నమ్ముచున్నారు. ఇది యసంభవమని చలువురు భావించుచున్నారు. సహకారమును సలిపి, సంస్కరణముల నుండి సాధ్యమగు నన్ని లాభములను సంపాదించుట నను సభిలాష కర్థమును గ్రహింపవచ్చును. రిస్పాన్సివు సహకార మనగ, ప్రభుత్వమువారు అనుకూలముగ మెలిగిన శాసనసభ్యులు వారికి తోడ్పడుటకును, ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించిన శాసనసభ్యులు వారిని నిరోధించుట కును సంసిద్ధులగుటయు. ఈ పద్ధతి కొకదారి తెన్ను గలదు. అతయుగాని, శాసనసభలో బ్రవేశించి, సహాయనిరాకరణ మవలంబించుట, అర్థములేని

కార్యము. ఇది సాధ్యపడదు. శాసనసభ్యు లిందును గూర్చి ఉత్సాహము జూపినను ప్రయోజన ముండుదు. శాసనసభ్యుల నిరోధముల నన్నిటిని నవలీలగ దాటుటకు సంస్కరణ శాసనము ప్రభుత్వమునకనే కావకాకముల నెసగినది. శాసనసభలో సహాయ నిరాకరణమును కొనసాగించుట వ్యర్థప్రయత్న మగుటయ గాక, గాంధీమహాత్ముని అసహాయోద్యమమును మూలచ్ఛేదము గావించుటకు తోడ్పడ గలదు. ఏకారణముచే నయినను శాసనసభలో అసహాయము నవలంబించుట సాధ్యమగు ననుకొని నను, ఐకమత్యముకొరకు స్వరాజ్య పక్షమువారి స్వల్పప్రయోజనమును వదలుకొన గూడదా? సహాయనిరాకరణకార్యక్రమమును శాసనసభలో వెలుపల కొనసాగించుటకు తమ శక్తినంతను వినియోగింపగూడదా? డాక్టరు క్లూగారు చెలిపి నటుల, కాన్సిలు ప్రజేతవాదము బయలుదేరిన పిమ్మటనే, దేశములో సంచలనము సృష్టించినది. ప్రజల దృష్టి దేశ విమోచనము నుండి శాసన సభల వంకకు బ్రవేశించుటచే, వెనుకటి ఐకమత్య విహీనత మరల బయల్పడినది.

హిందువుల మహమ్మదీయుల దృష్టి స్వార్థ లాభము వంకకు మరలినది. త్యాగమార్గమునందు ఉభయుల మధ్యను గలిగిన దృఢసంయోగము, మరల కడలబారెను. శాసనసభాప్రతిష్ఠాభము, రిస్పాన్సివు సహకారము లోనికి దిగునని, సామాన్య లయినను గ్రహింప గలుగుదురు. దాను, నెహ్రూ గారుల దేశదృష్టి నవనవరముగ కాంగ్రెసునుండి శాసనసభల వంకకు దిప్పు బ్రయత్నించుచో, ఈ సరికి సత్వరాభివృద్ధి గలిగెడి దనుటకు సందియము లేదు. ఇట్టి నిరుత్సాహప్రబోధముల మధ్యపైతము, నాగపురపు సత్కారము విజయము గాంచుట జూడ, ప్రజలలో నన్ని యింకను చల్లార లేదని స్పష్టమగుచున్నది. అనుకూల పరిస్థితు లుదయించుచో, ఉత్సాహగ్నిమరల ప్రజ్వలించుటకు సందియములేదు. మితవాదాలు పైతము సహకారపద్ధతి విఫలమయ్యెనని గ్రహించి, సత్వరాస్వరాజ్య సంపాదనావశ్యకతను గ్రహించి బహిష్కారపద్ధతుల నవలంబించుచుండ, అసహాయ వాదులు తమ యుద్యమమును విడనాడుటకన్న అవివేకము వేరుండ బోదు. దాను ప్రభుత్వము ప్రస్తుత పరిస్థితుల గుర్తించి యయినను తమ కట్టుదలను విడనాడుచో, కాంగ్రెసులో నైకమత్యము గుడుగుననుటకు సందియములేదు. ఐకమత్యముకొరకు, అసహాయోద్యమమును కాంగ్రెసు విడువవలయు నని ముష్కరపు కట్టుకట్టుట, దేశవినాశమునకు తోడ్పడగలదు. ఆ విషయ మటుండ, ప్రస్తుతి స్థితిలో ఐకమత్యమున కొక్క మార్గమే గనపించుచున్నది. కాంగ్రెసు ఎటుల నిర్ణయించిన అటుల నడుచుటకు అన్ని పక్షములవారును సంసిద్ధు లగు షరతుమీదనే, ఐకమత్యము గుడుగుటకు సాధ్యపడదు. ప్రస్తుతి సమయమునందు డిల్లీలో జరిగెడి ఏర్పాటువలన, కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షమున కనుకూల నిర్ణయము గలుగుట కెక్కుడు అవకాశము లున్నవి.

డిల్లీ దూరమున నుండుటచేతన, కాంగ్రెసు పక్షవాదాలు చలువురు బీదలగుటచేతన, దక్షిణ దేశములనుండి చలువురు కాంగ్రెసుసభకు వెడల లేకున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమున కనుకూలముగ నుండెడి ప్రాంతములనుండి సభ్యు లధికసంఖ్యలతో డిల్లీకి రా గలుగుదురు. ఇందుకు దోడుగ, కాంగ్రెసునాయకులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారును వల్లభాయీపటేలుగారును కాంగ్రెసు సభకు వెడల జాలకుండుటవలన, స్వ మధికముగ వాట్లును, ఉభయపక్ష నాయకు లెల్లరును ఒక చో

సమావేశ మగునపుడే, అనుకూల నిర్ణయము జరుగుట కవకాశముండును. రాజగోపాలాచార్యుల వారితో నేరీభవించినను ఓకీభవించుచును, గాంధీ మహాత్ముని హృదయమును ఆ చా ర్యు లు గారు గ్రహించినంత చక్క గ్రహించినవాడు యెరు దనుట స్పష్టము. ట్రిబ్యూను పత్రిక గూడ ఈ సంగతి సంగీకరించినది. మహాత్ముని దృష్టిపథమును కనుగొనుట ఆంగ్లవిద్యాధికులకు సులభసాధ్యము గాదు. మహాత్ము డేసంగతిని బోధించినను, ప్రజా సామాన్యము త్వరితముగ గ్రహింప గలుగుదురు. లంచవలని లాభములు, వారి కద్దమునందువలె పొడగట్టును. విద్యాధికులకు మాత్రము అవి సుబోధకముగ నుండజాలవు. వారితలంపులు ప్రజల మనోభావములనుండి వేరయివి. వారి శిక్షణము సాశ్చాత్యకద్ధతుల వంకకు దృష్టిని ప్రసరి పజేసి నది. కద్దరిననను, నిర్మాణకార్యక్రమ మునను, విద్యాధికునికి నిరసనము. స్వరాజ్యమునకు వీనికిని సంబంధములేదని, అతడు వాదించుచుండును. చిత్తరంజనదాసు ప్రభృతులు, సాశ్చాత్యవాదులూ హమునుండి బయల్పడజాలక, దానియందే మరులు కొని యుండుటచే, అసహాయోద్యమతత్వార్థము వారికి బోధకడుటలేదు. ప్రజాసామాన్య మునను, వారిభావము లనినను వీరికి గౌరవము లేదు. గాంధీ మహాత్ముని యుద్దేశములు విద్యాధికుని కెంత దుర వ గా హ ము లో, జనసామాన్యమున కంత సుగ్రహ్యములు. ఆకారణముచేతనే, అసహాయోద్యమము రానురాను విద్యాధికుల చేతులనుండి జారి, ప్రజల హస్తములలోనికి జనుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ నావరించిన భ్రమనుండి దిక్పించుకొనచో, ప్రజలే యీ యుద్యమమును నడిపింప గలుగుదురు. ప్రస్తుత నాయకు లపుడు ప్రజల ననుసరింపక దీరదు.

ప్రజలకు శాసనసభ లెక్కరలేదు, వారికి కడుపునిండ తిండియు, కట్టుగొనుటకు బట్టలు గావలెను. కద్దరువలన వారి కీరెండును సమకూరు నను విశ్వాసము గలదు. కాటకముచే నావరింప బడిన పలుతావులందు, నూలు వడుకుటకును, నేత నేయుటకును అలవాటు పడినవారు, మహాత్ముని తమకు అన్నము పెట్టుచున్నటుల భావించి వారికి నమస్కృతు లొనర్చుచున్నారు. దేశపు నూలుతో బట్టలను తయారుచేయుటకు వెనుదీసినవారి పుడు, కద్దరు నిర్మాణమునకు సంతోషముతో బూనుచు న్నారు. ప్రజల కిందు విషయమై తగు సహాయము జేసి, కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకు నాయకులు శ్రద్ధవహించుచో, దారిద్ర్య దుఃఖమునుండి వారు విముక్తులై స్వరాజ్యమును సందర్శించెదరు. శాసనసభలో విద్యాధికు లెంతసేపు డాగురు మూతలాడినను, ప్రజలకు కడుపునిండదు. స్వరాజ్య సందర్శనము వారికి గలుగబోదు. గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమమే, ప్రజల నుత్తేజపూర్తుల గావించ గలదు. మహాత్ముని యుద్యమము సత్వరఫలితముల నీయకుండుటకు, విద్యాధికుల సందేహములను, వారి సంకుచిత దృష్టియు కారణము లయ్యెను. మహాత్ముని మార్గమును తిన్నగ గ్రహించజాలక, వీరు కొలదూరము జని నిరాశ గనుకరుప సాగిరి. మరల వెనుకటి తెన్నులదొక్క నిశ్చయించిరి. తమలో గలిగిన నిరుత్సాహమును నిరాశయు వీరు ప్రజల కారోపింపబోచ్చిరి. మీదమిక్కిలి దేశము తమ ననుసరింపలేదని, వీరు దూరుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని మార్గమును గ్రహించిన విద్యాధికులలో, రాజగోపాలాచార్యుల గారిని ముందుగ పేర్కొనవచ్చును. వారి ప్రాతలలో నేమి, ప్రసంగములలో నేమి, చర్చలలో నేమి, మహాత్ముని దృక్ప

ధము తేటతెల్లము గావించబడుచుండును. అట్టి నాయకుని హితమును విను భాగ్యము కాంగ్రెసునకు లభించుచే, సభ్యులకు నాల కొరత గన్పట్టును.

దీర్ఘ కాంగ్రెసు సభలో, స్వరాజ్యపక్షమున కనుకూలపరిస్థితులు గలవి గూడుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలోగూడ, ఏకారణముచే నయినను కాంగ్రెసు సభానిర్ణయము స్వరాజ్యపక్షమున కనుకూలముగ నుండనిచో, వారా నిర్ణయము సంస్కరింపనియెడల అసభ్యముగ నుండును. ఐకమత్యము గుడుగుట కవకాశ ముండదు. అన్నికత్తులవారికిని కాంగ్రెసు భక్తియందే ఐకమత్యము గుడుగుటకు సాధ్యపడదు. ఈ యైకమత్యము చిరకాలము నిలుచుటకు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకన్న ఉత్తమమార్గముండబోదు. వ్యవసాయశ్రుతి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సఫలపరుచుటకు మారుగ, కొరగాని వివాదములతో నాయకులు కాలము గడపుటచే ప్రస్తుత సందర్భానికి జనించినది. నాగపురపు సత్యాగ్రహమును మొదటికి కొనసాగించియుండక, కేవలము వాదప్రతివాదములతో కాలము గడిపిన దాని ప్రయోజనము గనపించేదివా? నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో సాగింపకుండుటచేతనే, దాని ఫలితము చలుకనజేయుట కవకాశము గలిగినది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరించి, ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వహించుచు, అవసరమగు త్యాగముల గావించుచు, ముందుకు సాగుచున్నయెడల ఐకమత్యము స్థిరపడదు. మితవాదులు నైతము కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరించుటకు ముందుకు వచ్చెదరు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును తడవడీక్షతో నిర్వహించునపుడు, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు దయించుటకు వీలుండదు. దీర్ఘ కాంగ్రెసు సభ వారందుచే, ఈ నాయకుని గాని ఆనాయకుని గాని సంతృప్తిపరుచుటకు మార్గము ప్రయత్నించి లాభముండదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము అతి త్వరితముగ కొనసాగు మార్గములను నిరూపించి, అవి వెంటనే యాచరణలోనికి వచ్చునటుల జూడవలయును. ఇది కు బూనకొనగది, క్రతినాయకుడును తన గొప్ప తనమును చాటుటకు బ్రయత్నించును. క్రకటనల వెంబడి ప్రకటనలను, సందేశముల వెంబడి సందేశములను, తంతివార్తల వెంబడి తంతివార్తలను బంపుటతో వీరు తమ కాలమును గడుపుచుండురు. వీరి సందేశములలో చేని ననుసరింపవలయునో దోచక ప్రజలు నిర్విణ్ణులౌడయలగుచుండురు. పత్రిక లీ వార్తలతో నిండిపోవుచుండును. దేశములో వీని వలన ఇసుమంతయు కార్యత్యాసము క్రజ్వరిల్ల నేరదు. నాయకుల ధర్మము భిన్నసందేశముల బంపుటతో ముగియుటలేదు. వారు నాయకత్వమును వహించి మార్గదర్శులు గావలసినది, కార్యపరత్వమునందు గాని, శబ్ద బలప్రయోగమునందు గాదు. నాయకుల సందేశము లిక జాలును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నెవరెవ రెంతవరకు నిర్వహించినదియు, నాయకులెప్పటికప్పుడు బ్రచరించిన, ప్రజలలో నిశ్శాసనము గలుగును. ఐకమత్య మున్నడే గుడుగును. అసహాయోద్యమమును నిర్మూలించే ఐకమత్యము వలన ప్రయోజనము లేదు. ప్రజల జ్ఞేయమును గుర్తించక, ఇరువురు ముగ్గురునాయకులను సంతృప్తిపరుచుటకు చేసెడి ఏర్పాటులవలన ఐకమత్యము వృద్ధిజెందనేరదు. నిజమగు నైకమత్యము, కార్యదీక్షమూలముననే బలపడగలదు. అట్టికార్యదీక్షను పెంపొందించుటకు కాంగ్రెసు పూనుకొనుచో, శాశ్వత లాభ ముండును. లేనియెడల భావిపరిణామము కడునిరుత్సాహకరముగ నుండగలదు.

“ఆంధ్రభీష్మని” హితము

ఆంధ్ర భీష్మని లగు న్యాకతి సుబ్బారావు పంతులుగారు వయోవృద్ధులయ్యి, దేశభక్తితో లను శ్రద్ధతో గుర్తించుచున్నారనటకు సెట్టెంబరు మాసపు ఇండియను రివ్యూ పత్రికలో ప్రస్తుతావసరమును గూర్చి వారు వ్రాసిన వ్యాసమే ప్రబల నిదర్శనము. ఈవ్యాసపు ప్రతి యొకటి, పత్రికలో ప్రచురించుటకు బూర్వమే, మాకు బంపబడినది. మొదటినుండియు మితవాదులుగ బెరిగిన సుబ్బారావు పంతులుగారు, నేడు అసహాయోద్యమము సంస్కరించుట సుసాధ్యముగాదు. అసహాయోద్యమము లను వారు నిరసించుటయందు అసహజ మేదియు లేదు. స్వరాజ్యసంపాదనావశ్యకతను సుబ్బారావు పంతులుగారు గుర్తించెదరు. ప్రజలలో నైకమత్యము గుడుగుట యావశ్యక మనియు, వారు గ్రహించిరి. కాని శాసనసభలలో ప్రవేశించిన, ఐకమత్యము గుడుగు నని పంతులుగారు దలచట భ్రమ దక్కు వేయగలదు. ప్రజల యైకమత్యము విచ్చిన్న మగుటకు శాసనసభల బనికీ వచ్చును. ప్రజలలో నైకమత్యము బలపడవలయు ననిన, శాసనసభలకు వెలుపలనే కృషి జరుగవలయును. శాసనసభలు స్పర్థలకును, పోరాటములకును ఎడమిచ్చును. పరాధీనస్థితిలో దేశ ముండగ ఇట్టి స్పర్థలును పోరాటములును దేశమును కృశింపజేయు గలవు. స్వరాజ్యసిద్ధికి యనంతరమే, శాసనసభలలో బ్రవేశించుట కనుకూలతరుణ మాసన్నమగును. సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజకము లని మితవాదులు గూడ గ్రహించుచున్న సమయమున సుబ్బారావుపంతులుగారు రింకను వాని లాభములను విచరింప బ్రయత్నించుటవలన లాభ ముండదు. స్పర్థి కెట్లు అధికారమును ప్రయోగించుటకు అధికారులు వెనుదీసిన రనుట భ్రమ. వేంకువేలమంది దేశభక్తులను కారాగృహములకు బంపుటకు వెనుదీయని అధికారులు, శాసనసభ్యులకు వెలుపలి స్పర్థి కెట్లును ప్రయోగింప రనుట వ్యర్థవాదము. అససరము గలిగినపు డెల్లను తామి యధికారమును ప్రయోగించెద మని వారిదివరకు వెల్లడిజేసియుండిరి. జాయిటు కమిటీ రిపోర్టు గూడ అధికారుల నిందుకు ప్రోత్సాహపరచి యుండెను. అధికారవర్గమును బలహీనపరుపవలయు ననిన శాసనసభలలో జేరి వాచులాడిన ప్రయోజన ముండదు. ప్రజలు తమ శక్తి సామర్థ్యములను పెంపొందించుకొనుటవలననే, అధికారవర్గము శక్తిహీనమగును. ఇక్కార్యము శాసనసభలలో గాక శాసనసభలకు వెలుపలనే సాధ్యపడగలదు. శాసనసభలను బహిష్కరించి, శాసనముల కేల లోబడవలయు నని పంతులుగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనమునకు దారిజూపుటకు ప్రస్తుత కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మేర్పాటుపబడె ననుసంగతి తెలిసినవిషయమే. శాసనసభలవలన స్వల్పలాభములు గలుగ వని ఎవ్వరును జెప్పియుండలేదు. వీనిమూలమున స్వరాజ్యమును త్వరితముగ సంపాదించుట దుర్లభమనియే, కాంగ్రెసుపక్షము దెలిపియుండెను. స్వల్పసంస్కరణములు విశాలసంస్కరణములకు శత్రువులని, దూర దృష్టి గల వారు గుర్తించగలరు. స్వశక్తిని వృద్ధి జేసికొనుట వలనన, అందు కవసరమగు త్యాగముల గావించుటవలనను, తాత్కాలిక లాభములు గొన్ని కొరవడినను, స్వరాజ్యసందర్శనము త్వరితముగ గలుగునను సంగతిని, పంతులుగారు కనిపెట్టక స్వల్పలాభములు కొన్ని బోయెనే యని విచారించుచున్నారు. ఈ

మూడుసంవత్సరములనుండియు దేశమునకు గలిగిన యనుభవములట్టి అసహాయోద్యమమును ఎక్కుడు దీక్షతో కొనసాగించిన, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధి తప్పక గలుగునని కృత్యమగుచున్నది. ఉప్పు కన్నును విధించినపుడు, శాసనసభ్యులు రాజనామా సీయలేదని, పంతులుగారు చింతించిరి. ప్రజేచ్ఛు ప్రదర్శించుట కవకాశము తప్పిపోయెనని, వీరు విచారించిరి. అసహాయోద్యమ సూత్ర మిందేగలదు. తాము రాజనామా నిర్మిత స్వల్పలాభముల కెక్కడ కొరత గలుగునోయని, శాసనసభ్యులు చింతించిరే గాని, విశాల దృష్టితో నీ సమస్యను వీక్షింపజాలకబోయిరి. ఇటులనే శాసనసభలను బహిష్కరించుటవలన, కొన్ని కష్టములు గలిగినను, ప్రజేచ్ఛబలపడుట కింతకన్నను బలవత్తరమగు సాధనముండదని, పంతులుగారు గుర్తించుట లాభకరము. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యరక్షణ మవసరమని పంతులుగారు దెలిపిరి గాని, శాసనసభలలో జన్మ స్వాతంత్ర్యములను సంరక్షించుట దుర్లభమనియు, ఇంతవరకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెననియు, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే. వెనుకటి కట్టికు సర్వీసు కమిషను నియామకమునకు కారకులయిన పంతులుగారు, భారతీయుల కున్నతోడ్యోగములు లభించినంత మాత్రమున లాభము గలుగదనియు, తెల్ల అధికారవర్గపు స్థానమున నల్ల అధికారవర్గము నిలుచుననియు గ్రహించుట బట్టి, వారి దృక్పథమును కొంతవడి మార్పు జెందెనని కనుగొనవచ్చును. అసహాయోద్యమమువలన, తలచినంత త్వరితముగ ఫలము గలుగకున్నను, ఈరెండు మూడు సంవత్సరములలో ఇదివర కెన్నడును కనివిని ఎరుగని మార్పు జరిగియుండలేదా? దేశదృష్టి పథము మారియుండలేదా? ప్రజాసామాన్యమునకు గూడ కాంగ్రెసు సందేశము బోధపడియుండలేదా? వేనకు వేలమంది, దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకదివల కెన్నడయిన ఇట్టి త్యాగముపలికియుండిరా? హౌదవ సమస్య ప్రపంచదృష్టి నీ తీరున ఇదివర కెన్నడయిన ఆకర్షింప గలిగినా? త్రివిధబహిష్కార ముత్రమువలన స్వరాజ్యము త్వరితముగ చేకూరదనుచో, భైత్యుకవర్తకుల వలన నది ఎన్నడును చేకూరజాల దని గ్రహింపవలయును. అధికారవర్గము ఒక అంగుళమయినను కదలదని, పంతులుగారు భయపడుచున్నారు. ప్రజలు దృఢసంకల్పు లగుదురేని, అధికారవర్గము ప్రజేచ్ఛ ననుసరింపక తప్పదు. అసహాయోద్యమమునకు పూర్వపు దేశస్థితికిని పిమ్మట స్థితికిని హస్తేమత కాంతరము వారగలదు. చాలకాలము కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగ నుండి శ్లాఘనీయముగ పాలుబడిన, సుబ్బారావు పంతులుగారు అప్పటి కాంగ్రెసులకును, ఇప్పుటి కాంగ్రెసునకును భేదమును కనిపెట్టుట కెక్కుడు వీలుగలదు. అప్పటి కాంగ్రెసును గాని, కాంగ్రెసు నాయకులను గాని, ప్రజాసామాన్యమును గుర్తించియుండిరా? ఇప్పుడెన్ననో, గాంధీ, జల్లీపాదకులు, లజపతిరాయి, మొదలగు నాయకాగ్రగణ్యుల నెరుగనివారు లేరు.

నాగపురపు సత్యాగ్రహము: ప్రభుత్వ ప్రకటనము
నాగపురపు సత్యాగ్రహమునకు గలిగిన సంపూర్ణవిజయమును చులకనజేయుటకు, మధ్యరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు బూనుకొనుట వితగాదు. తమకు గలిగిన ఓటమి సంస్కరించుట ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకు లోపము గద. గాంధీ నిర్బాధింప మగు 18-వ తేదిన శ్రీ వల్లభాయి పటేలుగారు నిష్ఠాధింపబడిన ముఖ్యమంత్రి పదవికి ప్రతిగ్రహించు జరుప నిశ్చయించెదరకును దెలిసిన భిక్షము

ననే, ప్రభుత్వమునకు గూడ నివిషయమును వీరు ముందుగ చెలిపిరి. అంతయుగాని, ఊరేగింపున కనుజ్జ గోరును తాము దరఖాస్తును పంపియుండ లేదని, పశులుగా లేమి, జవహరిలాల్ నెహ్రూగా లేమి స్పష్టముగ చెలిపియుండిరి. అట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వము వారి నోటీసును దరఖాస్తుగ భావించియుట ప్రకటించుట వీటి స్వాయమోగా తెలియకున్నది. పశులు గారు దరఖాస్తు బెట్టవలదుకొనినచో, నా విషయమును స్పష్టముగ నుదహరించెడి వారే. నోటీసు నందు అట్టి సూచన ఎక్కడను గనుపించదు. మధ్య రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు తమ క్రితవ్యతిరేకము ఎంతగాపాడుకొన జూచినను, సత్యాగ్రహవిజయము గూర్చి ప్రజలలో సందియముల బుట్టించబారదు. అకాలీ విజయ సందర్భమున గూడ, పంజాబు ప్రభుత్వమువారి టిట్టి ప్రకటనమునే గావించి, ఐరి మాస పాత్ర లయిరి.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు వార్తలు:—జి. డబ్ల్యు హ్యూజెసుగారు హైకోర్టు జడ్జిగ నుండ జైల్లనందు, వారు మరల జైల్లాబ్దిగ చెంగల్పబడు మాన్యుడి. వారి స్థానమున నిజమింపుబడిన వ్యాజ్య అరుగాన నేను తమయద్యోమున ప్రవేశించి.

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు:—నవంబరు 2 వ తేదీన జరుగునని స్థిరపరచబడిన మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు అక్టోబరు 31 కే జరుగునటులు మార్చబడినటులు తెలియచున్నది.

శ్రీకృష్ణ మందిరసభ:—చెన్నైలో నెడ్డిగొయ్యిని పేట వరగానాత్రియప్పక పిల్ల 576 సంఖ్యగల శ్రీకృష్ణమందిరమున 1923 నవంబరు 11 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మ. శ్రీనివాసాచార్య మహారాజులవారి ప్రహారము జరుగుతును.

కన్నులు. పి. ఇ. డి. రైలు, సి. వి. ఇ. డి. ఎస్. జి. ఆర్. ఇ. సర్వేయరు జనరల్ ఆఫ్ ఇండియాగారు, గౌ. ఖాను బహద్దూర్ సర్ జహాన్ నుద్ వాలిల్లాఖాను సాహేబు బహద్దూరు కె. టి. సి. వి. ఇ. వదిరాను ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభయందు సభ్యుడుగారునుగూడ నిన్న సాయంత్రము చెన్నైలో వీడిరి.

ఆగమనము:—మేజరు కె. సి. గోల్డ్, సి. వి. యి, ఎమ్. డి. బి. సి. బి. ఇ. గారు నేటి యుదయం బొంబాయి మైలులో చచ్చుచున్నది చెప్పిరి. సర్వేయర్ ఆఫ్ ఇండియా సాసయిటీవారిగు టి. కె. దేవధరగారు కూడ బొంబాయి మైలులో చచ్చిరి. కేటిసాయు క్రమ. ముగిసారు మెయిలో దక్షిణకనరాబు బోయెరు.

కొన్ని దినములనుండి మదరాసులోనుండి ఇండియా కంట్రోలురు ఆడిటరు జనరలుగా నుండిన సర్ ప్రెవెంటివ్ గాం నెట్టెలు సి. బి. ఇ. సి. వి. ఇ., వి. సి. ఎస్ గారు నిన్న రాత్రి మంగళూరు మైలులో కాలికుతు బోయిరి. అచ్చల సభ్యులలో ఆరుగురుచున్న ఎకాటెన్సీ విధానమును పరిశీలించుట కొరకు ఇండియా బర్మాలో ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకము ఆ విధానము ననుసరించుటకు వీలగునో లేదో చూచుటకు బోవుచున్నారు.

బక్ ఘోష్ట్ర ప్రమాదము
దామ్నోడ్డు (హానుమడి) మీద క్రిందటి కనివారము సాయంత్రము (సం. 6324) మోటారు నడపుచున్న డ్రైవర్లుగా నడపించుటచే యాద్రవమకమ్యలున, ఒక 8 యేండ్లపిల్లయు ఘోరమైన దెబ్బకుతిరి జనరలు ఆస్పిటలునకు తీసికొని పోయిరి. ఎరుగుగా బ్రామువచ్చుట కాక మోటారును ఆట మైన తర్వాత నడపించెను. ఆకోడ్డు స్పిన్వంపు తిరిగియున్నది. కోడ్డు లో పోవుచున్న యద్దని మోటారుబండి త్రోసివేసెను. వారు అడ్డుకట్టియున్న యిరువకజములమీదుగా కూకమునడియెత్తున బడి. గజములులేర్చు నీటిలో బడియుందురు. ఆత్రోవనే పోచుచున్న 8 యేండ్ల బాలిక భయపడి తప్పించుకొని పోవుచుండగా రాయలగిరి యిరువక విరిగిన గారి మువ్వయి జనరలు హాస్పిటల్లో పడవైదిరి. పోలీసున ప్రభువుచున్నారు.

కరణం హత్య కేసు

ముద్దాయాలందరను విడుదలజేయుట
మధుర, సెప్టెం 9:—వీరవరదేవి, మరియగురున, 1922 నవంబరు 8 వ తేదీన, కరణం గ్రామకరణం ముత్తసామిన్గె యను వానిని, గుజలియాంబరెలో రవిన్యా యినప్పైక్కును జూచి గ్రామమునకు వచ్చుచుండ ఆనైవలంబడైవద్ద కట్టలో దెబ్బలువేయగా, గాయము లెక్కువై చచ్చిపోయినందున కోర్టు లూరు పోలీసువారు చెచ్చి న. ఇం. పి. కో. 802 నెక్కును క్రింద నేరమునందు గౌ. మధురనెయ్యకడ్డ ముద్దాయాలందర ను విడుదలజేయుమని తీర్పుజెప్పిన వారు నేరము జేయలేదని ఆ నెక్కుతో కేకీభవించిరి. ప్రాసిక్యూషను విచారణబట్టిమాద 1922జూలై దిశాటికండియూ, యాచచ్చిపోయి కరణమునను, మొదటిముద్దాయాని పోరంబోబుటకరణమునకు వెళ్ళివేసిన దానిమీద వైరముల్లిపూడునాకోవా గ్రామమునకు వచ్చినపుడే చేసి యాకరణమును ఉద్యోగమునుండి వెళ్ళనట్లయ్యెననిముద్దాయాలు ప్రయత్నముజేయుచుండెననియు నీసగనసూర్చియు, తన్ను వెళ్ళనట్లప్రయత్నముల సూర్చియు రిపోర్టులేనవి. దానిమీదుద్దాయాలు వాళ్ళగావించిరి. మూడుకోజునవిచారణ జరిగెను. అతెన్ను నేనులేదని నిర్ణయించి, జడ్జియు వొప్పుకొని ముద్దాయాలను విడుదలజేసెను. అ. వె

కార్యకేషను ఎన్నికలకాదా

చీపాకు దివిజనుండి కార్యకేషను కర్మకుగ నెన్నుకొనిబడిన దాక్తరు సి. నటేశంమొదలగుగారిన్ని యక్రమమున హైకోర్టునకిటు టి. ఆర్. కోడండరామ అబ్దురగారు తెచ్చివదలాలా, క్రితవాది నటేశంమొదలగుగారు నేడు నైటుమెంటు ను నీటినీటిలు కోర్టునందు దాఖలు చేసిరి. వారి చెప్పినట్లు తినితెచ్చును సి. చెంగల్పరామ వాయుగారు కార్యకేషనులో కంట్రాక్టుచేయు చున్నను, ప్రత్యేకముగ నది సింపుమండే ననియు, నీరవర అస్తులయందుగూడ ఎప్పుడో నేకపోయి యుంటిమనియు కార్యకేషను విమనకు నిరూపనములను ప్రకటించివుడు, వాని యెట్టి ఆక్షేపణలను తెలుపలేదనియు, వాదికన్నను తనకు 800 ముక్కు లెక్కువగ వచ్చియుండుటచే, వాదికన ఎన్నికను ఆక్షేపించుటచే ఆతని కేలాభము గలుగదనియు నైటుమెంటునందు దెను.

సారా కోమల కయారచేయుటకు కేసును సివిల్ కోర్టు జడ్జి పాల్ అప్పాస్వామిగారు ఈ నెల 18 వ తేదీకి వాయిదా వేసిరి.

కొహినూరు కోతమిల్లు కంపెనీ

వారియాపట్నం, సెప్టెం 10:—అక్రితతీమున వారి యాపట్నమునందు కొహినూరు కోతమిల్లుకంపెనీ యొక్కటి ఖాకసాహెబు రాజ ఆర్డీరెరామి ఏ. కే. నాయక్ సాతీ, వి. కడిగిగార్లచే స్థాపించబడి ప్రారంభోత్సవము నిర్వహించి, యం, వాయుడుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. అక్రితతీమున మా పిల్లలు స్థాపించిన మిల్లు యిదియే మొదటిది. మిల్లును తిగునములో త్వరగా పూర్తిజేసిన ఇంజనీరు కే. వి. యక్ కడిగిగార్లగారి కి ఖాకసాహెబు మాజీఆర్డీరెరామిగారు కరకము వొసంగిరి. ఈ ఇంజనీరు అక్రితమిల్లు అని జెరియాకెక్కును గారికి ఒక మంజూరీ కడియారము బహూకరింపబడెను. సి. వి. రామని గారు యెట్టికంపెనీ ఉపయోగమున నూర్చి ఉపయోగించిరి. అక్రితమిల్లులకు మండలములో నిర్వహణము చేసిరి (అ. వె)

పల్లి పాడునత్తాగ్రహశ్రమము- పంచమవిద్యార్థులు

ఆంధ్రరాష్ట్ర పాతీయోపసంఘమువారు ౧౨ గురు హిందూ ఆచార్యులకును 8 గురు శ్రైస్తవ ఆచార్యులకును ౬ నెలకాలము నెలూజిల్లాలో విహాకినీడితీరమునస్థాపితమగు అక్రమములో నేత, వ్యవసాయము, క్షిరదగము, హిందీ, తెలుగు, నైతికతీతముల వొసంగుటకు తీర్మానించి విద్యార్థికి అక్రమమునకు తక్కువగు రైతు ఖాస్సులున్ను, ౧౦ మాస మాసస్కాలలరపిత్వము ఇవ్వబడియుంచినారు. కాని గ. జాంబిల్లానుండి అక్రమమునకు వెళ్ళవలసిన అదిమాగధ యువకులు వెంటనే యీ క్రింద సంతకము చేసినవారికి ౧౧ కేరేడి గావల చేరులాగున దరఖాస్తును పంపుననలెను. అట్టి విద్యార్థులు ౧౧ సంవత్సరములకు దాటిం కనున్నుగలవానిని వాక్కితరర్తన విమంశమై స్థానిక కార్మికును ఫిర్కాసంఘమువారిగాని ఇతర పెద్ద పనుషులయొక్కగాని ఫిరకారులనుబొంది వాటినిదరఖాస్తుతో తోడించి పంపవలయునని, కోతవరకు ఇతరకే వ్రాయబడున కేర్పయిన్నుచో మును.

గంజాంజిల్లా జాతీ } దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామి,
యోపసంఘము. } కార్యదర్శి
అరంపురం, 2-౯-౨౩

వాతావరణ నిధి

1923-వం|| సెప్టెంబరు నెల 10 వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య పక్షములు	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో
అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో	అర్బులలో అర్బులలో
గోపాలపురం	91.1	77.2	1.60	10.88	12.08
కోరాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	87.1	77.6	...	4.48	12.00
కాకినాడ	81.2	76.6	0.48	12.09	6.28
చుచిలపట్నము	86.8	74.2	0.61	10.97	9.89
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	88.2	78.2	0.16	0.15	5.57
బళ్లారి	91.5	71.5	...	8.05	4.58
అనంతపురం	...	...	...	...	...
చిడవ	91.2	74.8	...	8.18	11.85
నెల్లూరు	83.9	76.5	...	7.85	1.88
మద్రాసు	92.2	76.8	...	7.17	4.99
కడప	95.6	75.5	...	7.01	4.34
కల్లూరు	...	...	...	...	...
నీలమల	91.8	72.1	...	12.71	8.34
కోయంబత్తూరు	90.0	71.0	...	6.59	1.87
తిరుచిపాట్ల	88.1	74.9	...	6.7	2.70
నాగపట్నము	98.7	76.9	...	8.88	5.01
పుదుచ్చోరు	...	...	...	...	...
మధుర	98.8	74.8	...	2.17	7.29
పాంబన్	89.7	78.7	...	2.86	1.21
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.84	0.28
తిరుచేరండ్రము	80.4	78.5	0.29	52.82	26.49
కొచ్చిన్	85.2	74.8	0.16	9.71	12.56
కాలిక్టు	87.6	74.1	0.11	119.81	37.28
మంగళూరు	85.8	78.5	0.18	118.57	17.85
తెంగుటూరు	79.0	63.6	...	9.78	5.11
హాస్సన్	...	...	...	...	...
మేర్ కార	71.8	60.4	0.28	189.80	12.46
తెయ్యూరు	...	...	...	...	...
మైదాపాక	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హాలాపురు	...	...	...	...	...
కొడైకనూర్	64.4	51.1	...	8.68	9.88
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులలో అచ్చలచ్చుట కొంచెముగ గర్వములు కలిగినవి అకసము మేఘావృత్తమైయున్నది బుద్ధున కాకినాడ గోపాల పురుషులందు కొంచెముగ చినుకలు కడినవి.

దొడ్డి ముసంగు కూడ అకాళము మేఘవృత్తమైయున్నది. దొడ్డిములలో 0.16 ఇంచుల వర్షము కలిగినది.

రాష్ట్రమునంతటి ఇతర భాగములందు కూడ అకాళమై యున్నది. రాష్ట్రమునందు ఉత్తరమున భాగములందు కొంచెముగ వర్షములు కలిగినవి.

ఎస్. ఆర్. సామ్రామ్,
వాతావరణ నిధి

భిక్షువువర్తకుల కొరకమనవి

కెల్లావ శ్రీలకాగెను సంఘము తంపున భిక్షువుస్త్రీలు అనుమతు స్థాపించివారము. శ్రీలకావ వలయు రంగుచీరలు కస్తూరలు కాకలనీయుని కొత్తకనులనమూ వాడుగల వర్షములు తమ చిరునామాలు మామి వ్రాయించిన వివరములకు నాతో ఉత్తరప్రభుత్వములు జగపుకొందుము. భద్రవలుగాని కార్మికులవారిలు అట్టిపదేతులను మామ తెలుపబోతులు.
పాణకా కనకమ్మ
కార్యదర్శి, నెల్లూరు శ్రీలకాగెను సంఘము.

విదేశ వార్తలు

జపాను పనర్నిర్మాణము

ప్రధానామాత్యుని ఉద్దేశ్యము

ఇతి వివరములు

ఒసాక, సెప్టెంబరు 7:— సెప్టెంబరు 1 మొదలు 30-వ తేదీలోపు చేర్చబడవలసిన ఋణములకు 80 దినముల వాయిదా ఇచ్చుచు జపాను ప్రభుత్వము వారోక్రత్యేకతలను గా విడిచివేసి, విమానములపై ప్రదేశములను మాత్రమే ఈసారి కర్మము అనుకరించును. ఈ కర్మమును అధికమగు లాభమును పొంద ప్రయత్నించుచున్నట్లు 10 సంవత్సరముల క్రితే 8000 యెను జపాను విధింపబడుననియు అల్లరులు జరుగు విధిగాని అంత్యపు వార్తలను వ్యాపింక శ్రేయస్కారిక ఇట్టి క్రిత్యము విధింపబడుననియు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

ప్రధానామాత్యుని ఉద్దేశ్యము

ఒసాక, సెప్టెంబరు 7:— ప్రధానామాత్యుల వైకాంతు యమామోగా రీ క్రింది ప్రకటనమును గావించుచున్నారు. తేజస్సుని గ్రహించు ప్రకటనలయందు ఇట్టి విచిత్రములు నందు మాడ సమయము ప్రవర్తించు విచిత్రములైనవి కాంతి వ్యాపకముల జపాను పాదలకు గలదని ప్రకటనమును ప్రకటించెను. కొంతవైకాంతులలో కొంతలు అల్లరులకు కారకులైనను వారివెడల సానుభూతిచూపుచు వారిని రక్షించుటకు. పాతకముల తీర్పుకొనుటకీ గమయముగాదు. జపానుల కొంత ను సుపర్యరాసకుల భావములలో మెలగుట కొంతపాపమునకు అవసరము.

అతివారులగు సోషలిస్టులకుడ జపాను పాదలకు టుచే ఈ కర్మమును గల రక్షించబడవలసినవారని టోక్యో మిలిటరీ నవర్సు గారు ప్రకటించుచున్నారు.

జపాను నష్టము

లండన్, సెప్టెంబరు 5:— జపానుకు కలిగిన నష్టము నకును వివిధ రాజ్యముల పరస్పర బలమునకును గల సంబంధమును వార్తకర్తలు వివరించుచున్నది. వార్తాపత్రికల యందు ప్రకటించబడు వార్తలన్నియు నిజమైనవో యుద్ధముయందు నందు ప్రాప్తు చేయున కొంత నష్టముకలిగినో జపానుకీర్తితంత్రము కలిగిన దని చెప్పువలసియున్నది. రషియా జపాను యుద్ధము నందు కన్న ఇప్పుడే జపానుకు ఎక్కువ నష్టము కలిగినది. ఈ సంఘటనము వల్ల స్వదేశ సురక్షణమునకును పరదేశములందు తనవ్రాత్యుత్పన్నము సామర్థ్యమును జపానుకు క్రిత్యాలకుండిన ఇతర రాజ్యములు తమ స్వలాభము కొరకు ఈ అవకాశమును దుర్వినియోగ మొనర్చుకొనెదను. అంత్రా ర్షక క్రి సంపదలలో జపాను విరాజిల్లుచున్నప్పుడు ఆదేశమును ఇతర రాజ్యము తెల్ల ఆదరించుచుండినో ఈ కర్మము గమయము నందు మాడ జపాను అట్లే ఆదరింపబడవలసినది కృత్యము ప్రాయమున్నది.

నశించిన నగరములను మరలర్మించుటకు నూరుకొట్లు పానులు కావలయుననుకొని యుద్ధమై న జపాను కేకపు ఋణమును సోలియను యుద్ధమునకు నందు ఇంగ్లాండును ఒక విద్యుత్ ఋణముతో సమానువును. కాని ఒక ఋణమును యుద్ధమునకు పరిసరియున్నది కర్మముయందు సంకరించిత్యలో కొంతిస్తాపింపగల మెలకువ జపాను వారికున్నది. 15 సంవత్సరములకు పూర్వము ఒసాక నగరము భూకంపములకు సంపూర్ణముగ నశించెను. అదిరకాలములో నే వారు నగరమును మరల నిర్మించగలిగిరి. ప్రస్తుతము సంపూర్ణ నాగరక విచ్ఛిన్నములలో విరాజిల్లుచున్న ఈ నగరము జపానుల కట్టుదలకును కార్యదీక్షకును నిదర్శనమైయున్నది.

ఇతర వివరములు

యోకోహామ నగరమున వారాపు 40 వేలమంది మరణించిన తెలియుచున్నది ఆహారపదార్థములు దొరకవను భయము అధికముగ నున్నను ఒసాక నగరమునకు వికలు సంభవింపకుండు. ఏ ఈ సమయమున కొంతయో అనుకూలముగ నున్నదని అధికారులకులెచుచున్నారు.

సైనిక శాసనము

యోకోహామ నందు సైనిక శాసనము ప్రకటించ బడినది ఈ నగరమున 385000 మంది పౌరులు వసతులు లేక యున్నా

ఇటలీ-గ్రీసు

మనులోనిగారు సమాధానమునకంగీకరింపకుండుట

పరిస్థితులు వివరముగ మారుట

ఆల్బేనియా కైఖరి

లండన్, సెప్టెంబరు 7:— జపాను ఘోరహత్యల విషయమై ఆల్బేనియా యందు విచారణములు జరుగుచున్నట్లు రాయబారుల సభ వారు తీర్మానించగ ఈ విచారణ జరుగకుండుట్లు ఆల్బేనియా ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నదని టెలిగ్రాఫు ప్రతిక రాజకీయ విశ్లేషకుడు (వాయుచున్నాడు. తమరాష్ట్రములోనికి ఎక్కువను రాకూడదని ఆల్బేనియా ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుటచే ఆల్బేనియా వారే ఈ హత్యలకు కారకులను గ్రీసు వారి వాదమునకు కొంత బలమేర్పడుచున్నది. ఇంతేకాక ఆల్బేనియా ప్రభుత్వము వారు రహస్యముగ యుద్ధసన్నాహముల గావించుచున్నా రేమోయను సందేహముకూడ ఏర్పడుచున్నది. సర్వయా సమాధుల యందు బల్గేరియా మొదలైనవారు నైట్ లు చేరి యుండుట చే నర్పులకును ఇటలీ వారికి గల తగాదాలు వివరస్థితికి పరిణమించునని పారిసు నందు అభిప్రాయము ప్రకటించుచున్నది. ఈ విషయమై లండన్ నుండి ఆల్బేనియా రాయబారు శేషము తెలియకుండుట విచిత్రముగ నున్నది.

రాయబారులు ఏథెన్సుకు వచ్చిన సందేశము

పారిసు, సెప్టెంబరు 7:— నేటి దినము మధ్యాహ్నము రాయబారుల మహాసభ గ్రీసు ఇటలీ తగవాను పరిశీలించి తమ మరతులను ఏథెన్సుకు తెలిపి ఒక ప్రతి శాశానాతిసమితివారికి సంపిరి. శేషటి ది. మా మరతులకు సంబంధించిన వివరములు ప్రకటించబడును.

రాయబారుల నిర్ణయము

మసాలినిగారి కైఖరి.

పారిసు, సెప్టెంబరు 7:— లిమాటిను ప్రతికాశనిధి సందర్శించగ జసాలిని గారిట్లు చెప్పిరి:—

జపాను ఘోర హత్యల విషయమై రాయబారుల సభ వారు మూడు నిధముల తీర్మానింప వచ్చును.

(1) ఈ హత్యలకు ఆల్బేనియనులు కారకులని వారు తీర్మానించ వచ్చును. ఇట్టి నిర్ణయ మొనకుట అసంభవము ఇట్లే తీర్మానించబడిన, గ్రీసు రాష్ట్రకీర్తిగ్గున. రాయబారుల అభిప్రాయముల ననుసరించి నేను గ్రీసు వారికి కంపిం తుడిసంజేక కొంతవరకు సురక్షణ గావించబడును.

(2) గ్రీకులే ఈ హత్యలకు కారకులని రాయబారులు తీర్మానించిన నేను గ్రీసు వారిని కొరవరతులను రాయబారులు సంపూర్ణముగ అంగీకరించుట అవసరమగును.

(3) ఈ హత్యలకు గ్రీకు అధికారులు కారకులని తీర్మానింపబడిన నేను కొరవ మరతులకు ఇ కను కింపగు మరతులను రాయబారులు అంగీకరించలేరు.

ఈ వివాదమునై శాశానాతి సమితి వారిచ్చు తీర్పును అనుసరించుచుట బ్రిటిషు వారు తమ శానికాదేశమును సమితివారి కొనగదరని అమెరికా ప్రతి. లయందు ప్రకటించబడిన. ఈ విషయమై మసాలినిగారు బ్రిటిషు వారి కైఖరిని తీవ్రముగ ఖండించి ఇటలీ వారికి గౌరవమునకు భిన్నమగురు. విదేశ రాయబారుల కార్యాలయములను సైనికలు కాపాడుచున్నారు.

ఆర్థిక పరిస్థితులు

ముఖ్య ముని బా. క్రి. 8 వ తేదీనుండి నూరు యెనులకు మించని మెత్తములను కాతావారుల కిచ్చుచున్నది. ఎట్టి అల్లరులు అసత్యవార్తలు ప్రబలకుండిన ఆర్థిక పరిస్థితి జరుగదని బాంకుల అధికారులు నమ్ముచున్నారు.

మాంచెస్టరు సానుభూతి

లండన్, సెప్టెంబరు 7 మాంచెస్టరు జపానులకు కలిగిన పరస్పర వర్తక సంబంధము స్నేహమును ప్రకటించుచు జపాను కట్టు మాంచెస్టరు గార్డును ప్రతిక సానుభూతి చూపుచున్నది. జపాను జేకము మాంచెస్టరు లోపాటి చేయుట ఇప్పుడు గణించవలసిన విషయము కాదు. జపానుకు మాంచెస్టరు నుండి నూలుగడ్డలు పంపబడు. యందును ఈ సంఘటనము వల్ల ఈ వర్తకమునకు మాడ కొంతనష్టము కలిగి యుండవచ్చునని ప్రతిక అభిప్రాయముచున్నది.

సమాధానము ఇటలీ వారికేమార్గము అంగీకరింపని గంభీరముగ వలికిరి. అమెరికా వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించబడిన వార్తలకు బెట్టికర్తలను లేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నారు.

రాయబారుల మరతులు

పారిసు, సెప్టెంబరు 7:— జపాను హత్యలకు అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యము గలదని నిర్ణయించుచు గ్రీసు వారి కీ క్రింది మరతులను రాయబారుల మహాసభ వారు అందచేసినట్లు తెలియుచున్నది. పారిసును హత్యలలోనికి ఇటలీ వారికి ముందుగా వెనుక ప్రాప్తు ఇంగ్లాండు నావల ప్రవేశించును. అగౌరవనాచకముగ గ్రీకు వారు 21 పిరంకులను ప్రేల్చుకొనెను. మరణించిన ఇటలీయును వారి గౌరవార్థమై జరుగు వర్ష కర్మమునకు గ్రీసు మృతికర్తల వారు హాజరుకాలెను. ప్రతిజన గ ర ము న కు మృత్యు శే బరములను తీసికొని రాగానే గ్రీసు వారు సైనిక గౌరవమును కరపరెను. ఈ హత్యలకు కారకుల లెవో నిర్ణయించుటకు గ్రీసు వారు విచారణ సలపకలెను. ఈ విచారణను పరిశీలించుటకు అంతర్జాతీయ విచారణ సంఘ మొట్టి ఏర్పరుకబడును. ఈ సంఘమునకు జపాను ప్రతినిధి అధ్యక్షులుగ నుండెదరు. తమ సదుద్దేశ ముచకము: గ్రీసు వారు 50 మిలియనుల వైరుల భరావత్తు చెల్లించవలెను.

మసాలినిగారి కట్టుదల

లండన్, సెప్టెంబరు 7:— శాశానాతి సమితి వారి ప్రయత్నములవల్ల యుద్ధము జరుగదని నమ్ముటకు అనకాక మున్నను మసాలినిగారు సమాధానమున కంగీకరింపక పట్టుదల వహించి యుండుట ప్రకటించుకముగ నున్నది.

ఇటలీ వారు కాన్స్టాన్టీనుపును ఆక్రమించుకొనుట బాల్కాను రాష్ట్రములకు అక్షేపకరముగ నున్నది. ఈ ఆక్రమణమును ప్రాప్తు వారు ఇంగ్లీషు వారు కూడ ఆమోదించుటలేదు. ఈ సందర్భమున తమధర్మమును ప్రాప్తు వారు బ్రిటిషు వారు నిర్వహించుటండిన శాశానాతి సమితి సభ్యత్వమును తాము విడనాడుకొనెదమని స్పష్టపడినవియు రాష్ట్రములు నూచించినవి.

ఈ సమస్యను తృప్తికరముగ తరిమగ్గించ వలయునని కర్తవ్య ప్రభువు గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. దేశము మైత్ర దర్శి ప్రభువులలో కలసి నేటిదియు చాలా కాలము కర్తవ్య ప్రభువు గారు మాట్లాడిరి. తంతివ్వారా ప్రధానామాత్యుని యొక్కయు సెనెలు ప్రభువు గారి యొక్కయు అభిప్రాయములను తెలిసికొనుచున్నారు. తీగుకమిషను అధ్యక్షుడవడికి అధ్యక్షుడున్న సియోలవాను (ఇటలీ క్రింది) గారు అభిప్రాయము గాంచుట జెని వాయందరి ఇటలీకి వ్యతిరేక భారములకు నిదర్శకముగ నున్నది.

ఇదంతయు చూచి మసాలినిగారు తనకట్టుదల వదలుకొనెదరని కలవచున్నాడు.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ

కాంగ్రెసు సంఘము

శ్రీమతి సరోజినీ దేవి గారు

ఈ మధ్య కలిగిన సంఘసభలలో మోకసభయందు కానన సభా ప్రవేశము శామోదింపకలెను తీర్మాన ముపాదింపబడిన. ఒకే ద్విక అనుకూల ప్రతిపాదనకంటె మెచ్చుగానుండుటచే ఆనా డాతీర్మాన ముమోదింపబడిన. పిమ్మట మరియొక సభలో మరల సాతీర్మానము రద్దు చేయబడిన. “కానన సభలకు కర్తవ్యం. కానన సభలకు బహిష్కరింపకలెను” అను లెండు తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ రెండవసభలో రద్దుపరచబడిన. దీనిని గూర్చి ఆ సంఘమున కధ్యక్షులగు శ్రీమతి సరోజినీ దేవి గారు తన సంఘమును ప్రకటించుచు వార్తా సంఘము విశ్లేషణలో ముచ్చటించెను. మా సంఘమున అన్ని కర్మముల వారు కలరు. కానన సభకు వెళ్లగోవారసంఖ్య అత్యధిక్కు; కూడదను వారి సంఖ్య అత్యధిక్కు. ఇటులున్నను వారందరును జేకహితమునకే ప్రాధాన్యము నొనగదరు. వ్యక్తిపక్షాభిమానము నకు తావొసగు అవసరమహాసభ వారి తీర్మానమును క్రిక్షించుచు మా సంఘము వారటునిటు గూడ తీర్మానించుట మానిరని సరోజినీ గారు వుడిచిరి.

ఒలింపిక్ క్రీడలు

రాబోవు సంవత్సరమున ప్యారిస్ నగరమున జరుగనున్న ఒలింపిక్ క్రీడలలో ముగిసేము తగినరీతి పాల్గొనుట కేర్పాట్లులు గావించుటకై కలకత్తా ప్రభుత్వముండిరమున సభ జరిగెను. గవర్నరు సభ రాజులకు సభ్యులను క్రీడలలో పాల్గొన ప్రోత్సహించుచు లేఖ వ్రాసెను. కె. టి. పి. సి. మిత్ర గారు సభ కధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈ విషయమున క్రీడబూని యేర్పాట్లు చేయుట కుతసంఘ మేర్పరుక బడినది.

జూబులు

ఆంధ్రనరస్వత్రీగంధవిలయము-నిడుబ్రోలు

బాటలతాలూకా నిడుబ్రోలుగాను "శ్రీ ఆంధ్రనరస్వత్రీ గంధవిలయ" సప్తమ వార్షికోత్సవము ఆధిరోద్ధారి ౧౦౫ భాద్రపద శుద్ధపంచమి అదివారము (16-9-28 నాడు శ్రీయుత వున్నవశ్వేపారాయణ శంకులగారి ఆధిపత్యమున జరుపబడును.

నన్నవనేని అంకప్ప,

అధ్యక్షుడు

కావలి ఫిర్యా సంఘ కార్యనిర్వాహకసభ

ఫిర్యా కార్యనిర్వాహక సభ ౬-౯-౨౩ న రీడింగు రూమునద్ద సమావేశమై నెల్లూరు మండల మహాజనసభకు శ్రీ యుతులు టంగుటూరు ప్రకాశంకంతులుగారు శ్రీయుతులు తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

కావలి ఫిర్యా కాంగ్రెసుకు శ్రీయుతులు గాడెల్లి పద్మనాభయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

జిల్లా కాంగ్రెసుగారు ప్యానుచేసిన పంచమికినుండి రు 50-0-0 ను తెప్పిపలసినదిగా తీర్మానమైనది.

పెండెం వెంకట్రాములు

కావలి ఫిర్యా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి.

వ్యవసాయశాఖ-గుంటూరుజిల్లా

తెనాలి, బాపట్ల, బంగోలు, గుంటూరు

తాలూకాల రైతుల కొక మోచ్చరిక

వెంకటి, జిల్లా, విత్తములు

వరి మాగానికి పట్టి యివ్వటముగాను గతం ఇనుక నేల లకు వెంకటి విత్తములున్ను, శేడ, చాడు భూములకు జిల్లా విత్తములున్ను కావలసియుండును. ఇవి జనులు చిల్ల నపుడుగాని, అంతకు కొంచెము పూర్వముగాని, వరి కోయక మునుపు చల్లవలయును. జనులతో కలిపి యాకరము 1 కి వెంకటి విత్తములు, 2, 8 1/2 మానికలున్ను, జిల్లా విత్తములు 8 మానికలున్ను చల్లవలయును. ప్రత్యేకముగా (జనులు తమందా) చల్లితే వెంకటి 1 కి 5 మానికలున్ను, జిల్లా 1 కి 4 1/2 మానికలున్ను ; చల్లవలయును. వీని ధర ప్రస్తుతము తెలియదు. ఇవి కావలసిన రైతులు యెన్ని విత్తములు యేవి కావలసినది యాకింది. చిరుమాకు ఒకచారము, 10 శాబులగా వాయువు, జిల్లాకు మానిక 1 కి రు 0-2-0 లు, వెంకటికి మానిక 1 కి రు 0-2-0 చొప్పున యద్యాకము తుంపవలయును. అలస్యమైనయెడల దొరకపోవచ్చును.

జి. సితారామశాస్త్రి

కృష్ణసాయపు ఇంకస్పెక్టరు, తెనాలి.

పూర్వకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము- బందరు అస్పృశ్యత నివారణ

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకుమిటి తరపున ౧౨వది హిందూ అభిమాన్యులకును కిరుకు క్రైస్తవ అభిమాన్యులకును ఆర నెలల కాలము నెల్లూరుజిల్లా పల్లెపాడులోనున్న సత్యాగ్రహశ్రమములో నేత, వదలగము వ్యవసాయములను నేర్పుటకును తెలుగు హిందూలకును నేర్పుటకును నైతికతతూ యిచ్చుటకును ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారు యానెల ౧ తేదీన ఫిర్యాంబించియున్నారు. ఈవిద్యార్థులకు ఆశ్రమములకు రాను పోను ప్రమాణపు ఖర్చులను నెల ౧ కి రు ౧౦-౦-౦ విద్యార్థి వేతనములనుయిచ్చవలెను. ఈచిత్తుగా విద్యార్థులకును వీలయిన తనర్పు జిల్లావారిగా తీసికొనబడుదురు. శ్రీమహాత్మా గాంధీగారి జన్మదినమున ౧ అక్టోబరునాడు విద్యార్థులకు కిక్షణ ప్రారంభింపబడును. ౧౧ న సభాసభ్యులకు మైదినట్టియు కొంతకంత తెలుగువారును చదువుట నేర్పినట్టియు వారు దోఖాస్తులను తెల్పుకొనవలయును. ఈకిక్షణను ఆరవరమైనచో సంవత్సరమువరకు పొదుగుచుటకు ఆవకాశములను ఆశ్రమాధికారులు చెప్పియున్నారని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు కోర్కెయున్నారు. కావున యాజిల్లానుండి మైద్యాధిపతనములు పొంది కిక్షణను తర్జీతుపొందువారు ఈనెల ౧౨ వ తేదీలోగా చేదనట్లు మాతాభ్యుదయమున దరఖాస్తులు పంపుకొనవలసినది యందుయాలముగా కోరుచున్నాము.

కొవలి, నరసింహారావు, కార్యదర్శిగాను.

ప్రథమ గుంటూరు జిల్లా లేబరు కాన్ఫరెన్సు

ఈనెల 28 వ తేదీ (ఆదివారము) న, గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకా పొన్నూరు గ్రామమునందు జిల్లా ప్రథమ పనివారి మహాజనసభ చేయ నిశ్చయించినారు. సభ చేయబడును మామభ్యోదేశములు:- కృష్ణసాయ పనివారి ఆర్థిక సాంఘిక ఆరోగ్య నీతిగతులను వృద్ధిచేయుటకై కృషింపవలెను. కాన వెంటనే పనివారి సంఘములు వారియభివృద్ధికై విద్యుతపంపడవలయును. పనివారిపక్ష్య "సహకారసంఘములు" స్థాపించి, వారి ద్వారా, పనివారికి, మోచ్చు "పంపి" కల్పించుటయు, వారియాదాయమును మోచ్చుచేయుటయు, ఆవసరము. "పనివారి సంఘములు" ద్వారా, పనివారిందరికి, అక్కితో సంబాధము లేకుండా, వోట్లను కోరుటయు, పనివారికి, స్థానిక ప్రభుత్వమునందు, కాసనసభలందు, తగినంత ప్రాతినిధ్యము, అవసరముకాన, వానికై పనిచేయుటకును ము. ఈ సంఘముల ద్వారా, ప్రస్తుతమున్న "శ్వవసాయశాఖ, పనివారి శాఖ, సహకారశాఖ" లను ప్రభుత్వ డిపార్టు మెంటులకులకు, తగినంత సాయముబొందుట. క్రమముగా, పనివారిలో ఎత్తువనుంది, పొలము నలపాడించుకొని, స్వతంత్ర జీవులగుట ముదిగిన, ఇప్పటినుండి, "పనివారి సంఘములద్వారా" రైతులకన్న నివారణామై తగ్గితే తీసికొనుట.

ఈమహాజనసభకు, ఆత్మస్వచ్ఛమహా విశ్వవిద్యాలయము నందు, రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక శాస్త్రములకు చదివియున్నపుడందు నందుగల పనివారి సంఘములగు, ఎత్తువయస్థముల సంపాదించి, భారతీయుల ఆర్థికసంవత్సరభివృద్ధికోరు, శ్రీయుత గోగి నేని రంగవారిగారు (జి. పి. యి) (అక్షన్) అధ్యక్షుల బహింతుటకు, దయతో పాగిరించిరి. పనివారి మేలుకోమవార దయ, వీరి వృద్ధికోమ మహాశయలందరు, సభకు రావలయునని, విషయముతో ప్రార్థించియున్నాడను.

జి. సామయ్యయలు,

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

గుంటూరుజిల్లా పల్నాడుతాలూకా

పిల్లుట అనాధశరణాలయము

జి. శ్రీయుత గుగ్గిం గోలకృష్ణారెడ్డిగారున్న, వారి కుడియగు వీరారెడ్డిగారున్న, పరమవదిలి శేటికి పుమారు ౧౦ మానములు గడచినవి. వారి యావదాస్తి స్థిరచరరూపము) కినినూ ఒక లక్షరూపుల విలువచేయునది అనాధరూపాలలోవికతంతుశరణాలయమునకు ధర్మము చేయబడినది. శరణాలయనిర్వహణార్థము కొమంది ధర్మకర్తలను యేర్పజితి, సంపూర్ణాధికారము యిద్దరూ (బ్రహ్మీయ యిచ్చబడినది. ఇంతివలకంతపని శరణాలయతంతుకు జరిగినదియు శేక్రవలకు తెలియజేయుటయు యాతేఖ యిద్దరూ.

శరణాలయమును సాగించు ప్రయత్నము లింకను ఆరంభముకాలేదు. భూములు స్వంతవ్యవసాయముక్రింద నుండుకొనుటచే పరితూగక శరణాలయమును సాగించు యేర్పాట్లు ప్రారంభము కాలేదు. ఆస్తి యంతయు స్థిరచరరూపమున నున్నది. కొఖ్ఖం మూలముగలెను. భూములమీదనున్న ఆదాయముతోనే యిది నడువబడవలెను. స్థిరచరరూపము విక్రయించి, మూలభవము చేర్చి వానినైనా డివైడ్చుకో శరణాలయమును నడువవలెనని కొందలు ధర్మకర్త బుద్ధిజీవించియున్ను, ఇతరులకు భూములు పోల్గొనుటకుకూలకు యిచ్చివో వైకము శిరా విల్లింప రియ్య. తక్కువ మక్తాల కడుగుదు రనియు, ధర్మకర్తతేస్వయముగ మక్తాలకు తీసుకొని చెల్లించుచుండిన పొగుండునని కొందటి యిద్దరూ మైట్లును, వ్యవసాయమును పోగుండా నిల్వవెట్టెలెనని కొందలుకు జలుపురు కలువిధముల ఆశించించుచున్నట్లు వినికిడి వలన తెలియుచున్నది. కాని దాకయొక్క యిద్దరూ అజూభూమి చెడకుండ యుండలె ననయే. ఇది చాల ప్రశంసనీయును. ఇట్టి సభలకు స్థిరమైన అన్న నేగాని సారకాలము మనలేవు. ఇటీవల వికాఖరట్టణములో జరిగిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయసమావేశములో ప్రభుత్వసహాయ సందర్శమున డి. బి. మోచల్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు ప్రసంగించుచు సర్కారు కొంత భూమి విశ్వవిద్యాలయమునకు మంజూరు చేయవచ్చుననియు, ఇట్టి సభలకు స్థిరమైన అన్న అపిచ్చిస్తుముగ సాగుననియు, అందుకు తార్కాణముగా ఆధిపతీరాజ్యములందును, అమెరికాయందును, న్యూజిలండునందును, యింగ్లండు నందును అనుమానముగల పనియు, యా భూములను దీర్చుముగ గుత్త కిచ్చుచుండవచ్చు ననియు నుడివిరి. అట్టి కొంత తమండనే యా శర

ణాలయమునకు భూమిలని వీరారెడ్డిగారి కిల్లింకరి. కావున బ్రహ్మీయ యా భూములను దీర్చువత్స, గామచంద్రరావు పంతులుగారు నుడివిట్లు, యిచ్చి ఆ ఆదాయముతో శరణాలయమునిర్వహించెన రని నమ్ముచున్నాము. భూముల మక్త సంవత్సరములకుగలది శరణాలయస్వాధీమైపుడు అసంవత్సరం భూములకు బలమవెట్టి గాని, బలముకింద ఫలాశా సామ్య అని యేర్పాడిన మక్తాలకు తిరిగి యిచ్చుచుండ వచ్చును.

కొన్ని తరములనుండి వీరారెడ్డిగారి స్వాధీనములో నున్న స్వామివారి మాన్యము రం యకరములకు యిచ్చుకు ఆగ్రామ కర్ణములు ధర్మకర్తలకును తమదనియు, ఆభూములకు తమ (౧౦ షికి రావలయు ననియు తగవు లాడుచున్నార. ఇంతకును స్వామి నిత్యనైవేద్య తీసారాధన, పుణ్యవాడులు క్రమముగ జరుగుచునే యున్నవి. శరణాలయమును కృత్తి తేవలయు నన్ను శరణాలయ ధర్మకర్తలు దీనిని వదలుకొనినచో చాల పొగుగనుండును లేమన్న వృధాఖర్చులు శరణాలయముమీద జరుగు.

శరణాలయధర్మకర్తల సమావేశములు లేవు. నిర్మాణ సూచకమైన యేర్పాట్లులేవు. సమావేశముల నడుపు నియమములు యేర్పడలేదు. తరగతులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థిభావన, యేర్పాట్లు జరుగుటలే. సంవత్సరము యొక్క ఆదాయాభ్యయ జట్టిలు చేర్చలేదు. శ్వవసాయ మంటాపెట్టి ఆయనతను, తమ స్వంతవలవలను తూగక శరణాలయస్థాన ఆలస్య మగుటచే తాలూకా ప్రజలకు ఆభాగంకము కలుగుచున్నది. గాన చిరస్థాయి గడుండ నలసిక యా శరణాలయమును, హిందూ సాంప్రదాయ సుసారముగ త్వరలో నోగొనుడిననన ఆరంభింపకలె నని కోరుచున్నాము.

నుమారు ౬౦౦ యకరముల భూమిగలిగి, రు ౨౦౦౦౦ ల కంటెను యెక్కువ విలువగల గ్రంథాలయముగలిగి, నుమారు ౧౦౦౦౦ లకు మించు చరాగ్నిగలిగియున్న యా శరణాలయము ను రు ౧౦౦౦౦ ల మూలభవముతో నిర్వహించ బడుచున్న దాచేకలిలాని ఉచితవిద్యాలయములో కలుపుటకును, యే యిగ్గియో బోధించు మైన్యుంగును చేయుటకు ఆలోచనలు జరుగు చున్నట్లు వదలించుచున్నది. అదియేజరుగుట నిజమైన చాకయొక్క అభిప్రాయముకు వ్యతిరేకముగ పనులు జరుగును. అనాధులన్నితీయధాపకారముండును. చాల కోవనియమై విషయ మని నేరుగ నుడుగ వసనము లేదు.

ఇట్టి శరణాలయములు ఆంధ్రదేశములో అరుదైనవి చెప్పవచ్చును. ఈన్నును యాపాటి భూమనకులు గలిగి వి కొద్దియే కావున నికర శరణాలయమును మంచివారి నడుపుధాతము ధర్మకర్తలయందును వారికి మంచి నలవల శోగంకు చుండవలసిన భారము ఆంధ్ర మహాజనులందుండుగల దనియు విన్నవించుచు, విరమించు చున్నాను. శరణాలయము అధికాలములో అరంభమగుగాక!

శరణాలయ శ్రేయోభిలాషి.

స్థిరచరాస్తుల వేలం నోటిసు

తెనాలి గ్రామ కాపురములు కామమాను వెంకటేశున్న యా అంకినీడు కొల్లూరి శ్రీరాములు నగయ్యారాలు, వాగ్లకు వుండువత్స, లోకుల ఋణములు, తీరుమానంచె నిమిత్తం మున్నులను శ్రీశ్రీశా నియమించి మారేరటికి 10-7-28 తేదీన శ్రీశ్రీశా గ్రామ బడి కాంపౌజినకొ దస్తావేజు ద్వారా మాకు అధికారం కలిగివుండే నడరూపాలు తాలూకు తెనాలి, శేలపాడు, గుంటూరు గ్రామములలోని యిద్దరు భారీ స్థలములు ముగా భూములు ౧౦౦౦౦ మైదాములు నైపులి చక్కెర దగ్గరాలు నగయ్యారా ఆస్తికి ఆ 1928 నుండి ౧౯౩౦ నెల 15 తేదీ కినివారం వుదయం 9 గంటలు లగాయతు తెనాలి మారీనుపేటలోని సదకు అంకినీడు వెంకటేశున్న కొల్లూరు శ్రీరాములు తాలూకు కలక ఆస్తి స్థలవద్దకు హిందూముగా వేలంపొటపాడి కృత్తిరమయన పొటవచ్చిన యెడల మోచ్చు పొటదారునికి కొట్టే నుబడును. కాన గది రాస్తి కావలసినవారు వేలం బంధులకు లోబడి వేలం పొట పాటుకొనవలెను. గదకు అస్థిరకరించిన వివరమును వేలం నిబంధనలను తెలిసికొన గోరువారు తెనాలి మారీనుపేటలో వుండే శ్రీ కృష్ణా పరమేశ్వరి కయసుమిర్ కంపెనీవారి ఆ కీసులో విచారించియెడల తెల్పువడును.

- తెనాలి } బ్రహ్మీ, మారనుపేట } 1 యల్లంరాజు వెంకటసుబ్బారావు 6-9-28 } 2 కొల్లూ కొంబయ్య 3 కొమ్మూరి చిన వానుమంతరావు 4 యం. సుదర్శన అయ్య. 5 టి. రంగసామయ్య

“కారణ”

ముఖపత్రము

కవుల శ్రీరామ కృష్ణగారిచే సంపాదిత జగన్మయి “కారణ” యను మాసపత్రికయొక్క ముఖపత్రముపై ప్రప్రథమమున ముద్రించిన చిత్రపును గూర్చి యాచార్య గారి యభిప్రాయములు బయలుపడెడిది. ఈ చిత్రపును రచించిన ఆంధ్రభాషావేత్త కళాకాలా శిల్పచార్యులగు బ్రహ్మశ్రీ బ్రహ్మదాసాధిపతిగారి పాత్రయందును ప్రసిద్ధ కవులను, చిత్రకళా విమర్శకులను, నకు జేయని ఎ. వీ. కవిగారి యభిప్రాయమును తెలియగోరి యా ప్రత్యుత్తరమును బడసిరి. పాత్రకళాపరిజ్ఞానంబున నీ సమాధానమును కనునితురు కాక!

బ్రహ్మ విద్యాశ్రమము,
అడయూరు, మద్రాసు,
28 ఆగస్టు, 1923.

(ప్రియమైన చిత్రకవిగారు,

కడవిన యేడువారములనుండి నేనొక చోటనుండి మఱియొక చోటునకు వచ్చుచున్నప్పుడు మీరు వ్రాసిన జూన్ 29 వ తేది యొత్తరమునకు నెట్లనే జవాబు వ్రాయజాలక పోయినందుకు జింతిల్లుచున్నాను. ఇందువలన నేను ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట కాలస్యమైనదిగా నుంచుకొని యొక్క ఉత్తరకవి ప్రాంతములందు చాలమంది పరిశీలనా శీలరుగో మీయూత్తరములోని విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించుటకు నా కవకాలము గలిగినది. కారణపత్రికా ముఖపత్రముపై నున్న చిత్రపును చిత్రపును బూతుబొమ్మ యని ఆ ప్రవాహంతో నిరూపించి మొక కళాకళమునై కేవల ముచ్చటకు కళాకళము నాపాదించినందుకు జింతిల్లుచున్నాను.

మీ చిత్రపునులో జగన్మయిగారు వ్రాసిన వాదనలను గ్రహించుటకు నేను ప్రయత్నించితిని. కాని నేనా యత్నములో విఫలమైతిని యొప్పుకొనుచున్నాను. మీ చిత్రపునులోని వాదనలను కారణములను సాదర్శ్య భావమున బ్రకటింపజేయుటలో ప్రత్యుత్తరము కళాకళమున గాంచినది నాకు దోచుచున్నది. హిందువులనుగూర్చి భక్తికవి మఱియొకభావమును స్ఫురింపజేయుటకు మీలేని విధమున సంప్రదానాన్నిదమైన యొక కవితా యాపమును మీరు చిత్రించినారు. పాశ్చాత్యునికేగిన మీ చిత్రపునులో కళాసౌందర్యము కల్ప మయొకటి గానరాదు. ఈ చిత్రపునుయొక్క వైభావము వస్తుప్రపంచముగా నన్నమాట వాస్తవమే. కాని యా కవితామయొక్క నీలకాంతి భారతీయునికి బుద్ధి క్రమాంశా నిర్వహకు సామాన్య మానవజీవనమును స్ఫురింపజేయుక దివ్యరూపమునే గోచరింప జేయుచుండును. ఒక వేళ కవితాకాంతి రక్షణముగా జేసినప్పటికిని మైకేల్ అంజిలో (పాల్నా కవి చిత్రకవిగారు) రచించిన అది శ్రీ పురుషులయొక్క కామోదయ చిత్రపునుపై ఆధునికమైన పూర్వపాశ్చాత్య చిత్రకళాజలకంపై నిది ఆధునిక దూరముగ నేయుండును. వేయల, బుద్ధిపూర్వమునకు ఎదిగియున్న పాత్రముగాని మీకృతి నింకల పాత్రయందును నేనుగూడ నాయాగ్రహమును తెలియచుచున్నాను.

చిత్రకవిగారు,
ఇట్లు మిత్రుడు
జేమాన్. హెచ్. కవిగారు.

మర (ఈ వైదికమునకు బంధువునండి పిండ్లి నా గేదెకాపుగాన (కవిగారి నిమిత్తము మాకంపిరి) ఆంధ్ర సం॥

బాలగీతావళి

(పిల్లల వద్య పాఠ పుస్తకములు)

ఎల్ల మొట్టరి నూకల్లో ఆదిత్యుడు మలయందును కద్య పాఠపుస్తకములుగా ఉపయోగించుటకు శ్రీ దైత్యులవారిచే అంగీకరింపబడి, విద్యాభ్యాసాధికారుల అనుమతిని తెలుగుజ్జుల బాని యిల్ల మొట్టరి నూకల్లో వాడబడుచున్నది. ఈ పుస్తకములు వేంకటపాఠశాల కవులచే 1, 2, 3, 4, 5, తరగతుల యుపయోగముగోరకు వ్రాయబడినవి. 165

మొదటి తరగతి	0—2—0
రెండవ తరగతి	0—2—0
మూడవ తరగతి	0—2—6
నాలుగవ తరగతి	0—2—6
ఐదవ తరగతి	0—3—0

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణీగ్రంథనిలయం, కాకినాడ.

రైలు వేయుట

మదరాసు కాసనపల్లి మొదలుగా రిగు మహారాష్ట్ర టి. శివశంకరంగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:

దేశపు యేలుబడియందు, ఈ కాలమున రైలువేయుటకు అవకాశమైన వసులలో చేరలేదని. ఇప్పటివరకు హిందూదేశమున నుమారు 86 వేల మైళ్లవరకు రైలువేయబడి వున్నది. ఇందులో కొన్ని రైలువేయబడినవి వచ్చు పెట్టువరకుబడి భద్రముగా నెల్లమిగులువదిగా నున్నవి. మరికొన్ని భద్రముకే చాలక జనగ విలుకానివిగానున్నవి. వాస్తవకార్యముల నిర్వహించుటయందు, తులుంబునువల కేయేటవరకునునుండినాగింకలనైన చాల్లి ననులు కొన్నియూ, అప్పుటికి జేయబడిన ఘనకార్యములు కొన్నియూ, వుండుట వనకు తెలిసిన సంఘియే. ఒకరైలు తన టిటుంబునువల, అధారముగనుండు నేలకు జలాధారము కల్పించు కల్పించి అప్పుటికి భద్రముపెట్టుట వాడుకయై యున్నది. ఎవరుగాని యేటేటవచ్చు వరుంబడినాగి బావికివచ్చు భూమిగా ను ఇట్టి వసులకు తలచుగా, వచ్చుపెట్టుట. అట్లు వచ్చుపెట్టుటకును అనుకూలముండదు. ఇట్లునే రాజ్యాంగముందు, అప్పుచేసి చేయవలసిన వసులు కొన్నియూ, యేటేటవచ్చు వరుంబడినాగి, జలపలసిన వసులు చరికొన్నియూ, కలవు. రైలువేయు పని మొదటి కభిమునకు చేరినది. ఇప్పటి రైలువేయి వృద్ధిపరచుటకై సర్కారువారు 150 కోట్ల రూపాయలు అప్పుచేసి, 1922 సం॥ లగాయరు, 27 సం॥ 10 వరకు. 5 సంవత్సరములలో, ఈ 150 కోట్ల ద్రవ్యమునందు, భద్రముపెట్టు తలచియున్నారు. ఇట్టి గొప్ప మొత్తమున భద్రము పెట్టుటయందు యోచించునైన అంకితము అనేకము లున్నవి. ఇంతకుముందు నూచించిట్లు, భాగకరమగు రైలుమార్గములు కొన్నియూ, నవ్వకరమగు మార్గములు కొన్నియూ, నున్నవి. ఈ 150 కోట్ల ద్రవ్యము లాభకరములగాని రైలువేయి భద్రము పెట్టునడల ఈగొప్ప మొత్తమునైక పెట్టుచుండునాగి ప్రజల ప్రజలవై భారము నెక్కించు

నదిగా జేయబడును. అట్లుకాక ఈద్రవ్యమును యేభాగమే గాని, లాభకరములగు, రైలుమార్గములవై వచ్చుపెట్టునడల అవకాశమునైనది యుండదు. ప్రజల వనతియును హెచ్చును. మెట్టుపాశ్చాత్యమునండి, నీలగిరికొండ రైలుమార్గములు, లాభకరమైనవిగాదు. అట్లే కాల్ కాస్తేవకనుండి హిందూల ప్రాంతములవైక నిర్మాణపాత్ర రైలును లాభకరమైనది కాదు. ఇట్లునే దేశముందు రైలుముల కాకపోకలకై మార్గము జేయబడియుండు రైలుమార్గములను వి. అవియు లాభకరములుగావు. ప్రజలకాక పోకలకును, కరకుల ఎగుమతి, దిగుమతికిని, అనుకూలముగా నుండు రైల్ మార్గము లే లాభకరములు. ఈ 150 కోట్ల ద్రవ్యమునై నుమారు 66 కోట్ల లాభకరముగాని రైలువేయి వేయబడినదిగా సర్కారువారు తీర్మానించినదిగా వచ్చుచున్నది. ఇట్లుచేసియునడల రైలునుండి ప్రజలకు ఇప్పటినితియందు కలగుచుండు కష్టములను తగ్గించుటకు, అవకాశము బొత్తిగానుండవు. ఈ మొత్తమునందు, ఎక్కువ భర వడ్డీవైన సర్కారువారు, తీసియుండుటచే రైలువైన భారము హెచ్చునగాని కల్గె. అంతేకాక దేశాభివృద్ధికి అనుకూలమైన రైలుమార్గములందు ప్రజలకు వనతులు కల్పించుటగాని, కరకుల రావోకలకు, వుపాయముల హెచ్చించుటగాని, అవకాశములు లేవి పోవును.

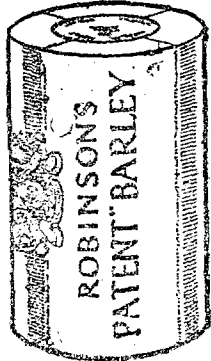
భావిపత్రిక

ఉచితము

(అకాలదర్శిని యను అర్థమునాది మీకు రాబోవు కష్టముఖములు 4 మాసములవరకు వాంఛలములుగా మార్పునకు వరకు ముఖ్యాంశములుగాని అర్థవరేక 1 వారములో వచ్చుదును. మీరు మాకు భద్రమును 14 అణాలు మనియార్దరకట్టి మీ జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనక్షత్రము లేనివో మీ యిష్టమగు (9) అక్షరములు వ్రాసి వి. పి వరకువచ్చు అర్థవ వంకలయను పి. వి. సోమనాథకర్త, మహారాజేటి, విశాఖపట్నం.

జ్వరములు

మీకుజ్వరము వచ్చినప్పుడు రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని మాత్రమే ఉపయోగించుడు. బార్లీ గింజి మీజేవా మనకు మిక్కిలి మంచిదని మీకు తెలియును. మీకు ఏదియు కడుపులో నిలువక వాంటియగుచున్నప్పుడు ఇదివాంటిని నిలిపి చలువను కలగజేసి కడుపులో నిలువను. రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని తయారుచేయునట్టి వారికల్లే పురమా పీగా తయారుచేయునట్టి ఉష్ణధృక్యమై కడుపుకు, వైక తెలుపబడిన గుణము లిచ్చునట్లు తయారుచేయుచున్నది. నేరముగకు హాని కలగజేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గురించి ముఖ్యముగా తెలుసుకొనుటకై ప్రతిదేబ్బానైనను అచ్చుకాగితములు అంటించబడి యున్నది. దేబ్బానైనను కూడ యిందు తెలుసుబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుపట్టుకలరు.

Robinson's
PATENT
BARLEY

Manufactured by
Keen. Robinson & Co. Ltd, London.
ENGLAND.

(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

యు రి సా క్

గెనెరియా (నైగరోగము) మొదలగు మూత్రనాశ భంబంధమైన రోగములకు అమోఘమైన ఔషధము. 40 కాపెన్లగల (మోతాదులు) బుడ్లు ప్రతికెయిస్తు మాపులోను దొరకును పూర్తి వివరములు బుక్ల వై నగలవు. వివరములకు ఈకిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

సి. టి. హరి అండుకో,
46, సింగ రాచారిపేట్, తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు (హోకుగా విక్రయించువారు).

ఎస్. వి. బయ్యేశ్వరరావు అండుసన్ను

సూర్యారావుపేట, కాకినాడ (ఉత్తర సర్కారులకు సబ్ ఏజెంట్లు).

Ready For Sale. THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.

A Comprehensive Directory of the various Business men, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon

Prize per Copy Rs 10 Postage extra.

Best Medium for Advertisements:

Apply to: **Business Directory Co.,**
15 Angappa Naick Street MADRAS.
Liberal Commission

Wanted Agents everywhere

లోక మయహర కస్తూరిమూత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 594

250-300 మూత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు యా 1-4-0

505 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమూత్రలయందు మీరు తెలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం గి బుద్ధుడు పంపుడు.

ఎం. మొక్కయ్య, తాలూకా సుమాస్తా గురుబాల, గుంటూరుజిల్లా.

506 మీ లోకమాన్య కస్తూరిమూత్రలు అందరున్న వ్యత్యాసములేక వాడతగినవి. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తెలుగుమీ గి బుద్ధుడు పంపుడు

ఎన్. పార్థసారథి ఆయ్యంగారి, ఏజంటు, బెల్లూరు అండు కో నైదాపురము.

ల సుఖోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పితరువు. శ్రేష్ఠమైన మూత్రకలనుండి కాస్తోక్తముగా తయారుచేయబడి యిది జీర్ణకర్త, అకలి తగుండుట, భేదము, కురుపులు, తీట, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచిముగియు పుష్టినిచ్చును. 20 దినములకు సరిపోవు ధౌవధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమూత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుడ్డ పంపవలెను. కంటెనరావు దేశపాండి టైర్ కాట్ డక్కా (బెల్లూరు) బ్రహ్మపూరు, నల్గొండ.

ప్రాంచి:— సెం 381, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు, ప్రాంచినుండి వి పీట పంపవలెను.

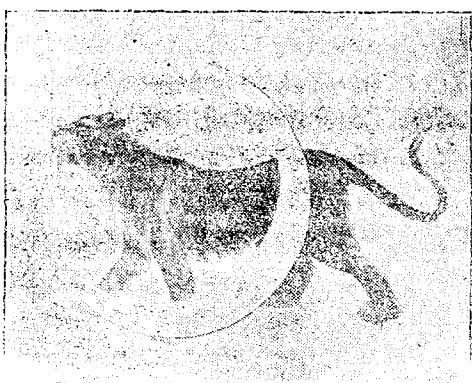
సాశ్వత్య పంకజాచల పండితులు శ్రీ శివారావువ వైద్యశాల మైసూరు. (2)

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు వేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధ పడు చున్నాం?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పులి

వర్తకగుర్తుగల

పురుగులను చంపుపొడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దాని నినాకనము చేయుదు.

Manufactured By

NAIGAI JOCHUKIKU Co., Ltd.

Osaka (Japan)

Sole Agent
Madras Presidency

SOLE-AGENT
Hasanali Kamroodin,

71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

H. K. Saleh Bhai & Co.

58 Bunder Street, Madras.

దంత చూర్ణము పండ్ల పోటు తీపులకు మంచిపొడుము చక్కని దబ్బీ 1-కి లగాలు 2.

అమ్మతాంజనము, డిపో బొంబాయి లేక మదరాసు

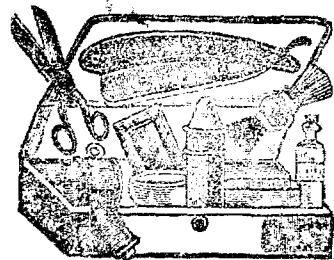
హిందీ హాకెటు డిక్షనరీ

హిందీ నేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును వెల 10 రూపాయ పోస్టేజీకేరే. మొత్తంగా కొంటే నాల్గోవంతు రూపాయ. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి. అన్ని పాత్రల్లో దొరుకును. అయ్యంగారేజ్ ట్రస్టి కేన్. మదరాసు

Best Hollow Ground

Razor

911

We are selling this well known Hollow Ground Razor, English make, in white and black handles durable blade at less than whole-

sale price viz. at Rs. 6 with 1 brush, 1 stick shaving soap, 1 sharpening stone, 1 strop 1 scissor, 1 looking glass, 1 bottle oil, 1 water cup.

V. S. WATCH Co.

POST BOX No. 105,

MADRAS.

ఉచితము!

ఉచితము!!

మహాత్మా గాంధీగారి పోటో

చాల స్వల్పప్రతులుమాత్రమేగలవు తక్షణము ప్రాయము. మహారాజ్ (బదర్నూ) కాశీ.

Free!

Free!!

Free!!!

Mahatma Gandhi Photo

Apply at once only a few copies available

Maharaj Bros, BENARES CITY.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులకలన, ఇతర కారణములవలన, కలిత శుక్ల నవ్వును పోషించి బలముకలుగజేయును ఈమూలికా మహిమ తెలిసియవచ్చును. ఏకేషించివ్రాయ సకలము లేదు. శ్రీ 1-కి రు 2-4-0 లు. సెలలేహ్యము- అన్ని సెల రోగములను బద్ధుకముగా తగుచున్నది. బుడ్డి 1-కి 1-8-0. కేటలాగుకొనుటకు

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చాకులు - తాళములు

మం గ లి క త్తు

అన్నిసాధకలకే చేయబడినది. కులముచే

వెంటనే భుజివ్యాధులగుట ప్రాయము.

వి. వెంకటేశ్వర్లు లండన్ కో లిమిటెడ్

బెల్లూరు ఇంట్ లాక్ బేరర్నూ జిల్లా.

8021

వైద్యపురం. (గోదావరిజిల్లా)

పెల్లూర్ అనేది "మడి ప్రాంత" వైద్యపురం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆయుర్వేదములో జరిగిన గొప్ప విశ్వాసము, వాస్తవము, ఇట్టిను ఇంద్రజాలము, మహేంద్రజాలము. భూతవైద్యము, యంత్రములు, సునికాకారి చికిత్సక తమములు, ఎన్నికలిసోదనివ్యాధులు గలవు. ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలములు, మహేంద్రజాలము పుష్టినిచ్చును. తక్షణముతో మూర్ఖులు, కలిసియులేని కలకాయచేత మూలకాడించుట భూమిపైక గలయెత్తున గాలిలో కుదముగినినిగాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథము గాని - దుర్బుధులుగా మేజ్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118

పి. ఆర్. జనార్దనరావు, బంగళా గుంటూరుజిల్లా.

అన్నతాంజనము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

భృగువతి

శ్రీ
మం
జు

న
జ్ఞా
ని

బహువర్ణములుగ నునుపాల మూర్తి మార్గమునండి చీమువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ, గుక్క తెగ, నీరు చురుకు, శాశ్వతము, మూత్రము బాట్టు బాట్టుగా బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట, పొత్తికడుపు నరములు తిగిడియుట, మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట, యిటువంటి లక్షణములు గల తెగతోగ సామాన్యములను తొందలంటి, వికల్పితమును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన తెగతోగములను! 4కి గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రశాశ్వతమును. 4 నీటి (అనగా మూత్రపుటిత్రి) కుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 బ్యాకింగు మరియు, పోటీజి వస్త్రాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల బాసికాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును

ఆయుర్వేదా శ్రమం, నెం 41 ఆచారప్పన్ విధి, మద్రాసు.

తంతి విలాసము:—పండిట్ మదరాసు.

మా ఔషధములు ఈ దిగువ తెలుకబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.

- (1) మెసత్పు డార్విన్ అండు కో, రత్న బజారువిధి.
- (2) మిస్టర్ కె. వి. నుబ్రామయ్య, మూర్ మా ర్కెట్, ఈవినింగుబజారు.
- (3) స్వాస్థ్యశాస్త్రసి, వెద్దవిధి, తిరువళిక్కేసి, మద్రాసు.

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబడులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మాకాళి తగరపు దబ్బాలలో బజారు సిరాబిల్లలను వేసి కొందరు కృత్రిమదారులు విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఈదురు అలవాటును చూపించుటకై మేము 'యు' గురుకుల 'విక్రీ సిరాబిల్లలను తయారుచేయు చున్నాము. విక్రీ సిరాబిల్లలు 'కాంతి', 'ఇంపీయల్' సిరాబిల్లల కంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవియు, అపూర్ణమైనవియు తెలుసుకొనవలెను.

అత్యుపబాహుళ్యక అభిప్రాయము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రీ నీలవర్ణముగల సిరాబిల్లలు ఉపయోగించుట తగినవి, మిక్కిలి మిక్రవర్ణమైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంటెనె 2కి సిరాబిల్లయే చాలసిరావలెను.”

ఒక గ్రాము ధర క్రింది. బి. 0-11-0, విక్రీ బి. బి: సేనాముమార్కు బి. బి. కోను ఏనుగ బి. బి. జంక మార్కు కోను ఎట్టిది, గ్రోసుధర రు 1-0-0, ఫానుకెన్ కలము సిరాబిల్లలు గ్రోసు 1-కి రు 2-4-0.

(2) ఏనుగమార్కు బి. బి. సిరాబిల్లలు 2 బుడ్ల బ్లూ వైలెట్ సిరాయగును, సేనాముమార్కు సిరాబిల్లలు 2 బుడ్ల మిక్కిలి కాంతిగల నల్లసిరాయగును.

U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

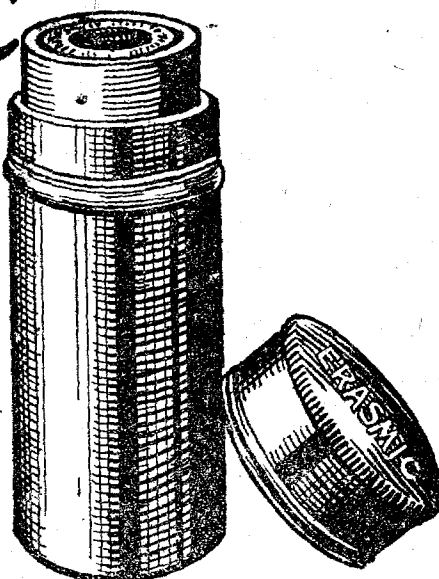
ERASMIC Shaving Stick.

Does not dry on the face. Its rich creamy lather helps the razor to give that close clean shave which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

To be obtained from all stores & dealers.

ది క్రెస్సెంటు యిన్నూ రెన్ను కంపెనీ

లిమిటెడు, బొంబాయి

మిక్కిలి అనుభవశాలులైన స్వదేశ జైర్లర్ల చే పూర్ణముగా పరిపాలించ బడుచున్నది. అన్ని భయము మరణమువలని భీతిలేకుండ భీమాచేయుదురు. సరసమైన షరతులలో సబు ఏజన్టులు కావలెను. వలయువారు యీక్రిందివారికి వ్రాసికోవలెను

చీమకు ర్రి కుమారుస్వామిగారు, బి. ఏ.

చీవ్ ఏజంటు:—మద్రాసు రాజధాని.

మర్చెంటు, గుంటూరు

మీకు

219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు ఆనందమును కలుగజేయును.

మా ఆతంకనిగ్రహ మూత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడమైనది. వెల 1 రూపాయి మూత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి వ్రాయండి.

విశేషము:—

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము

26 బ్రాడ్వే, నుకరాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సుదీపి:— మేనాము, నిశ్కాశ, కుష్ట నష్టము, నిస్సత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని పొందిక మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, శౌచ శ్లాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. డబ్బి రు 1-4-0. వి. సి. చార్జ్ 0-8-0 (8888)

కోశాపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అత్యుత్తమము. 15 రు! డబ్బి రు 0-10-0, వి. సి. చార్జ్ 0-7-0. పి. కె. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాఖ్య, తెలివేటి, నల్లూరిపల్లి.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మూర్ధవిధి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవతి,
(3198) 27, దీవాబాదకోట్ల, నుకరాసు.